

Specifičnosti oporezivanja porezom na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti

Kodžoman, Ana

Professional thesis / Završni specijalistički

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:593779>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

**Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Poslijediplomski specijalistički studij
Računovodstvo i porezi**

**SPECIFIČNOSTI OPOREZIVANJA POREZOM NA DODANU
VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI**
Poslijediplomski specijalistički rad

Ana Kodžoman

Zagreb, siječanj 2022.

PODACI I INFORMACIJE O STUDENTU POSLIJEDIPLOMSKOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA

Ime i prezime: Ana Kodžoman

Datum i mjesto rođenja: 12.05.1994., Split

Naziv završenog fakulteta i godina diplomiranja: Ekonomski fakultet u Splitu, 2018.

PODACI O POSLIJEDIPLOMSKOM SPECIJALISTIČKOM RADU

Vrsta studija: Poslijediplomski specijalistički studij

Naziv studija: Računovodstvo i porezi

Naslov rada: Specifičnosti oporezivanja porezom na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti

Naslov rada (engleski jezik): Specifics of value added tax in the construction industry

UDK (popunjavanje Knjižnica): _____

Fakultet na kojem je rad obranjen: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

POVJERENSTVO, OCJENA I OBRANA RADA

Datum prihvaćanja teme: 22.12.2020.

Mentor: Prof.dr.sc. Ivana Dražić Lutilsky

Povjerenstvo za ocjenu rada:

1. Prof.dr.sc. Boris Tušek
2. Prof.dr.sc. Ivana Dražić Lutilsky
3. Izv.prof.dr.sc. Ana Novak

Povjerenstvo za obranu rada:

1. Prof.dr.sc. Boris Tušek
2. Prof.dr.sc. Ivana Dražić Lutilsky
3. Izv.prof.dr.sc. Ana Novak

Datum obrane rada: 21.03.2022.

**Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Poslijediplomski specijalistički studij
Računovodstvo i porezi**

**SPECIFIČNOSTI OPOREZIVANJA POREZOM NA DODANU
VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI
SPECIFICS OF VALUE ADDED TAX IN THE CONSTRUCTION
INDUSTRY**

Poslijediplomski specijalistički rad

Student: Ana Kodžoman

Matični broj studenta: PDS-3-2019

Mentor: Prof.dr.sc. Ivana Dražić Lutilsky

Zagreb, siječanj 2022.

SAŽETAK

Uvođenje, specifičnosti i primjena mehanizma prijenosa porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga prikazano je u glavnom dijelu ovog poslijediplomskog specijalističkog rada. Naime, postajanjem članicom Europske unije 1.srpnja 2013. godine, Republika Hrvatska bila je obvezna uskladiti svoj porezni sustav sa propisima Europske unije. Jedna od bitnih stavki usklađivanja je prihvaćanje primjene mehanizma prijenosa porezne obveze, koji predstavlja specifičan obračun poreza na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti. Njime se prilikom obavljanja građevinskih usluga, porezna obveza prenosi sa prodavatelja na kupca sve dok su osobe porezni obveznici. Kada se pojavi osoba koja nije porezni obveznik zaračunava se PDV po stopi od 25%. Ukoliko su propisani uvjeti za prijenos ispunjeni, navedeni mehanizam ne predstavlja stvar izbora već se mora obavezno primijeniti. Budući da može doći do utaje poreza ili pak do dvostrukog plaćanja istog, uvođenje ovog mehanizma smatra se izuzetno dobrim rješenjem protiv poreznih prijevара. Prijenos porezne obveze najčešće se primjenjuje u građevinskom sektoru, budući da isti obuhvaća veliki broj kooperanata koje je teško nadzirati te su djelatnosti unutar tog sektora najčešće podložne prijevarnim radnjama. Stoga i predmet samog istraživanja ovog rada predstavljaju specifičnosti oporezivanja porezom na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti prikazane na konkretnom primjeru poduzeća.

Ključne riječi: prijenos porezne obveze, građevinska djelatnost, porez na dodanu vrijednost, porezne prijevare

SUMMARY

The introduction, specifics and application of reverse charge mechanism when performing construction services are presented in the main part of this postgraduate specialist thesis. Namely, by becoming a member of the European Union on 1st of July 2013, the Republic of Croatia was obliged to harmonize its tax system with the regulations of the European Union. One of the important items of harmonization is the acceptance of the application a reverse charge mechanism, which is a specific calculation of value added tax in the construction industry. When performing construction services, it transfers the tax liability from the purchaser to the buyer as long as the person is a taxpayer. When a person who is not a taxpayer appears, VAT is charge at the rate of 25%. If the prescribed conditions for transfer are met, the said mechanism is not a matter of choice but must be applied. Since tax evasion or double payment can occur, the introduction of this mechanism is considered an extremely good solution against tax fraud. Reverse charge is most often applied in the construction sector, as it includes a large number of subcontractors that are difficult to monitor and activities within the flow sector are most often subject to fraudulent activities. Therefore, the subject of the research of this thesis are the specifics of value added taxation in the construction industry presented on a specific example of a company.

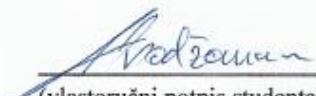
Keywords: reverse charge, construction industry, value added tax, tax fraud

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je poslijediplomski specijalistički rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

Zagreb, 10.01.2022.

(mjesto i datum)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(vlastoručni potpis studenta)

Zagreb, 10.01.2022.

(mjesto i datum)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRAĐEVINSKE DJELATNOSTI	4
2.1. Pojam građevinske djelatnosti.....	4
2.2. Građevinska djelatnost u Republici Hrvatskoj.....	6
2.3. Zakonski tretman građevinske djelatnosti.....	17
3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI	20
3.1. Temeljna obilježja poreza na dodanu vrijednost.....	21
3.1.1. Predmet oporezivanja	27
3.1.2. Porezni obveznik	29
3.1.3. Porezna osnovica.....	33
3.1.4. Porezne stope.....	33
3.2. Pravni aspekt i mehanizam prijenosa porezne obveze u Europskoj uniji	38
3.2.1. Pravni aspekt prijenosa porezne obveze.....	38
3.2.2. Obilježja prijenosa porezne obveze.....	44
3.3. Prijenos porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga	48
3.3.1. Građevinske usluge	48
3.3.2. PPO obrazac	54
3.3.3. Porez na promet nekretnina.....	55
4. EVIDENCIJA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI	59
4.1. Temeljne evidencije poreza na dodanu vrijednost-studija slučaja	61
4.1.1. Knjiženje ulaznih računa (URA).....	61
4.1.2. Knjiženje izlaznih računa (IRA).....	67

4.2. Prijenos tuzemne porezne obveze-studija slučaja	71
4.2.1. Knjiženje ulaznih računa s prijenosom porezne obveze (URA PPO)	71
4.2.2. Knjiženje izlaznih računa s prijenosom porezne obveze (IRA PPO).....	76
4.3. Obračun poreza na dodanu vrijednost	80
5. ZAKLJUČAK	81
POPIS LITERATURE	83
POPIS SLIKA	87
POPIS TABLICA.....	88
POPIS GRAFIKONA	89
POPIS PRILOGA.....	90
ŽIVOTOPIS	91

1.UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

Predmet istraživanja ovog specijalističkog rada je objasniti specifičnosti oporezivanja porezom na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti. Građevinska djelatnost podrazumijeva projektiranje te gradnju, uporabu i održavanje građevina kao i njihovo uklanjanje. Graditeljstvo je kompleksna djelatnost često popraćeno visokim novčanim ulaganjima. Pristupanje Hrvatske Europskoj uniji se, za tada potonulu građevinsku djelatnost, pokazalo kao dobitno rješenje. Postajanjem članice EU, Hrvatska je bila obvezna prihvatiti i uskladiti se sa određenim propisima, što je podrazumijevalo i porezne propise.

Posljedica usklađivanja je uvođenje mehanizma prijenosa porezne obveze. Mehanizam prijenosa porezne obveze predstavlja prijenos porezne obveze sa prodavatelja na kupca. Ujedno oni snose i odgovornost za primjenu ili pak ne primjenu ovog mehanizma budući da s jedne strane može doći do utaje poreza, a s druge do dvostrukog plaćanja poreza u državni proračun. Navedeni mehanizam se pokazao kao izuzetno dobro sredstvo protiv prijevara u sustavu PDV-a koje mogu dovesti do značajnih financijskih gubitaka. Upravo to je pomoglo građevinskoj djelatnosti u Hrvatskoj te ju je ponovno pokrenulo.

U ovom radu će se prikazati i objasniti građevinska djelatnost kao velika i značajna industrija, porezni sustav u Republici Hrvatskoj s posebnim naglaskom na porez na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti te će se na primjeru pokazati evidencija poslovnih promjena koje nastaju te njihov porezni tretman.

Osnovni ciljevi ovog poslijediplomskog specijalističkog rada su:

- analizirati stanje građevinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj,
- istražiti uvođenje tuzemnog prijenosa porezne obveze u porezni sustav Europske unije,
- istražiti uvođenje tuzemnog prijenosa porezne obveze u porezni sustav Republike Hrvatske.

Doprinos rada očituje se u primjenjivosti objavljenih prikaza oporezivanja u građevinskoj djelatnosti u teoriji i praksi. Upravo ti prikazi omogućit će istraživanje prednosti i nedostataka računovodstvene evidencije nastalih promjena te njihovog utjecaja na porez na dodanu vrijednost, odnosno na obrasce kojima se izvještava porezna uprava. Samim time osigurava se i primjenjivost na sva hrvatska poduzeća čije poslovanje se nalazi u grani građevinske djelatnosti, odnosno svima onima koji će se susretati s prikazanim promjenama.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Prilikom pisanja rada potrebne informacije su prikupljene iz sekundarnih izvora koji se odnose na razne knjige, članke, časopise, zakone i pravilnike vezane za temu ovog rada. Za prikupljanje statističkih podataka korištene su statističke baze Državnog zavoda za statistiku te Porezne uprave. Prilikom studija slučaja potrebne informacije prikupljene su pomoću dokumentacije poduzeća.

Za potrebe istraživanja koja su provedena u okviru ovog poslijediplomskog specijalističkog rada korištene su razne metode istraživanja: metoda analize, metoda sinteze, metode indukcije i dedukcije, metoda komparacije, metoda klasifikacije te metoda studije slučaja.

Metodom analize složeniji pojmovi raščlanjeni su na jednostavnije dijelove, a metodom sinteze jednostavni pojmovi spajaju se u složenije što je primjetno kod uvođenja tuzemnog prijenosa porezne obveze u porezni sustav. Metodama indukcije i dedukcije se na temelju pojedinačnih činjenica dolazi do općih zaključaka te do pojedinačnih zaključaka iz općih. Metoda komparacije korištena je pri uspoređivanju sličnosti i razlika istih činjenica što je vidljivo kod usporedbe tuzemnog prijenosa porezne obveze između Republike Hrvatske i zemalja članica Europske unije.

Kod podjele područja primjene poreza na dodanu vrijednost korištena je metoda klasifikacije, dok je metodom studija slučaja objašnjena temeljna evidencija poreza na dodanu vrijednost i tuzemni prijenos porezne obveze.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od pet dijelova, uključujući zaključak. Na teorijski dio rada odnose se četiri poglavlja, dok se jedno poglavlje bavi studijom slučaja na primjeru poduzeća. U prvom, uvodnom poglavlju definiraju se predmet i cilj rada, navode se izvori podataka, metode prikupljanja te sadržaj i struktura rada.

U drugom poglavlju *Osnovna obilježja građevinske djelatnosti* objašnjen je pojam građevinske djelatnosti te je prikazano stanje u Republici Hrvatskoj. Isto tako objašnjen je i zakonski tretman gdje se opisuje računovodstveno i porezno postupanje u određenim situacijama u graditeljstvu.

U trećem poglavlju *Porez na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti* analiziran je sustav oporezivanja porezom na dodanu vrijednost, počevši od temeljnih obilježja pa do

prijenosa porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga. U njemu je opisan pravni aspekt i mehanizam prijenosa porezne obveze u Europskoj uniji te prednosti i nedostaci istog.

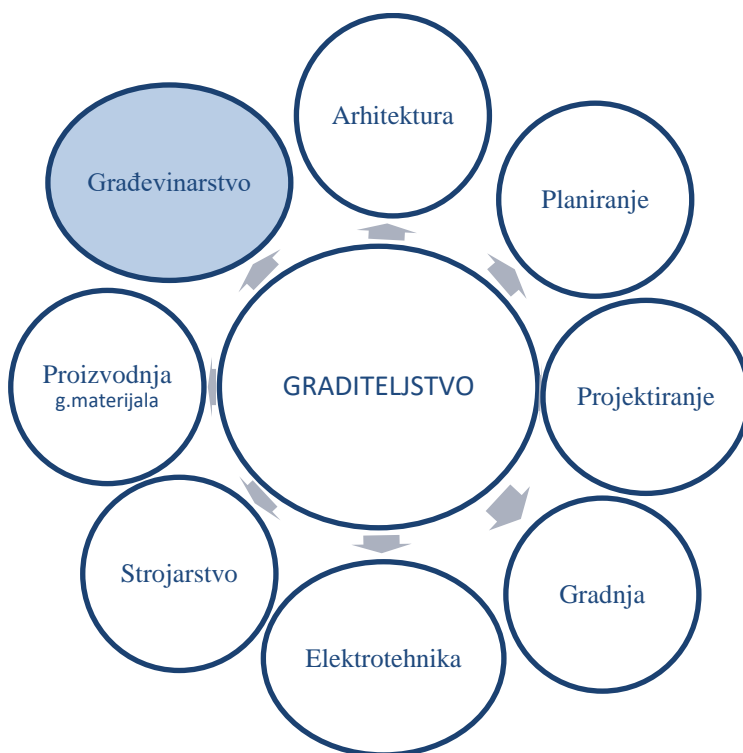
Četvrto poglavlje *Evidencija poreza na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti* istražuje način evidentiranja te konkretnu primjenu prijenosa tuzemne porezne obveze. Sama primjena je prikazana na primjerima iz prakse, tj. na primjeru poslovnog subjekta.

U zaključku, posljednjem poglavlju ovog rada izneseni su rezultati analizirane teme te zaključci do kojih se došlo prilikom pisanja ovog poslijediplomskog rada.

2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRAĐEVINSKE DJELATNOSTI

2.1. Pojam građevinske djelatnosti

Pojam građevinarstvo se često u praksi poistovjećuje s pojmom graditeljstva. Međutim pojam graditeljstva je širi pojam. Pojam građevinarstva ima mnogo definicija, a prema jednoj ono podrazumijeva sav rad u izgradnji i mijenjanju ili preuređivanju građevina, od krčenja zemljišta pa do završetka građevine.¹ Naime, isto tako građevinska djelatnost podrazumijeva projektiranje te gradnju, uporabu i održavanje građevina kao i njihovo uklanjanje dok je graditeljstvo gospodarska djelatnost koja uključuje planiranje, projektiranje, gradnju, održavanje i proizvodnju građevnih proizvoda. Kako prikazuje slika 1, područje graditeljstva obuhvaća mnoge struke od kojih su najzastupljenije građevinska i arhitektonska, a potom strojarstva, elektrotehnička, geodetske i druge.²

Slika 1. Područja građevinarstva

Izvor: obrada autorice prema Simović, V. (2002) Leksikon građevinarstva. Zagreb : Masmedia.

¹ Harris, C.M., (2006) „Dictionary of Architecture and Construction“, izd., New York: McGraw – Hill. Dostupno na: [https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjQsSm15DNAhVLXhQKHZXCcdsQFggkMAE&url=http%3A%2F%2Ffaculty.kfupm.edu.sa%2FCE%2Falmanasa%2Fce%2520420%2520Notes%2FCE420lecture%2520notes%2520\(1\)%2520power%2520point.ppt&usg=AFQjCNF1u8X5w0d4ljXxEUeY5slf8bESBg&sig2=YXBIOVVG3uFSjHraw5E2jFw](https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjQsSm15DNAhVLXhQKHZXCcdsQFggkMAE&url=http%3A%2F%2Ffaculty.kfupm.edu.sa%2FCE%2Falmanasa%2Fce%2520420%2520Notes%2FCE420lecture%2520notes%2520(1)%2520power%2520point.ppt&usg=AFQjCNF1u8X5w0d4ljXxEUeY5slf8bESBg&sig2=YXBIOVVG3uFSjHraw5E2jFw) [12. prosinca 2020.]

² Simović, V. (2002) Leksikon građevinarstva. Zagreb : Masmedia.

U građevinskoj djelatnosti pojavljuje se pet sudionika u gradnji:

1. Investitor - pravna ili fizička osoba u čije se ime gradi građevina. Dužnosti i obveze investitora su: određuje mjesto i namjenu građevine, pribavlja zemljište na kojem će se građevina graditi, organizira izradu i kontrolu projektne dokumentacije, nabavlja sve dozvole za građenje i uporabu građevine, bira izvođača radova, organizira stručni nadzor te osigurava financiranje gradnje. Ukoliko je investitor ujedno i izvođač, tada mora stručni nadzor povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje stručnog nadzora.³
2. Projektant - fizička osoba koja prema posebnom zakonu ima pravo uporabe strukovnog naziva ovlaštenu arhitekt ili ovlaštenu inženjer. Sukladno tome odgovoran je da projekt koji je izradio ispunjava propisane uvjete. Projektant koji je izradio izmjene i/ili dopune glavnog projekta odgovoran je za cijeli glavni projekt. Ako u projektiranju sudjeluje više projekatana tada je glavni projektant odgovoran za primjenu propisa i usklađenost projekata.⁴
3. Izvođač - osoba koja gradi ili izvodi pojedine radove na građevini, a koja ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti građenja. Izvođač može pristupiti građenju na temelju pravomoćne građevinske dozvole nakon što je prethodno izvršena prijava građenja. On je dužan graditi u skladu s građevinskom dozvolom, Zakonom o gradnji, tehničkim propisima, posebnim propisima te pravilima struke. Izvođač imenuje inženjera gradilišta, odnosno voditelja radova.⁵
4. Nadzorni inženjer - fizička osoba koja provodi stručni nadzor građenja u ime investitora te sukladno posebnom zakonu nosi strukovni naziv ovlaštenu arhitekt ili ovlaštenu inženjer. Nadzorni inženjer ne može biti zaposlenik kod osobe koja je izvođač na istoj građevini. Glavni nadzorni inženjer odgovoran je za međusobnu usklađenost stručnog nadzora građenja te je dužan o tome sastaviti završno izvješće.⁶

³ IG-gradnja (2016), Dokumenti : Organizacija građenja [online]. WEB by studio FABER. Dostupno na : http://www.ig-gradnja.com/dokumenti/organizacija_gradjenja.pdf [12.prosinca 2020.]

⁴ Narodne novine (2013) Zakon o gradnji. Zagreb: Narodne novine d.d., br 153/13, članak 51.-52.

⁵ Ibid, članak 53.-55.

⁶ IG-gradnja (2016), Dokumenti : Organizacija građenja [online]. WEB by studio FABER. Dostupno na : http://www.ig-gradnja.com/dokumenti/organizacija_gradjenja.pdf [12.prosinca 2020.]

5. Revident – fizička osoba ovlaštena za kontrolu projekata, a ovlaštenje daje i ukida ministar na prijedlog povjerenstva. Odgovoran je da projekt ili dio projekta za koji je proveo kontrolu i dao pozitivno mišljenje udovoljava zahtjevima Zakona o gradnji, posebnim zakonima i drugim tehničkim propisima.⁷

2.2. Građevinska djelatnost u Republici Hrvatskoj

Građevinarstvo se smatra bitnim sudionikom u svim nacionalnim gospodarstvima, pa tako i u Republici Hrvatskoj. Ova djelatnost svojom prirodom posla sudjeluje u aktivnostima investicija i razvoja u svim gospodarskim i infrastrukturnim djelatnostima te se zbog istog smatra jednom od glavnih pokretačkih snaga svih gospodarskih sustava.⁸

Najznačajnije posebnosti građevinske djelatnosti su sljedeće:⁹

- nepokretnost građevinskih objekata,
- opsežnost i nedjeljivost proizvoda,
- dugi rok izgradnje objekata,
- upotreba velikih količina materijala,
- sezonski karakter građevinske proizvodnje,
- pojedinačni karakter građevinske proizvodnje,
- proizvodnja po narudžbi.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007) građevinarstvo u Republici Hrvatskoj je definirano područjem F – Građevinarstvo. Prema toj klasifikaciji, građevinarstvo uključuje odjeljke gradnje zgrada, gradnje građevina niskogradnje te opće i specijalizirane građevinske djelatnosti. Obuhvaća radove na novim građevinama, popravke, nadogradnju i preinake, podizanje montažnih zgrada ili drugih građevina na gradilištu od prethodno izrađenih dijelova i gradnju privremenih građevina.¹⁰

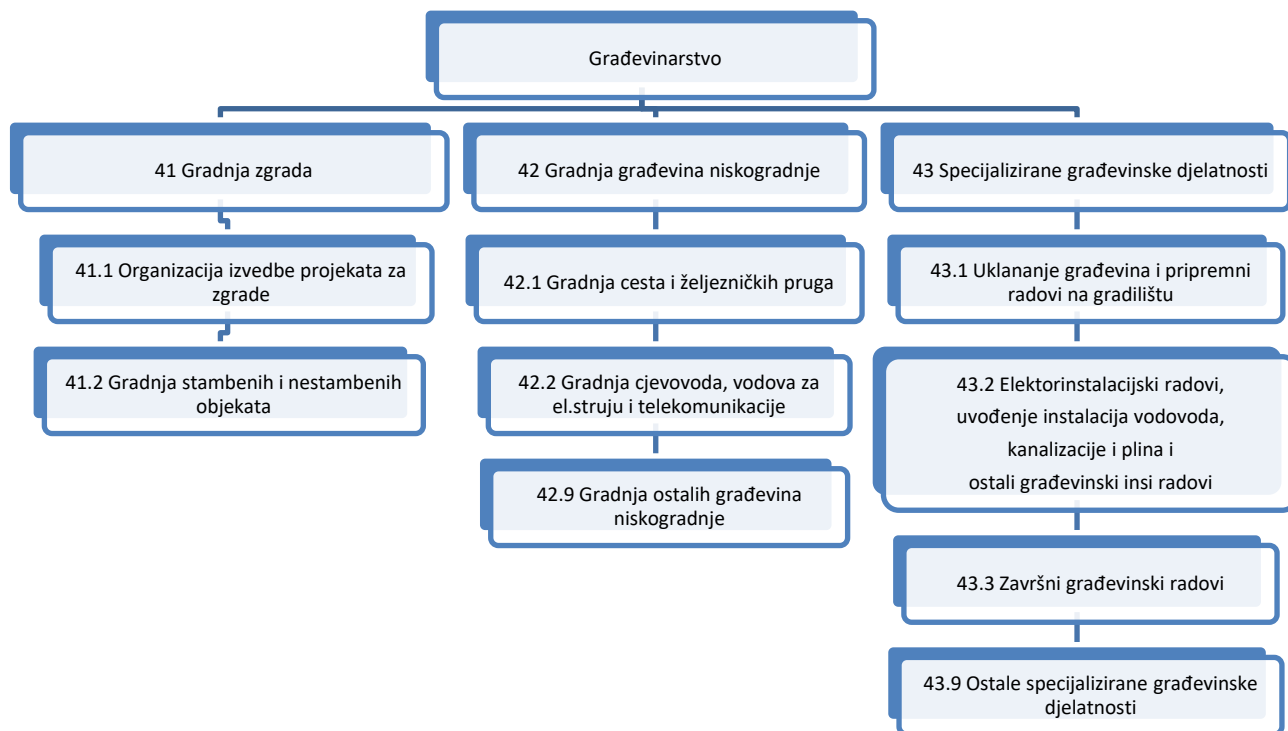
Na slici 2. prikazana je detaljna podjela područja građevinarstva.

⁷ IG-gradnja (2016), Dokumenti : Organizacija građenja [online]. WEB by studio FABER. Dostupno na : http://www.ig-gradnja.com/dokumenti/organizacija_gradjenja.pdf [12.prosinca 2020.]

⁸ Lacković, Z. (2003) Marketing strategija građevinskih poduzeća srednje veličine. Ekonomski vjesnik, XVI (1-2), 23-29

⁹ Ibid

¹⁰ NKD 2007. s objašnjenjima, str.104-107. Dostupno na: https://www.dzs.hr/App/NKD_Browser/assets/docs/NKD_2007_objasnjenja.pdf [12.prosinca 2020.]

Slika 2. Podjela djelatnosti građevinarstva

Izvor: obrada autorice prema podacima DZS, NKD 2007 s objašnjenjima

Navedeni građevinski radovi se mogu obavljati za vlastiti račun, uz naplatu ili na osnovi ugovora za račun drugih. Isto tako, dio radova ili cjelokupne radove moguće je dati na izvođenje podizvođačima.¹¹

Građevinska djelatnost ima velik utjecaj u gospodarstvu Republike Hrvatske. Građevinski sektor, kao i cjelokupno gospodarstvo posljednjih nekoliko godina suočava se s krizom koja je dovela do pada djelatnosti.

Naime, do 2008. godine građevinarstvo je bila jedna od najpropulzivnijih djelatnosti u RH koja je dala značajan doprinos ukupnom gospodarskom rastu. Međutim, pojava gospodarske krize 2008. godine zaustavila je dotadašnji dugotrajni trend snažnog rasta građevinarstva.¹²

¹¹NKD 2007. s objašnjenjima, str.104. Dostupno na: https://www.dzs.hr/App/NKD_Browser/assets/docs/NKD_2007_objasnjenja.pdf [12.prosinca 2020.]

¹² Buturac, G. (2014) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Ekonomski institut, Zagreb, str. 7.

Kriza je imala negativan utjecaj na zaposlenost, vrijednost izvršenih građevinskih radova i BDP što vidimo u tablici 1.¹³ Građevinska djelatnost je izgubila na konkurentnosti te je prepolovljena, a takvo stanje potrajalo je dugi niz godina.

Tablica 1. Ukupni prihod, vrijednost radova, broja zaposlenih i produktivnost, 2008.-2019.

Godina	Ukupni prihod	%	Vrijednost radova	%	Vrijednost radova	%	BDP	Udio u BDP-u	Broj akt. tvrtki	%	Broj zaposl.	%	Produkt. po zaposl.	%
	mil. kn		tis. kn		tis. €		mil. kn	%					€	
2008.	69.230	100%	34.915.314	100%	4.833.788	100%	342.159	7,20	11.244	100%	108.260	100%	44.650	100%
2009.	58.462	84%	30.714.772	88%	4.197.534	87%	328.672	6,90	15.090	134%	97.503	90%	43.050	96%
2010.	47.713	69%	22.808.572	65%	3.107.624	64%	323.807	5,80	15.781	140%	91.052	84%	34.130	76%
2011.	44.820	65%	20.821.802	60%	2.800.811	58%	328.737	5,30	14.784	131%	83.607	77%	33.500	75%
2012.	40.104	58%	19.226.934	55%	2.557.678	53%	327.021	4,70	15.497	138%	78.579	73%	32.549	73%
2013.	39.736	57%	18.950.827	54%	2.502.239	52%	330.135	4,50	16.643	148%	73.832	68%	33.891	76%
2014.	41.598	60%	17.527.688	50%	2.297.203	48%	328.927	4,30	17.947	160%	72.028	67%	31.893	71%
2015.	40.311	58%	19.152.159	55%	2.516.841	52%	334.219	5,00	19.240	171%	68.676	63%	36.648	82%
2016.	42.623	62%	19.870.379	57%	2.639.045	55%	343.195	5,13	12.990	116%	68.653	63%	38.440	86%
2017.	43.466	159%	20.180.147	58%	2.705.077	56%	363.310	4,42	13.852	123%	67.307	62%	40.190	90%
2018.	53.090	76,7%	22.910.900	65,6%	3.090.175	63,8%	381.799	4,65	14.104	125,4%	76.632	70,8%	40.324	90,0%
2019.	-	-	26.278.066	75,0%	3.544.577	73,3%	412.362	5,30	15.183	135,0%	93.679	86,5%	37.837	84,7%
2019./2018.			Više:	14,7%	Više:	14,7%	Više:	8,0%	Više:	7,7%	Više:	22,2%	Manje:	-6,2%

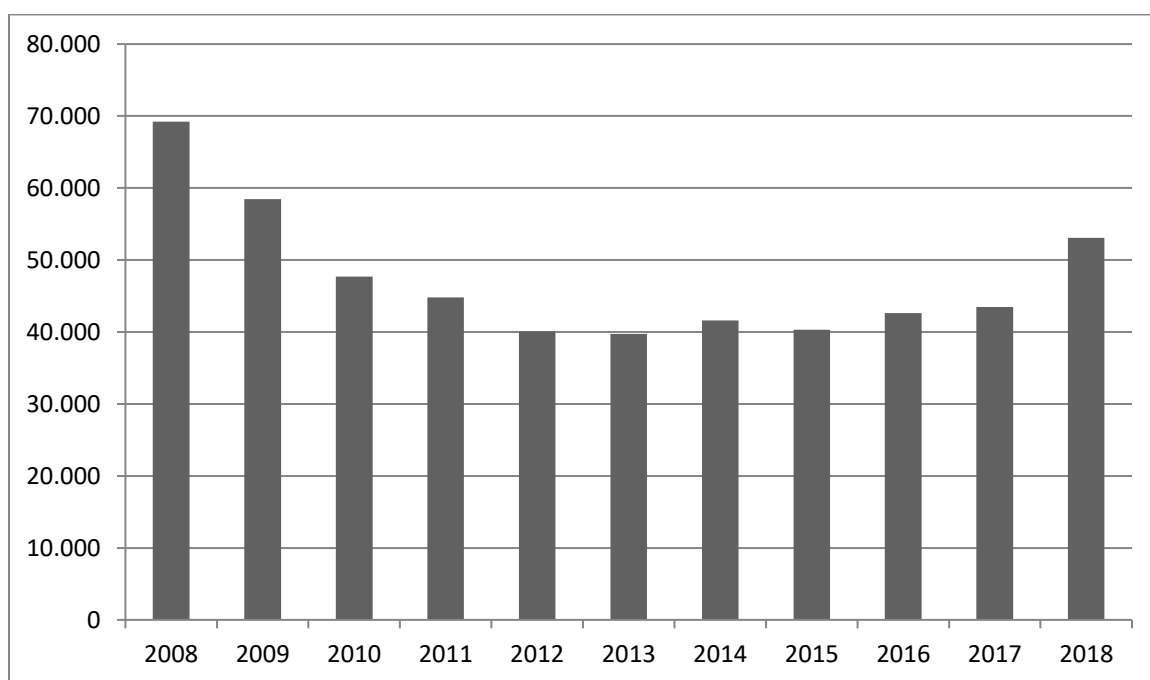
Izvor: HGK, Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u graditeljstvu RH

Da bi stekli uvid u stanje građevinarstva u Hrvatskoj za vrijeme i nakon krize, u nastavku je svaka stavka iz tablice detaljno objašnjena.

¹³ Sektor za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK (2019) Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u sektoru graditeljstva u RH. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/pregled-statistickih-pokazatelja-u-graditeljstvu-rh-i-xii-2019-v2-mc60229d6f713c9.pdf> [12. prosinca 2020.]

Grafikon 1. prikazuje ukupne prihode u građevinarstvu od 2008. do 2018. godine. Prije nastupa gospodarske krize, građevinski sektor je bio u uzletu što se može vidjeti i u tzv. predrecesijskoj godini kada je ostvaren najveći prihod građevinske djelatnosti. Trend rasta građevinarstva zaustavljen je pojavom krize sredinom 2008.godine. Kriza je uzrokovala snažan pad građevinske aktivnosti, a posebno 2013.godine kada su se prihodi drastično smanjili u odnosu na 2008. godinu. Recesija je u Hrvatskoj potrajala sve do 2016. godine kada se građevinski sektor počinje oporavljati.

Grafikon 1. Ukupni prihodi u građevinarstvu , 2008. - 2018.

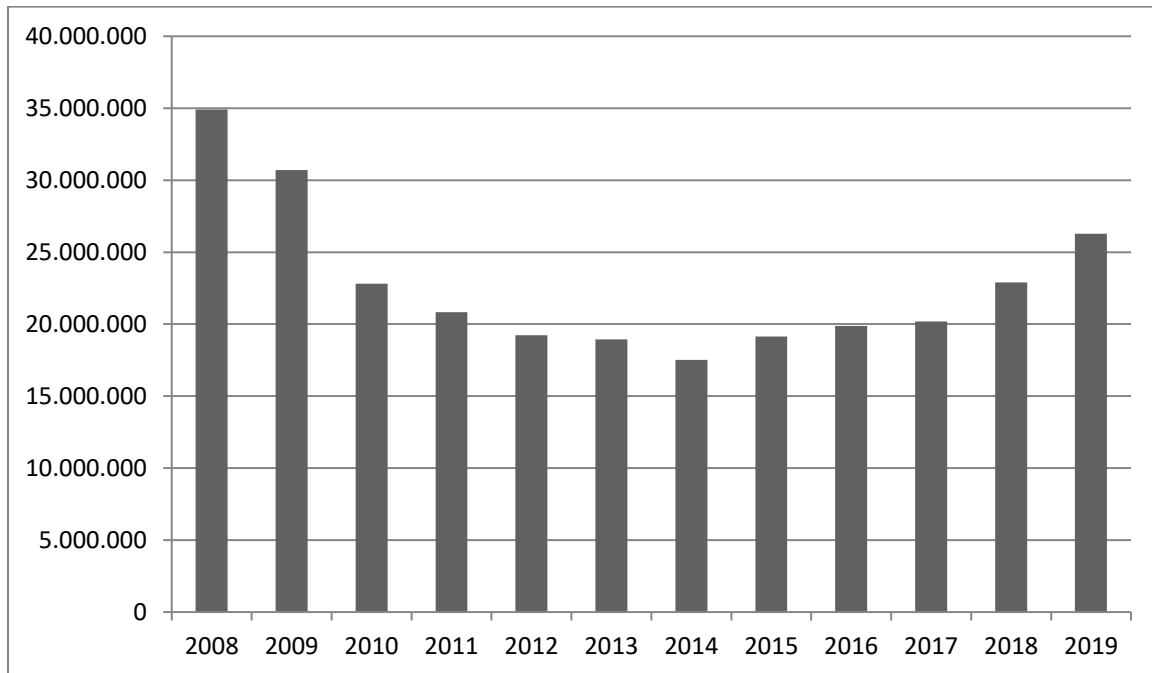
Izvor: HGK, Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u graditeljstvu RH

Ukupan prihod u graditeljstvu u 2018. godini iznosio je 53.090.137.842 kune, što je 22,14 posto više nego u 2017. godini kada je iznosio 43.466.579.316 kuna, a 24,56 posto više nego u 2016. godini (42.622.903.671 kuna). Prema istom je izvoru u odnosu na 2007. godinu ukupan prihod u graditeljstvu bio 8,39 posto niži (57.951.000.000 kuna), a u odnosu na 2008. (69.230.000.000 kuna) bio je niži za čak 23,31 posto.¹⁴

¹⁴ Sektor za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK (2019) Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u sektoru graditeljstva u RH. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/pregled-statistickih-pokazatelja-u-graditeljstvu-rh-i-xii-2019-v2-mc60229d6f713c9.pdf> [12.prosinca 2020.]

Pad izdanih građevinskih dozvola početkom krize odrazio se i na smanjenje vrijednosti građevinskih radova. Vrijednost građevinskih radova značajno se smanjila u razdoblju od sredine 2008. godine do 2015. godine kada se uočava blagi porast što prikazuje grafikon 2.

Grafikon 2. Vrijednost izvršenih građevinskih radova, 2008. - 2019.

Izvor: HGK, Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u graditeljstvu RH

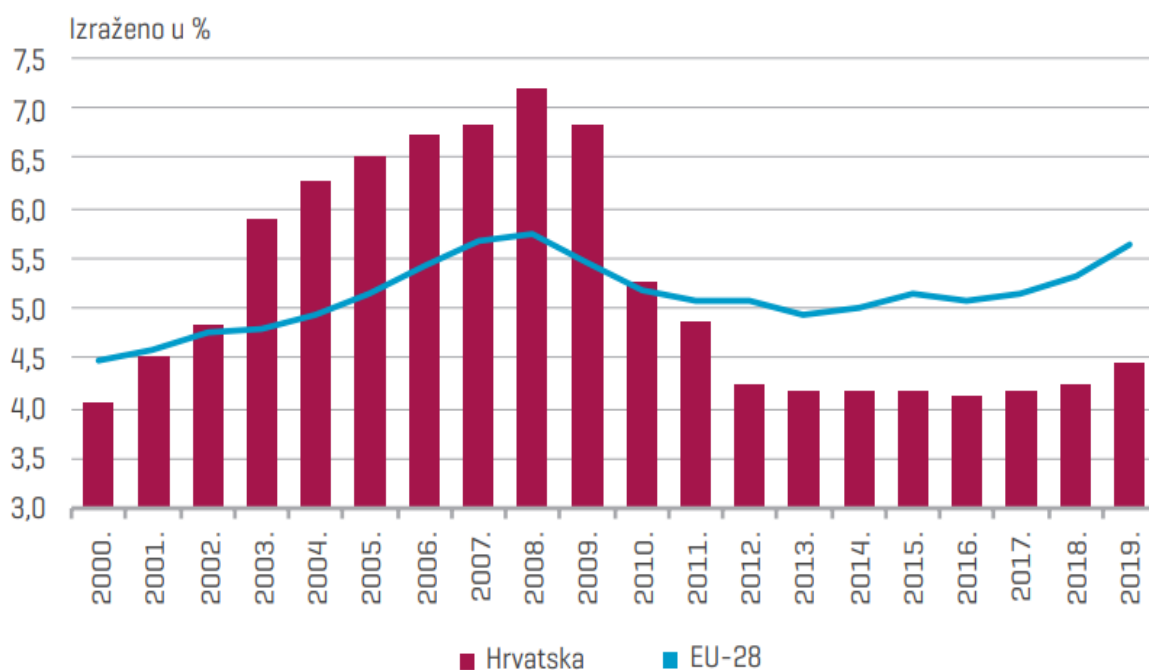
Vrijednost izvršenih radova od siječnja do prosinca 2019. godine iznosila je 26.278.066.000 kuna (3.544.573.000 eura) i bila je 14,70 posto veća u odnosu na isto razdoblje 2018. (22.910.900.000 kuna), a u odnosu na isto razdoblje u 2008. godini bila je 24,74 posto manja, kada je vrijednost izvršenih radova bila 34.915.314.000 kuna.¹⁵

Usprkos porastu izgradnje, vrijednost građevinskih radova još uvijek je manja u odnosu na predrecesijske godine.

¹⁵ Sektor za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK (2019) Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u sektoru graditeljstva u RH. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/pregled-statistickih-pokazatelja-u-graditeljstvu-rh-i-xii-2019-v2-mc60229d6f713c9.pdf> [12.prosinca 2020.]

Udio građevinskog sektora u Bruto domaćem proizvodu (BDP) doseže svoj vrhunac 2008. godine kada je zabilježio rekordnu vrijednost od 7,2 %. Nakon 2008. godine dolazi do gospodarske krize te slijedi opadanje udjela građevinskog sektora u BDP-u. Tek je u 2016. godini zabilježen rast BDP-a u građevinarstvu. Pritom je razina BDP-a građevinarstva u 2016. godini bila niža nego u predrecesijskoj godini što možemo vidjeti na grafikonu 3.

Grafikon 3. Udio građevinarstva u BDP-u u Republici Hrvatskoj i EU-28, 2000. - 2019.

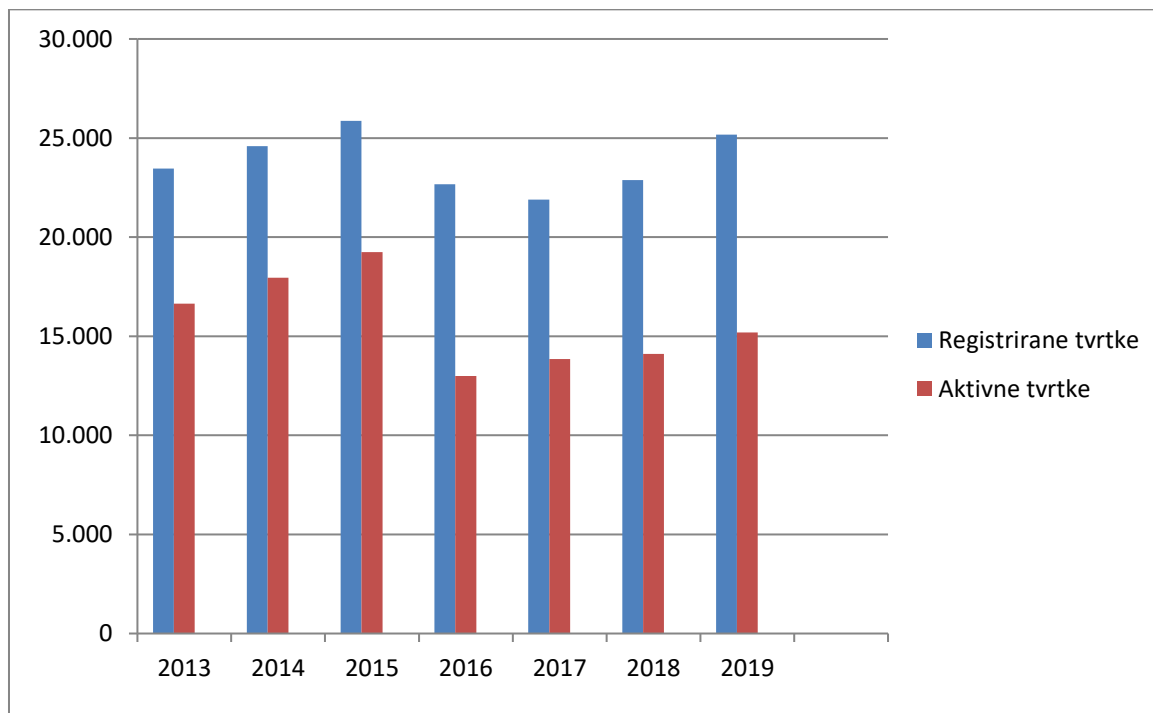
Izvor: DZS i Eurostat

Hrvatska za vrijeme krize nije poduzimala dostatne mjere kako bi usporila pad aktivnosti građevinskog sektora te je recesija ostavila trag na ukupno gospodarstvo. Kao što je vidljivo iz grafikona 3., građevinarstvo zemalja članica Europske unije bolje su podnijeli krizu jer je došlo do manjeg pada BDP-a.¹⁶

¹⁶ Buturac, G. (2020) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Ekonomski institut, Zagreb, str. 7.

Posljedica gospodarske krize u Hrvatskoj je i smanjenje broja aktivnih tvrtki u 2016. godini. Aktivnom tvrtkom smatra se tvrtka koja se upisala u sudski registar i prijavila je poslovanje poreznoj upravi, uplatila temeljni kapital na žiro račun te ostvaruje prihode i rashode.

Grafikon 4. Broj registriranih i aktivnih tvrtki u građevinarstvu RH, 2013. - 2019.

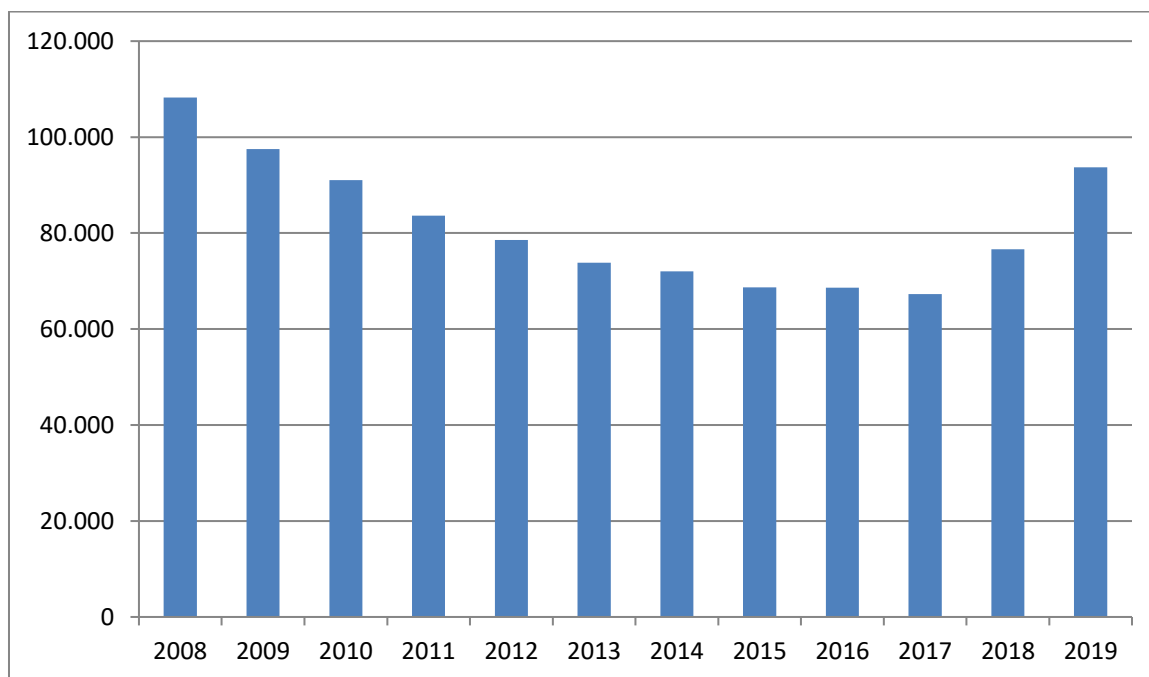
Izvor: obrada autorice prema podacima DZS, Broj i struktura poslovnih subjekata

Na grafikonu 4. prikazan je broj registriranih i aktivnih tvrtki u građevinarstvu u razdoblju 2013. – 2019. godine. Do značajnog smanjenja aktivnih tvrtki dolazi u 2016. godini kada se broj aktivnih pravnih osoba u odnosu na 2015. godinu znatno smanjio za 32,48 %. Isto tako smanjio se i broj registriranih pravnih osoba kroz godine, ali s manjim oscilacijama. Posljednjih nekoliko godina vidljiv je trend povećanja aktivnih i registriranih tvrtki u građevinarstvu na što upućuje činjenica da se broj aktivnih pravnih osoba 2019. godine povećao za 7,65 % u odnosu na 2018.godinu.¹⁷

¹⁷ Sektor za graditeljstvo i komunalno gospodarstvo HGK (2019) Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u sektoru graditeljstva u RH. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/pregled-statistickih-pokazatelja-u-graditeljstvu-rh-i-xii-2019-v2-mc60229d6f713c9.pdf> [12.prosinca 2020.]

Promatrajući Hrvatsku, razmjere recesije najbolje potkrepljuju podaci o zaposlenosti. Nepovoljnim kretanjima za vrijeme recesije uveliko je pridonijelo usporavanje i zaustavljanje izgradnje velikih državno financiranih projekata u području cestogradnje. Posljedica je to značajnog slabljenja i ograničenja kapaciteta državnog proračuna u uvjetima recesije.¹⁸

Grafikon 5. Broj zaposlenih u građevinarstvu RH, 2008. - 2019.

Izvor: obrada autorice prema podacima HGK, Pregled osnovnih statističkih pokazatelja u graditeljstvu RH

Grafikon 5. prikazuje kontinuirani pad zaposlenih od 2008. godine sve do 2018. godine. Broj zaposlenih osoba u građevinskom sektoru se od 2008. godine do 2017. godine smanjio za 40.593, što je čak 37,83 % manje u odnosu na 2008. godinu. Taj podatak najbolje govori o razmjerima recesije u građevinskom sektoru.

Trenutno veliki problem u Hrvatskoj predstavlja nedostatak radne snage u pojedinim djelatnostima, pa tako i građevinarstvu. Broj zaposlenih počinje se povećavati u 2018. godini. U 2019. godini broj zaposlenih je porastao za 18,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, to je posljedica „uvoza“ radne snage iz drugih zemalja, posebice Bosne i Hercegovine.¹⁹

¹⁸ Buturac, G. (2020) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Ekonomski institut, Zagreb, str. 8.

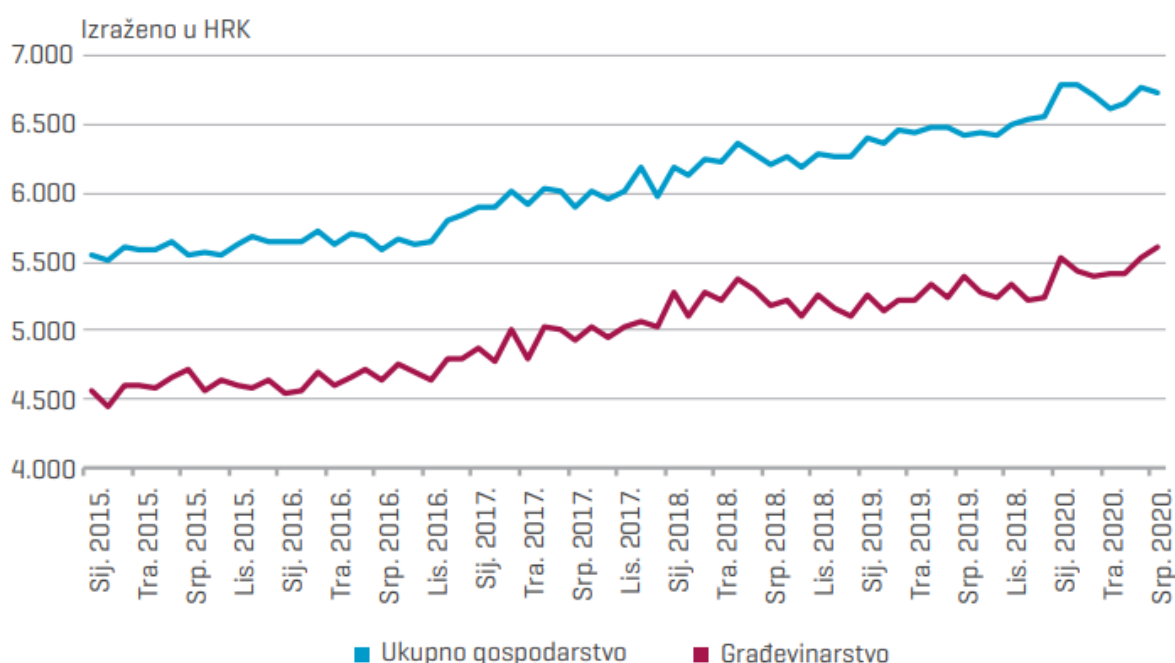
¹⁹ Ibid

Državljeni trećih zemalja u Republici Hrvatskoj mogu raditi s dozvolom za rad samo za poslove za koje je izdana te za poslodavca s kojim je zasnovao radni odnos.²⁰

Neadekvatna primanja zaposlenih u građevinskoj djelatnosti stvaraju problem u privlačenju djelatnika građevinske struke.

Naime, plaće u građevinarstvu zaostaju u usporedbi s prosjekom gospodarstva. U razdoblju od siječnja do srpnja 2020. godine prosječna plaća u građevinskoj djelatnosti bila je za 18,6 % manja u odnosu na prosječnu neto plaću u Hrvatskoj što prikazuje i grafikon 6.

Grafikon 6. Prosječne mjesečne neto plaće u građevinarstvu RH, siječanj 2015. - srpanj 2020.

Izvor: DZS

U posljednjih nekoliko godina vidljiv je porast neto plaća u građevinarstvu. Prosječna isplaćena neto plaća u građevinarstvu u prvih sedam mjeseci 2020. godine iznosila je 5.471 kunu, što je za 4 % više u odnosu s istim razdobljem 2019. godine.²¹

²⁰Strani državljani u RH (2021) Rad stranaca. Dostupno na: <https://gov.hr/hr/rad-stranaca/1214> [27.travnja 2021.]

²¹ Buturac, G. (2020) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Ekonomski institut, Zagreb, str. 10.

Građevinske tvrtke su još, unatoč pozitivnim pomacima, opterećene problemima kao što su niska likvidnost i visoka zaduženost. Brojna nekad vodeća poduzeća u građevinskom sektoru prošla su kroz postupke predstečajnih nagodbi te su nestala s tržišta.

Zbog nelikvidnosti koja je uzrokovana niskim cijenama i lošim upravljanjem u prethodnim razdobljima, očekuje se kako će s tržišta nestati još neke firme.²²

Unutar građevinskog sektora danas vodeću poziciju drži austrijska tvrtka Strabag koja posluje kroz nekoliko tvrtki: Strabag d.o.o., Strabag d.d. te Pomgrad Inženjering d.o.o.

Tablica 2. 10 vodećih građevinskih tvrtki RH prema visini prihoda u 2019.

NAZIV TVRTKE	POSLOVNI PRIHOD (U 000 KUNA)	NETO DOBIT (U 000 KUNA)
KAMGRAD d.o.o.	1.106.081	67.425
DALEKOVOD d.d.	1.037.304	5.800
CRBC	859.724	-14.206
STRABAG d.o.o.	713.510	19.255
GP KRK d.d.	686.378	10.848
GIP PIONIR d.o.o.	661.727	52.568
STRABAG d.d.	649.107	-26.230
RADNIK d.d.	517.956	35.695
ING-GRAD d.o.o.	516.213	17.610
ZAGREB MONTAŽA d.o.o.	371.851	-23.158

Izvor: obrada autorice prema podacima FINE

Kao što vidimo iz tablice 2. među prvih deset najvećih građevinskih tvrtki nalaze se Strabag d.o.o. te Strabag d.d. , a tvrtka Pomgrad Inženjering d.o.o. s prihodima od 327,3 milijuna kuna skoro se probila u top 10. Strabagove tvrtke imale su gotovo 1,7 milijardi kuna prihoda, a tvrtka Kamgrad d.o.o. je pojedinačno najveća građevinska firma s 1.1 milijardu kuna prihoda i 67,4 milijuna kuna dobiti.

²² Filipović,L. (2020) Pogledajte tko vedri i oblači u sektoru koji korona nije ni takla: Ovo je deset najvećih hrvatskih građevinara. Dostupno na: <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/pogledajte-tko-vedri-i-oblaci-u-sektoru-koji-korona-nije-ni-takla-ovo-je-deset-najvecih-hrvatskih-gradevinara-foto-20200930>[13.prosinca 2020.]

Od deset vodećih građevinskih tvrtki u Republici Hrvatskoj, njih sedam je poslovalo s dobiti, a tri s gubitkom.

Glavni sektorski pokazatelji ukazuju u razdoblju od 2017. do 2019. godine na oporavak, odnosno rast građevinske aktivnosti.

Međutim, u prvoj polovici 2020. godine svijet pogađa nova kriza uzrokovana pandemijom virusa COVID-19 čiji učinci nisu zaobišli ni građevinsku djelatnost. Već u ožujku, kada se pandemija proširila, dolazi do pada broja zaposlenih, obujma građevinskih radova, prosječne cijene prodanih stanova te pada izdanih odobrenja za građenje.

U ožujku i travnju 2020. godine 2.394 radnika iz područja građevinarstva je ušlo na evidenciju nezaposlenih. Kontinuirani rast broja nezaposlenih uslijedio je od ožujka do svibnja 2020. Vlada je donijela paket mjera za pomoć gospodarstvu gdje je bila ključna odluka o povećanju subvencija plaća s 3.250 kuna na 4.000 kuna te mogućnost ponovnog zapošljavanja otpuštenih radnika u ožujku. Te mjere su imale trenutni pozitivan učinak te je vidljivo smanjenje rasta nezaposlenih.²³

Brojne zemlje zatvorile su mnoge objekte i granice te tako ograničile kretanje stanovnika. Zatvorene su mnoge tvornice i trgovine građevnim materijalima što je uzrokovalo sporiju provedbu projekata i veće troškove gradnje.²⁴ Smanjenje investicija odrazilo se i na pad izdanih odobrenja za građenje koji se smanjio za 13, 5% na međugodišnjoj razini.²⁵

S obzirom da pandemija još uvijek nije završena, njen utjecaj na građevinski sektor nije moguće predvidjeti te će se prave posljedice COVID-19 tek vidjeti.

²³ HGK (2020) Aktualna kretanja na tržištu rada u okolnostima pandemije uzrokovane Covidom-19. Dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/hgk-analiza-kretanja-na-trzistu-rada-tijekom-pandemije5e6e6e5c96a6a.pdf> [13. prosinca 2020.]

²⁴ Bogdan, A. (2020) Utjecaj koronavirusa na građevinski sektor u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://casopis-gradjevinar.hr/assets/Uploads/JCE-72-2020-4-8-R3.pdf> [13. prosinca 2020.]

²⁵ Buturac, G. (2020) Sektorske analize – građevinarstvo i nekretnine. Ekonomski institut, Zagreb, str. 17.

2.3. Zakonski tretman građevinske djelatnosti

Građevinsku djelatnost regulira niz zakona, pravilnika, propisa i uredbi. Najvažniji zakoni u području građevinarstva su:

- 1) Zakon o gradnji - donesen 2013. godine od strane Hrvatskog sabora. Uređuje projektiranje, građenje, uporabu i održavanje građevina te provedbu upravnih i drugih postupaka s ciljem osiguranja zaštite i uređenja prostora u skladu s propisima koji uređuju prostorno uređenje te osiguranja temeljnih zahtjeva za građevinu i drugih uvjeta propisanih za građevine ovim Zakonom. Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na gradnju svih građevina na području Republike Hrvatske, osim na gradnju rudarskih objekata i postrojenja određenih posebnim zakonom, gradnju vojnih građevina određenih posebnim propisima i gradnju drugih građevina određenih posebnim zakonom. Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, odredbe koje se odnose na gradnju nove građevine na odgovarajući se način primjenjuju na rekonstrukciju, održavanje i uklanjanje građevine.

Građevine i radovi na građevinama se prema zahtjevnosti razvrstavaju u pet kategorija:²⁶

- građevine koje se planiraju Državnim planom prostornog razvoja,
- građevine za koje se utvrđuju posebni uvjeti i provodi postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš, postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš i/ili ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu,
- građevine za koje se utvrđuju posebni uvjeti, a ne provodi postupak donošenja rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš,
- građevine za koje se ne utvrđuju posebni uvjeti,
- zgrade stambene namjene čija građevinska (bruto) površina ne prelazi 400 m² i zgrade poljoprivredne namjene čija građevinska (bruto) površina ne prelazi 600 m², za koje se ne utvrđuju posebni uvjeti.

²⁶ Narodne novine (2019) Zakon o gradnji. Zagreb: Narodne novine d.d., br.153/13,20/17,39/19,125/19

- 2) Zakon o građevnim proizvodima – uređuje sustave ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava građevnih proizvoda, radnje koje u okviru ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava građevnih proizvoda provode proizvođači građevnih proizvoda te prijavljena i odobrena tijela. Uredba br.305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća osigurava usklađene uvjete trgovanja građevinskim proizvodima. Nadležno tijelo za provedbu Uredbe i ovog Zakona jest Ministarstvo. ²⁷

- 3) Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju – uređuje temeljni ustroj, djelokrug, javne ovlasti i članstvo u Hrvatskoj komori arhitekata, Hrvatskoj komori inženjera građevinarstva, Hrvatskoj komori inženjera strojarstva i Hrvatskoj komori inženjera elektrotehnike. Isto tako, ovim se Zakonom uređuje javnost rada, tijela, opći akti, upisi u imenik, mirovanje i prestanak članstva. Definira se i kvaliteta pružene usluge u poslovima prostornog uređenja, projektiranja, stručnog nadzora građenja, stručnog nadzora nad radom članova, stegovna odgovornost članova, profesionalno osiguranje i osiguranje od odgovornosti, prekršajne odredbe i nadzor nad provođenjem ovog Zakona. ²⁸

- 4) Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje – uređuje obavljanje stručnih poslova i djelatnosti prostornog uređenja, projektiranje i stručni nadzor građenja, građenje, upravljanje projektom gradnje te ispitivanje i prethodnih istraživanja. Propisuju se zadaće struka, stručni ispit i stručno usavršavanje te uvjeti za strane osobe koje obavljaju poslove i djelatnosti prostornog uređenja i gradnje. Posebnim zakonom se uređuje obavljanje stručnih poslova geodetske struke u vezi s prostornim uređenjem i gradnjom. Pod obavljanjem stručnih poslova prostornog uređenja podrazumijeva se izrada nacрта prostornih planova i nacрта izvješća o stanju u prostoru te obavljanje poslova u vezi s pripremom i donošenjem prostornih planova i izvješća o stanju u prostoru. ²⁹

- 5) Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama – uređuje uvjete, postupak i pravne posljedice uključivanja u pravni sustav nezakonito izgrađenih zgrada.

²⁷ Narodne novine (2020) Zakon o građevnim proizvodima. Zagreb: Narodne novine d.d.,br. 76/13,30/14,130/17, 39/19,118/20

²⁸ Narodne novine (2019) Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju. Zagreb: Narodne novine d.d.,br. 78/15,114/18,110/19

²⁹ Narodne novine (2019) Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje. Zagreb:Narodne novine d.d.,br. 78/15,118/18,110/19

Nezakonito izgrađenom zgradom smatra se zgrada, odnosno rekonstruirani dio postojeće zgrade izgrađene bez akta kojim se odobrava građenje, odnosno protivno tom aktu. Kako bi se riješio taj problem, osniva se Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada.³⁰

- 6) Zakon o upravnim pristojbama – upravne pristojbe plaćaju se za pismena i radnje pred tijelima državne uprave, diplomatskim misijama, konzularnim uredima i drugim predstavničkim tijelima Republike Hrvatske u inozemstvu, tijelima jedinica lokalne i područne samouprave i njihovim upravnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima prema odredbama ovog Zakona i u iznosu utvrđenom Tarifom upravnih pristojbi. Tarifu propisuje Vlada Republike Hrvatske.³¹

³⁰ Narodne novine (2019) Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama. Zagreb: Narodne novine d.d., br.86/12,143/13,65/17,14/19

³¹ Narodne novine (2017) Zakon o upravnim pristojbama. Zagreb: Narodne novine d.d., br.115/16

3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI

Porezni sustav jedne zemlje čini skup svih poreznih oblika reguliranih temeljem zakonskih normi. Porezni sustav Republike Hrvatske je relativno mlad sustav koji se može podijeliti na više načina:³²

- prema vrsti porezne osnovice (npr. porez na dohodak, porez na potrošnju),
- prema razini državne vlasti kojoj porezni prihod pripada (npr. državni porezi, županijski porezi),
- prema tome koje kategorije stanovnika više opterećuju (npr. progresivni ili regresivni porezi).

Najčešća podjela je ipak na izravne i neizravne poreze koji su prikazani u tablici 3.

Tablica 3. Pregled izravnih i neizravnih poreza

Temeljni izravni porezi	Temeljni neizravni porezi
porez na dobit	porez na dodanu vrijednost
porez na dohodak	trošarine
prirez porezu na dohodak	porez na promet nekretnina

Izvor: Kesner-Škreb, M. & Kuliš, D. (2010) Porezni vodič za građane

Izravni porezi su oni koje u državnu blagajnu uplaćujemo sami ili ih za nas uplaćuje poslodavac. Navedeni porezi se ne mogu prevaliti na drugoga što znači da onaj tko plaća porez isti i snosi. Porez na dohodak koji plaćamo iz plaće, autorskog honorara ili obrta te porez na dobit koji plaćaju poduzeća su primjer izravnih poreza.

Neizravni porezi se najčešće prevaljuju na druge, tj. ne snosi ih onaj tko ih uplaćuje u proračun. Obveznici neizravnih poreza kroz cijenu svojih dobara i usluga prevaljuju teret tih poreza na krajnjeg potrošača, tj. građane. Najpoznatiji neizravni porez je porez na dodanu vrijednost (PDV).³³ On se ujedno smatra najznačajnijim poreznim oblikom te će u ovom poglavlju biti riječ o istom.

³² Kesner-Škreb, M. & Kuliš, D. (2010) Porezni vodič za građane. Zagreb: Institut za javne Financije, str.11.

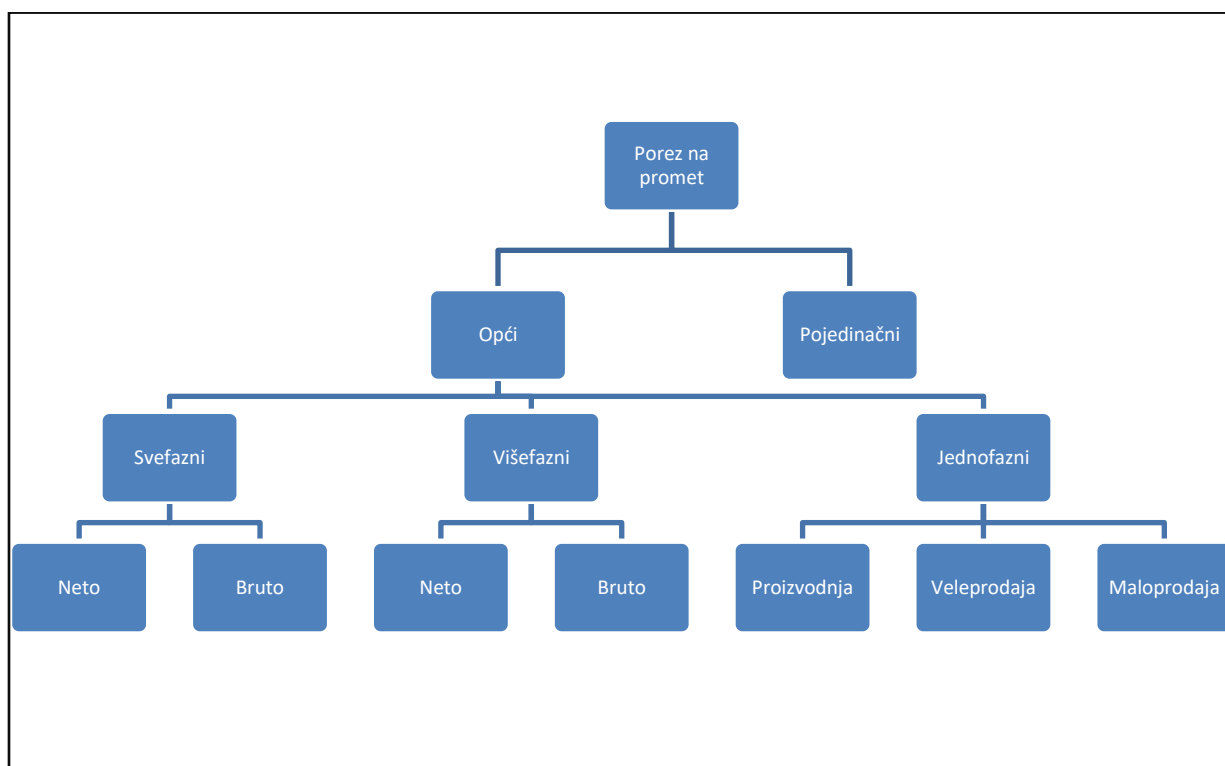
³³ Ibid, str.11.

3.1. Temeljna obilježja poreza na dodanu vrijednost

Porez na promet proizvoda i usluga bio je prethodnik poreza na dodanu vrijednost. Neki od kriterija prema kojima se vrši sistematizacija poreznih oblika kojima se oporezuju proizvodi i usluge u prometu su³⁴:

- prema broju proizvoda koji se oporezuju primjenom određenog oblika poreza na promet,
- prema broju faza prometnog ciklusa u kojima se vrši oporezivanje,
- prema načinu utvrđivanja poreznog opterećenja.
- prema nadležnosti društveno političke zajednice da uvede obvezu ubiranja poreza na promet.

Porez na promet možemo podijeliti na opći te pojedinačni porez na promet. Detaljna podjela poreza na promet s obzirom na faze oporezivanja i broj oporezovanih proizvoda prikazana je na slici 3.

Slika 3. Podjela poreza na promet

Izvor: Šimović J., Šimović H. (2006) Fiskalni sustav i fiskalna politika Europske unije

³⁴ Šimović J., Šimović H. (2006) Fiskalni sustav i fiskalna politika Europske unije. Zagreb: Pravni fakultet, str.112 -113.

Opći porez na promet je značajan oblik oporezivanja prometa proizvoda i usluga koji se dijeli na:

- svefazni porez na promet – oporezuju se sve faze proizvodno-prometnog ciklusa,
- višefazni porez na promet – plaća se u određenim fazama,
- jednofazni porez na promet – oporezuje se samo jedna faza.

Porez na dodanu vrijednost (PDV) je opći oblik poreza na promet te se obračunava i plaća u svim fazama proizvodnog i prometnog ciklusa, ali tako da se u svakoj fazi oporezuje samo iznos dodane vrijednosti koja se ostvarila u toj fazi.³⁵ Dodana vrijednost predstavlja razliku između vrijednosti prodaje proizvedenih dobara i usluga, i vrijednosti kupnje kojima su ta dobra i usluge proizvedeni.³⁶ Zbog navedenoga načina oporezivanja otežano je izbjegavanje plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

Možemo razlikovati tri oblika PDV-a:³⁷

- potrošni – iz porezne osnovice se omogućuje izuzimanje čitavog iznosa utrošenog za nabavu dobara. Ovaj oblik u praksi se najviše koristi budući da je najneutralniji.
- proizvodni – poduzeću se odobrava da od prodaje proizvoda oduzme vrijednost kupnje sirovina pri utvrđivanju porezne obveze. Međutim, ne smije oduzimati trošak nabave kapitalnih dobara pa čak niti amortizaciju istih.
- dohodovni oblik – porezna osnovica se utvrđuje tako da se osim kupljenih sirovina od vrijednosti prodaje može odbiti i amortizacija kupljenih kapitalnih dobara.

Isto tako, prilikom izračuna poreza na dodanu vrijednost, možemo koristiti tri metode:³⁸

- metoda zbrajanja – dodana vrijednost se utvrđuje kao zbroj plaćanja za rad i kapital kojima se ona stvara. Dodana vrijednost kao osnovica poreza na dodanu vrijednost jednaka je zbroju nadnica, renti, kamata i neto profita,
- metoda oduzimanja – dodana vrijednost predstavlja razliku između ukupne prodaje poduzeća i ukupnih kupovina. Na tako utvrđenu osnovicu primjenjuje se stopa poreza na dodanu vrijednost,

³⁵ Tušek, B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

³⁶ Nikolić, N. (1999) Počela javnog financiranja. Split: Ekonomski fakultet Split, str.100.

³⁷ Kesner-Škreb, M. (1995) Porez na dodanu vrijednost, Financijska praksa 6. Zagreb, str.237.

³⁸ Ibid, str.656.

- kreditna metoda – njome se ne izračunava dodana vrijednost, već poduzetnik izravno izračunava svoju obvezu poreza na dodanu vrijednost pomoću računa za kupljena te računa za prodana dobra i usluge. Ova metoda ujedno se smatra i najraširenijom i najboljom.

Neke od prednosti primjene sustava PDV-a su:³⁹

- neutralnost poreza na dodanu vrijednost, odnosno PDV kao porezni oblik ne dovodi u prednost ni jednu djelatnost u odnosu na drugu,
- automatsko razlikovanje krajnje potrošnje koja se oporezuje od utroška u proizvodnji i daljnjoj prodaji koja se ne oporezuje,
- izostanak kumulativnog učinka,
- obuhvaća širok krug oporezivih transakcija,
- kreditna metoda ubiranja i izostanak porezne evazije.

Porez na dodanu vrijednost, kao i svi porezi ima svoje nedostatke. Kao najveći nedostatak bi se mogla navest regresivnost. Naime, načelo pravednosti je jedno od osnovnih načela poreznih sustava. Prema navedenom načelu svatko je oporezivan u skladu sa gospodarskom sposobnošću. Međutim, sustav poreza na dodanu vrijednost ne primjenjuje to načelo. Promet dobara i usluga obavljao se primjenom samo jedne porezne stope, tj. jednostopnim PDV-om što je značilo da je svaki pojedinac bez obzira na visinu ostvarenog dohotka plaćao istu visinu poreza. Porez na dodanu vrijednost razrezan po ujednačenoj stopi teže pogađa siromašni nego bogati dio građanstva. Regresivni učinak nastojao se smanjiti uvođenjem poreza na luksuzne proizvode.⁴⁰

U Republici Hrvatskoj Zakon o porezu na dodanu vrijednost je donesen 1995. godine, kao slijednik poreza na promet proizvoda i usluga. Međutim, zbog straha od inflacije i same prilagodbe na novi zakon, u primjeni je tek od 1.siječnja 1998.godine. U prvih par godina primjene Zakona došlo je do značajnog povećanja prihoda državnog proračuna. Ulaskom u Europsku uniju 01.srpnja 2013. godine, Republika Hrvatska morala je uskladiti Zakon s Direktivama Europske unije. Stoga su se tijekom godina Zakoni i Pravilnici o porezu na dodanu vrijednost mijenjali i dopunjavali s mnogo promjena. Većinom su se mijenjale stope

³⁹ Šimović,H.(2007) Porez na dodanu vrijednost i trošarine. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

⁴⁰ Jelčić, B. & Bejaković, P. (2012) Razvoj i perspektive oporezivanja u Hrvatskoj. Zagreb:HAZU

PDV-a, a iako su na neke proizvode uvedene nulte stope PDV-a nije došlo do pada prihoda budući da se ni cijene proizvoda nisu previše snizile.

Porezi predstavljaju jedan oblik prisilnog davanja koji nameće država, koji nije namjenski ustrojen i koji nema izravnu protučinidbu.⁴¹ Drugim riječima, svi moramo plaćati dio svojih prihoda državi da bi nam ona osigurala javne usluge kao što su obrazovanje, zdravstvena zaštita, javna sigurnost i sl. Porezi se smatraju najizdašnjim proračunskim prihodima.⁴²

Od ostalih poreznih prihoda možemo izdvojiti:

- 1) Porez i prirez na dohodak – obveznik plaćanja je fizička osoba koja ostvaruje dohodak (primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala i drugih primitaka). Porez na dohodak uvećava se za prirez koji određuju lokalne samouprave prema posebnim zakonima.⁴³
- 2) Porez na dobit - porezni obveznik je svako trgovačko društvo kao i druga pravna i fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti. Obveznik plaćanja je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog obveznika.⁴⁴
- 3) Porez na imovinu – Obveznik plaćanja su pravne i fizičke osobe koje naslijede ili dobiju na dar oporezivu imovinu, osim određenih osoba koje predstavljaju uži dio obitelji (npr. supružnik, djeca, unuci...).
- 4) Porez na robu i usluge (porez na dodanu vrijednost, posebni porezi i trošarine) - obveznik plaćanja su sve pravne i fizičke osobe koje su u obveze plaćanja trošarina i posebnih poreza, a to su ovlašteni držač trošarinskog skladišta, uvoznik te proizvođač trošarinskih proizvoda.
- 5) Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije – porezi koji se plaćaju na uvoz robe.
- 6) Ostali porezi (porez na promet nekretnina, oporezivanje igara na sreću, naknada za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama) – obveznik plaćanja poreza na promet nekretnina.⁴⁵

⁴¹ Jurković, P. (2002) Javne financije, Zagreb: Masmedia

⁴² Kesner-Škreb, M. & Kuliš, D. (2010) Porezni vodič za građane. Zagreb: Institut za javne Financije, str.15

⁴³ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. 115/16, 106/18, 121/19

⁴⁴ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dobit. Zagreb: Narodne novine d.d. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19

⁴⁵ Kesner-Škreb, M. & Kuliš, D. (2010) Porezni vodič za građane. Zagreb: Institut za javne Financije, str.99.-125.

Primjetno je kako porez na dodanu vrijednost ima najveći udio u ukupnim porezima što prikazuje tablica 4. Naime, PDV čini preko 50% ostvarenih ukupnih prihoda u državnom proračunu što nam govori o važnosti PDV-a. Isto tako, u više od 130 zemalja PDV predstavlja ključni izvor državnih prihoda.⁴⁶

Tablica 4. Prihodi državnog proračuna, 2019. - 2023.

Prihodi državnog proračuna (u milijunima kuna)		Ostvarenje 2019.	Novi plan 2020.	Plan 2021.	Indeks 2021./ n.p.2020.	Razlika 2021. - n.p.2020.	Projekcija 2022.	Indeks 2022./ 2021.	Projekcija 2023.	Indeks 2023./ 2022.
UKUPNO		139.920	131.103	147.262	112,3	16.159	152.679	103,7	152.948	100,2
6	PRIHODI POSLOVANJA	138.854	130.255	146.315	112,3	16.060	151.829	103,8	152.175	100,2
61	Prihodi od poreza	82.736	71.964	79.465	110,4	7.500	83.406	105,0	86.356	103,5
611	Porez i prirez na dohodak				#			#		#
612	Porez na dobit	9.303	9.031	8.198	90,8	-833	9.246	112,8	9.618	104,0
613	Porezi na imovinu				#			#		#
614	Porezi na robu i usluge	73.072	62.582	70.907	113,3	8.324	73.795	104,1	76.368	103,5
6141	- Porez na dodanu vrijednost	54.899	46.734	53.673	114,8	6.939	56.053	104,4	58.265	103,9
6143	- Posebni porezi i trošarine	16.264	14.135	15.409	109,0	1.274	15.857	102,9	16.156	101,9
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	361	350	360	102,8	10	365	101,5	370	101,2
616	Ostali prihodi od poreza		1		#	-1		#		#
62	Doprinosi	24.135	22.707	24.612	108,4	1.905	25.514	103,7	26.437	103,6
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	23.917	22.699	24.612	108,4	1.913	25.514	103,7	26.437	103,6
623	Doprinosi za zapošljavanje	217	7		#	-7		#		#
63	Pomoći	14.801	19.157	24.794	129,4	5.637	25.359	102,3	21.485	84,7
64	Prihodi od imovine	2.782	2.266	2.442	107,7	176	2.190	89,7	2.207	100,7
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.757	4.163	4.288	103,0	125	4.485	104,6	4.657	103,8
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.308	1.248	1.490	119,4	242	1.207	81,0	1.216	100,7
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	7.702	8.188	8.629	105,4	441	9.056	105,0	9.191	101,5
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	632	562	595	105,9	33	612	102,7	628	102,7
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.066	847	947	111,7	99	850	89,8	772	90,9

Izvor: Ministarstvo financija

Ukupni planirani prihodi u 2020.godini su manji u odnosu na 2019.godinu zbog COVID-19 situacije te mjera koje utječu na rezultat državnog proračuna. Državni proračun za razdoblje 2021.-2023. planiran je tako da se drži kontrola na rashodovnoj strani proračuna dok se u potpunosti ne spoznaju učinci COVID krize. Dodatno produblјivanje COVID krize predstavlja rizik koji je trenutno teško procijeniti, a negativno bi se odrazio na prihode proračuna i na potrebe gospodarstva za dodatnim mjerama. Potrebno je težiti održivosti javnih financija s ciljem bržeg oporavka od krize što se predloženim proračunom postiže⁴⁷

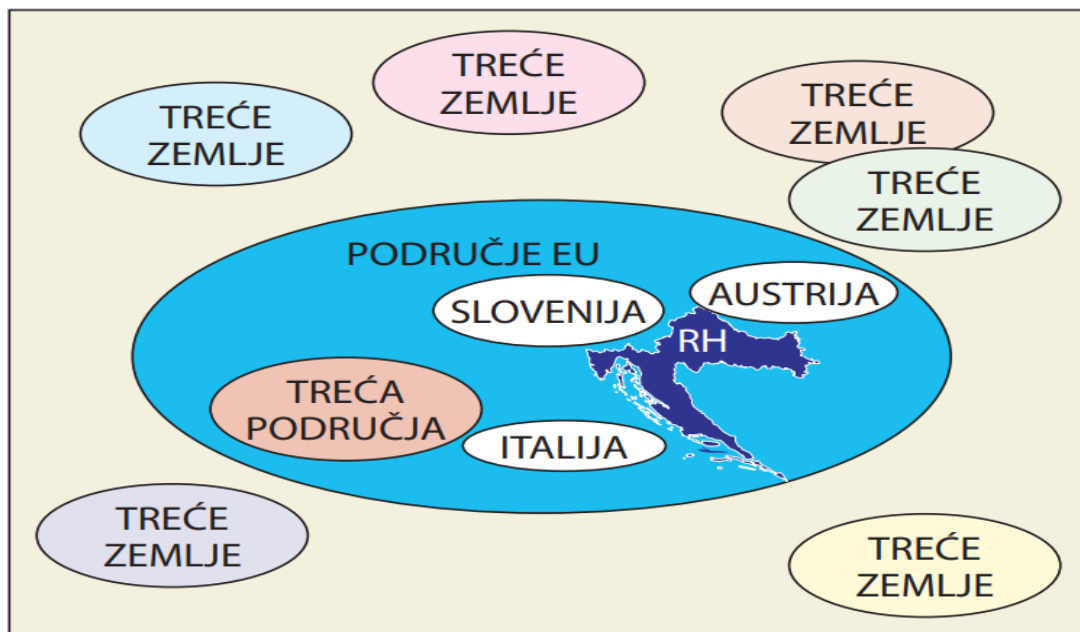
⁴⁶ Schenk,A., Oldman, O. (2007) Value Added Tax: A comparative approach. Cambridge University Press,str. 459-62.

⁴⁷ Ministarstvo financija (2020) Rebalans državnog proračuna za 2020.godinu i prijedlog državnog proračuna za 2021.-2023.godinu. Dostupno na:
<https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//2016/Sjednice/2020/Listopad/17%20sjednica%20VRH/Novi%20dokume>

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, na snagu stupa novi Zakon o PDV-u kojim su uređena pravila za promet dobara i usluga. Za bolje razumijevanje novih odredbi Zakona o PDV-u bitno je razlikovati područja primjene PDV-a:⁴⁸

- Tuzemstvo – obuhvaća područje Republike Hrvatske,
- Europska unija, područje Europske unije, država članica i područje države članice – područje država članica i područje Europske unije koje je kao takvo određeno Ugovorom o osnivanju Europske unije,
- Treća zemlja – bilo koja država ili područje koje nije područje EU, na koje se ne primjenjuje Ugovor o osnivanju EU,
- Treće područje – dio područja države članice koje je izuzeto iz područja EU (u Saveznoj Republici Njemačkoj: otok Heligoland i područje Busingen, u Kraljevini Španjolskoj: Ceuta, Melilla i Kanarsko otočje, u Republici Italiji: Livigno, Campione d’Italia i talijanske vode jezera Lugano, u Republici Francuskoj: francuski prekomorski departmani, u Helenskoj Republici: planina Athos, u Republici Finskoj: Alandski otoci, u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske: Kanalski otoci.

Prikaz područja primjene Zakona o PDV-u se daje na slici 4.

Slika 4. Područja primjene Zakona o PDV-u

Izvor: Markota,Lj. (2013) Primjena Zakona o PDV-u od 1.srpnja 2013.RRiF, 2013(7), str.19.

[nti//17%20-%202020REBALANS%20DRŽAVNOG%20PRORAČUNA%20ZA%202020.%20GODINU%20I%20PRIJEDLOG%20DRŽAVNOG%20PRORAČUNA%20ZA%202021.-2023.%20GODINU.pdf](#) [04.siječnja 2021.]

⁴⁸ Markota,Lj. (2013) Primjena Zakona o PDV-u od 1.srpnja 2013.RRiF, 2013(7), str.18-19.

Zakonom su definirani važni elementi PDV-a (predmet oporezivanja, porezni obveznik, nastanak porezne obveze, porezna osnovica, stope PDV-a, mjesto oporezivanja, oslobođenja od PDV-a) od kojih su najistaknutiji objašnjeni u sljedećim potpoglavljima.⁴⁹

3.1.1. Predmet oporezivanja

U tablici 5. prikazan je predmet oporezivanja PDV-om.

Tablica 5. Predmet oporezivanja PDV-om

Isporuka dobara iz Republike Hrvatske u druge države članice EU	Isporuka dobara unutar EU, odnosno isporuka dobara u drugu državu članicu EU
Isporuka dobara iz Republike Hrvatske u “treće zemlje”	Izvoz
Isporuka dobara iz drugih država članica EU u Republiku Hrvatsku	Stjecanje dobara unutar EU, odnosno stjecanje dobara na području neke države članice EU
Isporuka dobara iz “trećih zemalja” u Republiku Hrvatsku	Uvoz

Izvor: obrada autorice prema Tušek, B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

Iz tablice možemo vidjeti kako se izvoz i uvoz dobara odnose samo na promet s trećim zemljama, dok se isporuka i stjecanje dobara obavljaju unutar država članica Europske unije.

Isporukom dobara smatra se prijenos prava raspolaganja materijalnom imovinom, predaja dobara na raspolaganje prema ugovoru o najmu, prodaja dobara uz odgodu plaćanja, isporuka električne energije, plina, grijanja i dr. Korištenje dobara poslovne imovine poreznog obveznika za njegove privatne potrebe također se smatra isporukom.⁵⁰

⁴⁹Amidžić Peročević K., Barac Z., Dojčić I., Javor Lj., Koprivčić Z., Vranar K. (2008) Porez na dodanu vrijednost. Zagreb: TEB, str.5-19.

⁵⁰Markota, Lj. (2013) Primjena Zakona o PDV-u od 1. srpnja 2013. RRiF, 2013(7), str.19.

Kod isporuke dobara važno je odrediti mjesto isporuke dobara, odnosno mjesto oporezivanja dobara. Razlikujemo isporuku dobara s prijevozom ili bez prijevoza. Kada se dobra ne prevoze niti otpremaju mjestom isporuke smatra se ono mjesto gdje se ta dobra nalaze u trenutku isporuke. Ako se dobra otpremaju od strane isporučitelja, kupca ili treće osobe, mjestom isporuke smatra se mjesto gdje se dobra nalaze na početku otpreme ili prijevoza do kupca.⁵¹ Isporuka dobara na području EU između dva porezna obveznika oslobođena je plaćanja PDV-a pod uvjetima da su isporučitelj i primatelj registrirani za potrebe PDV-a te mora doći do stvarne isporuke dobara.⁵² Oni porezni obveznici koji obavljaju isporuke dobara i usluga unutar Europske unije, dužni su podnijeti Poreznoj upravi zbirnu prijavu, odnosno Obrazac ZP.

Pod stjecanjem dobara misli se na nabavku dobara unutar države članice, ali s tim da se isporuka dobara ne smije otpremiti kupcu u toj istoj državi članici. Prodavatelj države članice ne obračunava PDV ukoliko je kupac porezni obveznik iz druge države članice. Ukoliko kupac nije registriran za potrebe PDV-a, a nabavi dobra ili usluge u državi članici, obračunava mu se porez te isti može tražiti povrat. U VIES informatičkoj bazi može se provjeriti status kupca (više u potpoglavlju 3.2.1.).⁵³ Poreznoj upravi podnosi se prijava stjecanja dobara i usluga iz drugih zemalja članica Europske unije, odnosno Obrazac PDV-S.

Uvoz dobara predstavlja stjecanje dobara iz „trećih zemalja“. Isto tako, svaki unos dobara koja su u slobodnom prometu na području Europske unije, a potječu s trećih područja koja su dio carinskog područja EU smatra se uvozom.⁵⁴

Izvozom se smatra isporuka dobara izvan područja Europske unije, odnosno isporuka u „treće zemlje“. Carinskom deklaracijom se dokazuje da je stvarno obavljena isporuka te da je dobro napustilo područje Europske unije.

Prema članku 45. Zakona o PDV-u, sljedeće transakcije su oslobođene plaćanja PDV-a⁵⁵:

- isporuke dobara koja iz RH preveze isporučitelj ili neka druga osoba za njegov račun,

⁵¹ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

⁵² Tušek,B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb:Ekonomski fakultet Zagreb

⁵³ Markota,Lj. (2013) Primjena Zakona o PDV-u od 1.srpnja 2013.RRiF, 2013(7), str.21.

⁵⁴ Ibid, str.22.

⁵⁵ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

- isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja iz RH preveze izvan EU sam kupac koji nema sjedište u RH ili neka druga osoba za njegov račun,
- isporuke dobara ovlaštenim tijelima koja ih izvoze iz EU, u okviru humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti koje obavljaju izvan EU
- obavljene usluge, uključujući prijevozne i pomoćne usluge, osim usluga koje su oslobođene PDV-a u skladu s čl.39.st.1. i čl.40.st.1. ovog Zakona, ako su one izravno povezane s izvozom ili uvozom.

3.1.2. Porezni obveznik

Porezni obveznik je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na rezultat i svrhu obavljanja te djelatnosti.

Gospodarska djelatnost predstavlja svaku djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja. Obveznicima poreza na dodanu vrijednost ne smatraju se tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima.⁵⁶ Ukoliko bi obavljali djelatnosti koje narušavaju načela tržišnog natjecanja onda postaju poreznim obveznicima.

Tijekom prethodnih godina ukoliko se prešao prag isporuke tijekom godine oduka o ulasku u sustav PDV-a donosila se u prosincu, budući da je obvezan ulazak u sustav PDV-a nastupao tek od 1.siječnja naredne godine.

Međutim, izmjenom Zakona i Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost to više nije tako.

Naime, člankom 90.st.1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost i člankom 186. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost propisano je da se mali porezni obveznik koji je tijekom godine isporučio dobra i usluge u svoti većoj od 300.000,00 kn mora upisati u registar obveznika PDV-a od 1.dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je obavio isporuke dobara i usluga iznad propisane svote. Obveza se jednako odnosi na „dohodaše“ i „dobitaše“. Isto tako, strani porezni obveznici se također trebaju upisati u sustav PDV-a ako u Republici Hrvatskoj obavljaju isporuke dobara i usluga fizičkim osobama i to odmah na početku obavljanja djelatnosti budući da se na njih ne odnosi prag isporuka od 300.000,00 kn. Ukoliko isporuke obavljaju poreznim obveznicima u RH tada se ne moraju upisati u registar obveznika

⁵⁶ Kalčić,R.,Kuliš,D., Kesner-Škreb,M. (2012) Vodič kroz europske direktive o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb: IJF

PDV-a. Tada hrvatski porezni obveznici preuzimaju poreznu obvezu od inozemnih poreznih obveznika.⁵⁷

Tablica 6. daje detaljan pregled poreznih obveznika koji se (ne) moraju prijaviti u registar obveznika PDV-a

Tablica 6. Pregled poreznih obveznika koji se (ne) trebaju prijaviti u registar obveznika PDV-a

POREZNI OBVEZNICI		
POREZNI OBVEZNICI KOJI SE TREBAJU UPISATI U REGISTAR OBVEZNIKA PDV-a	POREZNI OBVEZNICI KOJI SE NE TREBAJU UPISATI U REGISTAR OBVEZNIKA PDV-a	NE SMATRAJU SE POREZNYM OBVEZNICIMA
<p>ZAKONSKA OSNOVA čl. 90. Zakona o PDV-u</p> <p>KRITERIJ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - isporuke dobara i usluga VEĆE od 300.000,00 kn (u tekućoj ili prethodnoj godini) - uključuju se i isporuke oslobođene PDV-a iz čl. 45., 46., 47., 48. i 49. te čl. 40. st. 1. t. a) – g) i isporuke nekretnina (osim ako su pomoćne) - NE isporuka materijalnih i nematerijalnih dobara poreznih obveznika i ostale oslobođene isporuke iz čl. 40. i 39. Zakona 	<p>ZAKONSKA OSNOVA čl. 90. Zakona o PDV-u</p> <p>KRITERIJ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - isporuke dobara i usluga MANJE od 300.000,00 kn, (u tekućoj ili prethodnoj godini) - uključuju se i isporuke oslobođene PDV-a iz čl. 45., 46., 47., 48. i 49. te čl. 40. st. 1. t. a) – g) i isporuke nekretnina (osim ako su pomoćne) - NE isporuka materijalnih i nematerijalnih dobara poreznih obveznika i ostale oslobođene isporuke iz čl. 40. i 39. Zakona 	<p>ZAKONSKA OSNOVA čl. 6. st. 5. Zakona o PDV-u</p> <p>KRITERIJ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obavljanje djelatnosti ne smije dovesti do narušavanja načela tržišnog natjecanja - smatrat će se poreznim obveznicima ako naruše to načelo ili ako obavljaju djelatnosti iz DODATKA I. Zakona o PDV-u - ako obavljaju gospodarsku djelatnost smatrat će se poreznim obveznicima ako im isporuke prijeđu 300.000,00 kn
<ol style="list-style-type: none"> 1. društva i obrtnici „dobitaši“ 2. samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja – obrtnici „dohodaši“ 3. građani za najam poslovnog prostora – „dohodaši“ 4. građani za drugi dohodak, autorski honorar i dr. (bruto-svota) 5. porezni obveznici iz čl. 39. i 40. Zakona o PDV-u za oporezive promete koje obavljaju uz isporuke dobara – usluga oslobođenih PDV-a 	<ol style="list-style-type: none"> 1. društva i obrtnici „dobitaši“ 2. samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja – obrtnici „dohodaši“ 3. građani za najam poslovnog prostora – ne vode poslovne knjige – KPI 4. građani za usluge koje održavaju privatno, kao nastavnici u osnovnim, srednjim i visokoškolskim ustanovama 5. porezni obveznici iz čl. 39. i 40. Zakona o PDV-u za isključivo obavljene promete oslobođene PDV-a (osim iz čl. 40. st. 1. t. a) – g)) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima i ako ubiru pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti <p style="text-align: center;"></p> <ul style="list-style-type: none"> - ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost, PU rješenjem može utvrditi da su porezni obveznici za tu djelatnost <ol style="list-style-type: none"> 2. članovi predstavničkih tijela državne vlasti, tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi skupština, upravnih i nadzornih odbora, suci porotnici, stečajni upravitelji, i arbitražni sudci (MF Kl.: 410-19/13-01/662, od 20. prosinca 2013.)

Izvor: Markota, Lj. (2020) Tko i kada treba ući u sustav PDV-a-obveze pri ulasku. RRiF, 2020(12), str.162.

⁵⁷ Markota, Lj. (2020) Tko i kada treba ući u sustav PDV-a-obveze pri ulasku. RRiF, 2020(12), str.158.

Na slici 5. prikazan je Obrazac P-PDV koji porezni obveznik podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave za potrebe registriranja poreza na dodanu vrijednost. Obrazac se treba predati najkasnije do 15.-og u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem se prešao prag propisane svote. Upis u registar poreznih obveznika PDV-a tijekom godine može se obaviti i dobrovoljno i ako iznos ne prelazi prag isporuke. Tada se poduzetnici smatraju obveznicima PDV-a sljedeće tri godine.

MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA		Obrazac P-PDV	
PODRUČNI URED		_____	
ISPOSTAVA		_____	
ZAHTEJEV ZA REGISTRIRANJE ZA POTREBE POREZA NA DODANU VRIJEDNOST			
1. OPĆI PODACI O PODNOSITELJU ZAHTEJEVA			
NAZIV/IME I PREZIME _____			
OIB	_____	POREZNI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA	_____
ADRESA	_____	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ U DRŽAVI SJEDIŠTA	_____
DRŽAVA SJEDIŠTA _____			
DATUM POČETKA OBAVLJANJA DJELATNOST/PREDVIĐENO RAZDOBLJE OBAVLJANJA ISPORUKA U RH _____			
TELEFON / ADRESA ELEKTRONIČKE POŠTE PODNOSITELJA ZAHTEJEVA _____			
2. PODACI O POREZKOM ZASTUPNIKU ☐			
NAZIV/IME I PREZIME _____			
OIB _____			
ADRESA _____			
3. UPIS U REGISTAR OBVEZNIKA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST ☐			
NA VLASTITI ZAHTEJEV ☐		PO SILI ZAKONA ☐	
VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U PRETHODNOJ GODINI _____			
VRIJEDNOST OPOREZIVIH ISPORUKA U TEKUĆOJ GODINI _____			
DATUM UPISA U REGISTAR OBVEZNIKA PDV-a _____			
POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA ☐			
RAZDOBLJE OPOREZIVANJA	mjesečno ☐	tromjesečno	☐
4. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA TUZEMNOM POREZKOM OBVEZNIKU ☐			
Tuzemni porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:			
1. obavlja transakcije unutar EU (2)	☐	3. odustao od praga stjecanja (4)	☐
2. prijeđen prag stjecanja (3)	☐	4. obavlja ili prima usluge unutar EU (8)	☐
5. stječe trošarinska dobra unutar EU (10)	☐		
5. DODJELA PDV IDENTIFIKACIJSKOG BROJA STRANOM POREZKOM OBVEZNIKU ☐			
Strani porezni obveznik traži PDV identifikacijski broj iz razloga:			
1. prijeđen prag isporuke (5)	☐	3. obavlja isporuke u RH (7)	☐
2. odustao od praga isporuke (6)	☐	4. povremeni međunarodni cestovni prijevoz putnika u RH (9)	☐
BROJČANA ILI OPISNA OZNAKA - (ŠIFRA) DJELATNOSTI PREMA NACIONALNOJ KLASIFIKACIJI _____			
OBLIK VLASNIŠTVA			
TRGOVAČKO DRUŠTVO	☐	OSTALO:	_____
Potpis podnositelja zahtjeva _____			
Datum primitka zahtjeva _____		Potpis djelatnika _____	
Napomena:			
Ako se PDV identifikacijski broj traži zbog odustajanja od praga stjecanja ili odustajanja od praga isporuke tada je porezni obveznik obavezan takav način oporezivanja primjenjivati 2 kalendarske godine.			
Strani porezni obveznik kojem se dodijeli PDV identifikacijski broj, dodjelom toga broja ujedno se upisuje i u registar obveznika PDV-a.			

Slika 5. Obrazac P-PDV

Izvor: Porezna uprava Obrazac P-PDV

Nakon ulaska u sustav PDV-a porezni obveznik dužan je voditi porezne evidencije kroz Knjige izlaznih račun (IRA) te Knjige ulaznih računa (URA). Isto tako, treba predavati propisana porezna izvješća kao što su Obrazac PDV-a, ZP, PDV-S i dr.

Ovisno o tome jesu li u prethodnoj godini ostvarili isporuke veće ili manje od 800.000,00 kn s PDV-om, porezni obveznici mogu biti mjesečni ili tromjesečni. Neovisno o ostvarenom prometu u svoti ispod 800.000,00 kn, porezni obveznik može donijeti odluku da bude mjesečni obveznik PDV-a. Ukoliko je ta vrijednost manja od 800.000,00 kn, razdoblje oporezivanja je od prvog do posljednjeg dana u tromjesečju. Inače se razdobljem oporezivanja smatra od prvog do posljednjeg dana u mjesecu.⁵⁸

Porezni obveznik mora prijavu PDV-a predati nadležnoj Poreznoj upravi do 20-og u mjesecu koji slijedi po završetku obračunskog razdoblja. Ukoliko je nastala obveza uplate PDV-a, isti se mora platiti do posljednjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon obračunskog razdoblja. Isto tako, onaj porezni obveznik koji ima veće pravo na odbitak pretporeza od njegove porezne obveze, može zatražiti povrat razlike ili može preplaćen porez prenijeti u sljedeće obračunsko razdoblje. Porezna uprava mora u roku od 30 dana nakon predaje prijave vratiti razliku preplaćenog PDV-a ukoliko obveznik zahtijeva povrat istog.⁵⁹

Obrazac PDV-a je standardiziran te ga možemo podijeliti na tri glavna dijela:

- I. Transakcije koje ne podliježu oporezivanju i oslobođene,
- II. Oporezive transakcije,
- III. Obračunani pretporez.

Isto tako, sastoji se i od ostalih podataka kojih čine podaci o nabavi i prodaji nekretnina, prijevoznih sredstava i ostale dugotrajne imovine.

Obrazac prijave PDV-a dostupan je na stranicama Porezne uprave te će biti prikazan u nastavku kroz evidenciju studije slučaja.

⁵⁸ Markota, Lj. (2020) Tko i kada treba ući u sustav PDV-a-obveze pri ulasku. RRiF, 2020(12), str.159-164.

⁵⁹ Josić, I. (2013) Periodične obveze obveznika poreza na dodanu vrijednost. Porezni vjesnik, 2013(12), str.52-56.

3.1.3. Porezna osnovica

Porezna osnovica pri isporuci dobara i usluga predstavlja naknadu koju je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili neke druge osobe za isporuke dobara i usluga. U poreznu osnovicu ubrajaju se iznosi poreza, carina, pristojbi i sličnih davanja, osim PDV-a, te sporedni troškovi kao što su troškovi pakiranja, provizije, prijevoza i osiguranja.

Međutim, u poreznu osnovicu ne ulaze sniženja cijena, odnosno popusti zbog prijevremenog plaćanja i popusti koji se kupcu odobre u trenutku isporuke, te iznosi koje porezni obveznik zaračuna ili primi od kupca kao povrat za izdatke koje je platio u njegovo ime i za njegov račun i koje u evidenciju unosi kao prolazne stavke. Ukoliko naknadno dođe do promjene porezne osnovice zbog nemogućnosti naplate, opoziva ili različitih popusta, porezni obveznik koji je isporučio dobra tada može napraviti ispravku PDV-a ako ujedno i porezni obveznik kojem su ista isporučena ispravi odbitak pretporeza.⁶⁰

Poreznu osnovicu pri stjecanju dobara unutar Europske unije čine isti elementi, s tim da su uključene i trošarine koje je stjecatelj obvezan platiti. Pri uvozu dobara u Europsku uniju osnovicu čini carinska vrijednost utvrđena carinskim propisima te ostala davanja ako već nisu uključena u carinsku vrijednost (porezi, carine, pristojbe i slična davanja što se plaćaju izvan države članice uvoznice, sporedni troškovi) kao i naknade zaračunane za popravak, obradu, prilagodbu, doradu ili preradu dobara koja su privremeno izvezena iz Europske unije.⁶¹

3.1.4. Porezne stope

Hrvatska je prvo uvela jednostopni sustav PDV-a, ali zbog socijalno-političkih pritisaka vrlo brzo je uvela snižene stope na niz dobara i usluga socijalnog karaktera.⁶² Ulaskom u Europsku uniju, Republika Hrvatska uskladila je Zakon o PDV-u sa Direktivama.

Porez na dodanu vrijednost obračunava se i plaća po stopi od 25% na sve isporuke dobara i usluga, osim za one gdje su propisane snižene stope od 5% i 13%.

⁶⁰ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

⁶¹ Ibid.

⁶² Šimović, H. i Deskar-Škrbić, M. (2016) Efikasnost poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj. EFZG working paper series, (02), str.6.

Porez na dodanu vrijednost obračunava se i plaća po stopi od 5% na:⁶³

- sve vrste kruha,
- sve vrste mlijeka (kravlje, ovčje, kozje) koje se stavlja u promet pod istim nazivom u tekućem stanju, svježe, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (osim kiselog mlijeka, jogurta, kefira, čokoladnog mlijeka i drugih mliječnih proizvoda), nadomjestke za majčino mlijeko,
- knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja,
- lijekove koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode,
- medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida propisane Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
- kinoulaznice,
- novine novinskog nakladnika koji ima statut medija, koje izlaze dnevno, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja,
- znanstvene časopise.

Porez na dodanu vrijednost obračunava se i plaća po stopi od 13% na:⁶⁴

- usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene,
- novine i časopise koji izlaze dnevno i periodično, osim onih koji u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju
- jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla,
- dječje sjedalice za automobile, dječje pelene te dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu,

⁶³Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

⁶⁴ Ibid

- isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu,
- ulaznice za koncerte,
- isporuke električne energije do krajnjeg korisnika
- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu,
- urne i ljesove
- sadnice i sjemenje...

Određene transakcije su oslobođene oporezivanja PDV-om unutar sljedećih skupina:⁶⁵

- određene djelatnosti od javnog interesa (poštanske usluge, bolnička njega, obrazovanje djece...),
- ostale djelatnosti (osiguranja, odobravanje kredita i zajmova, najam stambenih prostorija...),
- transakcije unutar Europske unije (isporuke dobara, stjecanje dobara, određene usluge prijevoza),
- uvoz (konačni uvoz dobara, uvoz dobara nekomercijalne naravi u osobnoj prtljazi putnika, uvoz osobne imovine pri preseljenju, uvoz zlata koji obavi HNB...),
- izvoz (isporuke dobara koja iz RH otpremi isporučitelj ili druga osoba izvan Europske unije, isporuke u okviru humanitarnih, dobrotvornih ili obrazovnih djelatnosti izvan Europske unije...),
- obavljanje usluga na pokretnoj imovini ,
- međunarodni prijevoz (isporuka goriva i dobara za plovila koja se koriste na otvorenom moru ili prijevoz putnika, isporuke goriva i dobara za opskrbu zrakoplova...),
- određene isporuke koje su izjednačene s izvozom (isporuke u okviru diplomatskih i konzularnih sporazuma, isporuke za potrebe oružanih snaga...),
- usluge posredovanja ,
- transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu (isporuke dobara koje se smještaju u slobodnu zonu, isporuke koje se stavljaju u postupak carinskog skladištenja...).

⁶⁵ Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

Različite stope PDV-a primjenjuju se u državama članicama EU. Standardna stopa PDV-a koristi se na većini isporuka dobara i usluga te ona ne može biti niža od 15%. Snižene stope ne mogu biti niže od 5 %, dok se u nekim državama EU primjenjuju i vrlo snižene stope koje su niže od 5% Parking stope primjenjuju se na određene isporuke robe i usluga te one ne mogu biti niže od 12%.⁶⁶ Popis navedenih stopa PDV-a koje se primjenjuju u zemljama EU prikazan je u tablici 7.

Tablica 7. Stope PDV-a u zemljama EU

Država članica	Standardna stopa	Snižena stopa	Vrlo snižena stopa	Parking stopa
Austrija	20	10/13	-	13
Belgija	21	6/12	-	12
Bugarska	20	9	-	-
Cipar	19	5/9	-	-
Češka	21	10/15	-	-
Njemačka	19	7	-	-
Danska	25	-	-	-
Estonija	20	9	-	-
Grčka	24	6/13	-	-
Španjolska	21	10	4	-
Finska	24	10/14	-	-
Francuska	20	5,5/10	2,1	-
Hrvatska	25	5/13	-	-
Mađarska	27	5/18	-	-
Irska	23	9/13,5	4,8	13,5
Italija	22	5/10	4	-
Litva	21	5/9	-	-
Luksemburg	17	8	3	14
Latvija	21	12/5	-	-
Malta	18	5/7	-	-
Nizozemska	21	9	-	-
Poljska	23	5/8	-	-

⁶⁶ Your Europe (2021) Vat rates applied in EU countries.

Dostupno na: https://eurpa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_en.htm [09.ožujka 2021.]

Portugal	23	6/13	-	13
Rumunjska	19	5/9	-	-
Švedska	25	6/12	-	-
Slovenija	22	9,5	-	-
Slovačka	20	10	-	-

Izvor: obrada autorice prema

https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm#shortcut-8

Kao što je vidljivo iz tablice 7., Hrvatska ima standardnu stopu od 25% što predstavlja jednu od najviših stopa poreza na dodanu vrijednost u EU. Samo Mađarska ima veću stopu (27%), dok Danska i Švedska imaju istu (25%). Najniže standardne stope imaju Luksemburg (17%) i Malta (18%). Najčešće se primjenjuje stopa od 21 %, što ima šest zemalja članica. Jedino Danska ne primjenjuje sniženu stopu PDV-a, međutim kod nje je uz standardnu stopu u primjeni i nulta stopa.

Isto tako, možemo zaključiti kako slabije razvijene zemlje imaju veću stopu PDV-a, dok gospodarski razvijenije zemlje imaju nižu stopu.

Treba istaknuti i kako se EU trenutno zadovoljava samo ujednačavanjem poreznih stopa (standardna i snižena) te se ne inzistira na uvođenju jedinstvenih stopa PDV-a jer PDV nema jednaku ulogu u državama članicama pa bi takvo inzistiranje dovelo do ozbiljnih poremećaja.⁶⁷

⁶⁷ Mijatović, N. (2004) Usklađivanje europskog PDV-a, God. 36., br. 3., Zagreb, str.978.

3.2. Pravni aspekt i mehanizam prijenosa porezne obveze u Europskoj uniji

Mogućnost primjene mehanizma prijenosa porezne obveze propisana je direktivama te su za svaku državu članicu EU one obvezujuće. U nastavku su detaljno objašnjeni zakonski propisi koji uređuju područje sustava PDV-a te obilježja prijenosa porezne obveze u Europskoj uniji, s posebnim naglaskom na Republiku Hrvatsku.

3.2.1. Pravni aspekt prijenosa porezne obveze

Zbog usklađenja propisa o PDV-u, u zemljama članicama Europske unije donesena je Šesta Direktiva 77/388/EZ koja je nekoliko puta nadopunjavana i mijenjana.⁶⁸ Ova direktiva je predstavljala okvir pri izgradnji vlastitog sustava PDV-a svakoj zemlji članici Europske unije. Nova Direktiva Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost sastavljena je 28. studenog 2006. godine, a u primjeni je od 1.siječnja 2007.godine. Navedenom direktivom je uspostavljena bolja usklađenost sustava PDV-a na području EU. Poreznim obveznicima je člankom 199. dana mogućnost primjene prijenosa porezne obveze. Prema navedenom članku države članice mogu odrediti da je odgovoran za plaćanje PDV-a onaj porezni obveznik kojem se isporučuje nešto od sljedećeg navedenog:⁶⁹

- građevinski radovi, uključujući popravke, čišćenje, održavanje, rekonstrukciju i rušenje vezano uz nekretnine kao i predaja građevinskih radova koji se smatraju isporukom dobara,
- osiguravanje osoblja uključenog u aktivnosti iz prve točke,
- isporuka nepokretne imovine ako se dobavljač odlučio za oporezivanje,
- isporuka rabljenog materijala, kao i rabljenog materijala kojeg nije moguće ponovno upotrijebiti, smeća, industrijskog i neindustrijskog otpada, otpada koji je moguće reciklirati, djelomično prerađenog otpada,
- isporuka robe koju porezni obveznici daju drugom poreznom obvezniku kao osiguranje,
- isporuka robe pri odstupanju pridržavanja prava vlasništva cesionaru te izvršavanje prenesenog prava od strane cesionara,

⁶⁸ Kalčić, R. (2013) Porez na dodanu vrijednost u Europskoj uniji. Porezni vjesnik 5/2013. Institut za javne financije, str.33.

⁶⁹ Službeni list Europske unije (2006) DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ od 28.studenog 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost. EUR-Lex, članak 199.

- isporuka nekretnina koje dužnik prodaje drugoj osobi prema presudi u okviru obvezne prodaje.

Brojne države članice su odlučile primjenjivati ovaj mehanizam, budući da se isti pokazao kao dobro sredstvo u sprječavanju prijevara na području PDV-a.

Prijavom u sustav PDV-a, svaki porezni obveznik dobiva PDV identifikacijski broj.

Sukladno članku 214. Direktive države članice dužne su dodijeliti identifikacijski broj:⁷⁰

- svakom poreznom obvezniku koji na području države članice isporučuje robu i usluge vezano uz koje je moguć odbitak PDV-a, osim isporuka gdje je kupac obveznik plaćanja PDV-a,
- svakom poreznom obvezniku ili pravnoj osobi koja nije porezni obveznik koji unutar EU stječe dobra na koja se obračunava PDV ili su se opredijelili za stjecanje dobara,
- svakom poreznom obvezniku koji na području države članice stječe dobra unutar Zajednice u svrhu djelatnosti koje se obavljaju izvan tog područja,
- svakom poreznom obvezniku koji na području EU prima usluge za koje je obvezan platiti PDV,
- svakom poreznom obvezniku koji ima nastan na području EU, a pruža usluge unutar druge države članice za koje je PDV dužan platiti primatelj tih usluga.

PDV identifikacijski broj ima prefiks sukladno ISO kodu 3166-alfa 2 – po kojem je moguće identificirati pojedinu državu članicu.

Primjena PDV identifikacijskog broja smatra se vrlo važnom budući da putem njega porezni obveznik provjerava porezni status kupca, odnosno primatelja usluge iz druge države članice čime stječe pravo na oslobođenje od plaćanja PDV-a na svoju isporuku te prenosi obvezu na kupca. Vrlo važno je navesti ispravan PDV identifikacijski broj isporučitelja i kupca na računu kako bi došlo do oslobađanja plaćanja PDV-a.

⁷⁰ Službeni list Europske unije (2006) DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ od 28. studenog 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost. EUR-Lex, članak 214.

Provjera njegove valjanosti omogućena je putem informatičke baze sustava VIES (eng. Information Exchange System –VAT) putem kojeg se razmjenjuju podaci svih poreznih obveznika u EU.⁷¹ Na slici 6. prikazan je način provjere PDV identifikacijskog broja putem mrežne VIES baze.

The image shows a web form for validating a VAT ID. It consists of two identical sections. Each section has a label 'Država članica / Sjevernoj Irskoj' (Member State / Northern Ireland) and a dropdown menu with a downward arrow. Below each dropdown is a label 'PDV id. broj' (VAT ID number) and a long text input field. At the bottom right of the form is a button labeled 'Potvrđi' (Confirm).

Slika 6. Potvrđivanje PDV ID broja putem VIES baze

Izvor: Europska komisija VIES

PDV identifikacijski broj sadrži predznak koji predstavlja državu izdavanja te može imati maksimalno 12 znamenki uz predznak.

U Republici Hrvatskoj ga dodjeljuje Porezna uprava te se on sastoji od osobnog identifikacijskog broja (OIB) s predznakom HR. Isti se dodjeljuje slijedećim poreznim obveznicima:⁷²

- tuzemnom poreznom obvezniku upisanom u registar obveznika PDV-a koji obavlja transakcije unutar EU,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra bez prava na odbitak pretporeza i pravnoj osobi koja nije porezni obveznik, a obvezni su plaćati PDV na stjecanje unutar EU,

⁷¹ Kalčić, R. (2013) Porez na dodanu vrijednost u Europskoj uniji. Porezni vjesnik 5/2013. Institut za javne financije, str.40.

⁷² Savjetodavna služba HOK-a Što je PDV identifikacijski broj i kako se dobiva? Dostupno na: http://infos.hok.hr/faq/c_porezi_i_carine/c3_pdv/sto_je_pdv_identifikacijski_broj_i_kako_se_dobiva [12.ožujka 2021.]

- svakom poreznom obvezniku koji stječe dobra unutar EU za obavljanje gospodarske djelatnosti na području koja nije tuzemstvo,
- tuzemnom poreznom obvezniku kojem su usluge obavljene te je obvezan platiti PDV na primljenu uslugu,
- tuzemnom poreznom obvezniku koji obavlja usluge na području druge države članice za koje je primatelj usluge u drugoj državi članici obvezan platiti PDV,
- stranom poreznom obvezniku koji u tuzemstvu obavlja isporuke dobara i usluga s pravom na odbitak pretporeza,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuje dobra osobama koje nisu obveznici plaćanja PDV-a na stjecanje te je prešao prag isporuke u iznosu od 270.000,00 kuna ili je odustao od navedenog praga isporuke,
- stranom poreznom obvezniku koji isporučuju dobra koja podliježu trošarinama, osobama koje nisu porezni obveznici niti plaćaju PDV na stjecanje.

Porezni obveznici podnose zahtjev za dodjelom PDV identifikacijskog broja nadležnoj Poreznoj upravi gdje navode razlog traženja istog. Navedeni zahtjev poznat je kao Obrazac P-PDV te je prikazan na slici 4. u potpoglavlju 3.1.2. Oni porezni obveznici kojima je dodijeljen PDV identifikacijski broj, smatraju se mjesečnim poreznim obveznicima što znači da moraju mjesečno podnositi prijavu poreza na dodanu vrijednost.

U slučaju zloupotrebe PDV identifikacijskog broja, Porezna uprava može ukinuti odnosno suspendirati dodijeljeni PDV identifikacijski broj.

S obzirom da su uočeni određeni nedostaci, navedena Direktiva je izmijenjena nekoliko puta.

Neke od važnijih izmjena su:

- Direktiva Vijeća 2013/61/EU od 17. prosinca 2013. i 2008/118/EZ u pogledu najudaljenijih francuskih regija, a posebno prekomorske zemlje Mayotte,
- Direktiva Vijeća 2017/2455 od 5. prosinca 2017. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ i Direktive 2009/132/EZ u pogledu određenih obveza u vezi s porezom na dodanu vrijednost za isporuku usluga i prodaju robe na daljinu,

- Direktiva Vijeća 2018/912 od 22. lipnja 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu obveze poštivanja odredbe o najnižoj standardnoj stopi,
- Direktiva Vijeća 2018/1713 od 6. studenog 2018. odnosi se na izmjenu Direktive 2006/112/EZ u pogledu stopa poreza na dodanu vrijednost koje se primjenjuju na knjige, novine i časopise.⁷³
- Direktiva Vijeća 2018/2057 od 20. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu privremene primjene općeg mehanizma prijenosa porezne obveze na isporuke robe i usluga iznad određenog praga,⁷⁴
- Direktiva Vijeća 2020/2020 od 7. prosinca 2020. o izmjeni Direktive Vijeća 2006/112/EZ u pogledu privremenih mjera povezanih s porezom na dodanu vrijednost koji se primjenjuje na cjepiva protiv bolesti COVID-19 i in vitro dijagnostičkih medicinskih proizvoda za tu bolest kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19.⁷⁵

Uz ovu Direktivu, za pravni sustav bitne su i sljedeće Direktive. Direktivom 2008/9/EZ od 12. veljače 2008. godine utvrđuju se detaljna pravila za povrat poreza na dodanu vrijednost, predviđen u Direktivi 2006/112/EZ, poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području države članice povrata nego u nekoj drugoj državi članici. Trinaesta Direktiva Vijeća 86/560/EEZ od 17. studenog 1986. godine odnosi se na usklađivanje zakona država članica vezano za porez na promet-postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području Zajednice.⁷⁶

Budući da porezne prijevare predstavljaju veliki problem smanjivajući prihode državnog proračuna, zemlje Europske unije nastoje osmisliti učinkoviti sustav kako bi smanjili broj prijevara.

⁷³ Tušek, B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

⁷⁴ Službeni list Europske unije (2018) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2018/2057 od 20. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu privremene primjene općeg mehanizma prijenosa porezne obveze na isporuke robe i usluga iznad određenog praga. EUR-Lex, L 329

⁷⁵ Službeni list Europske unije (2020) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2020/2020 od 7. prosinca 2020. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu privremenih mjera povezanih s porezom na dodanu vrijednost koji se primjenjuje na cjepiva protiv bolesti COVID-19 i in vitro dijagnostičkih medicinskih proizvoda za tu bolest kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19. EUR-Lex, L 419

⁷⁶ Tušek, B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb

U vidu dopuna koje se odnose na PDV prijevere, donesena je Direktiva Vijeća 2018/1695 od 6. studenog 2018. koja se odnosi na primjenu neobveznog mehanizma prijenosa porezne obveze u odnosu na isporuke određene robe i usluga podložnih prijeveri te primjenu mehanizma brze reakcije na prijeveru u vezi s PDV-om.⁷⁷

Isto tako, člankom 127. Zakona o PDV-u propisano je da svaki porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a u tuzemstvu, kojemu je obavljena isporuka dobara ili usluga, odgovara kao jamac platac za plaćanje PDV-a, ako iz objektivnih okolnosti proizlazi da je znao ili morao znati da s takvom kupnjom sudjeluje u prijevernim radnjama s namjerom izbjegavanja plaćanja poreza. Obveznik tada nema pravo na odbitak pretporeza te mora platiti PDV na obavljenu isporuku. Porezna uprava omogućuje uskratu odbitka pretporeza ukoliko se ispostavi da je obveznik znao da je povezan sa prijevernim transakcijama. Međutim, ukoliko je razvidno da obveznik koji zahtijeva odbitak pretporeza nije znao za prijeverne radnje, Porezna uprava tada ne može uskratiti odbitak pretporeza te tada obveznik sukladno Zakonu ne mora platiti PDV i može zatražiti povrat pretporeza što ga je platio isporučitelju⁷⁸.

⁷⁷Službeni list Europske unije (2018) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2018/1695 od 6.studenog 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu razdoblja primjene neobveznog mehanizma prijenosa porezne obveze u odnosu na isporuke određene robe i usluga podložnih prijeveri te primjene mehanizma brze reakcije na prijeveru u vezi s PDV-om. EUR-Lex, L 282

⁷⁸Morić,N. (2013) Obveza plaćanja poreza na dodanu vrijednost, Porezni vjesnik (11/2013), str. 54-69

3.2.2. Obilježja prijenosa porezne obveze

Mehanizam prijenosa porezne obveze predstavlja prijenos porezne obveze obračunavanja i plaćanja PDV-a s prodavatelja na kupca. Za taj termin koriste se još izrazi „reverse charge“, „tax shift“ ili „prijenos poreza“. Osnovno obilježje ovog mehanizma predstavlja neutralnost budući da se obračunati porez sučeljava sa ulaznim porezom na dodanu vrijednost. Naime, isporučitelj dobara ili usluga ispostavlja račun bez PDV-a te obavezno naglašava na računu da se radi o prijenosu porezne obveze, a primatelj dobara ili usluga obračunava PDV i iskazuje ga na poreznoj prijavi.⁷⁹ Za primatelja koji ima pravo na odbitak pretporeza, PDV predstavlja samo obračunsku kategoriju bez novčanog tijeka.

Naime, zna se dogoditi da kupac ne podmiri svoju obvezu prema dobavljaču, a istome dospijeva obveza plaćanja poreza. U tom smislu, likvidnost predstavlja pozitivno obilježje mehanizma prijenosa porezne obveze budući da dobavljač nema obvezu plaćanja poreza.⁸⁰ Isto tako, u slučaju da se kupac ne nalazi u registru poreznih obveznika, ne može se primijeniti prijenos porezne obveze te je dobavljač obavezan obračunati i platiti PDV na svoju isporuku. Ukoliko je primatelj isporuke fizička osoba ili druga osoba koja nije upisana u registar poreznih obveznika, isto ne može doći do prijenosa porezne obveze s obzirom da s druge strane nema poreznog obveznika na kojeg bi mogao prijeći porezni dug.⁸¹ Više o tome nalazi se u prethodnom poglavlju.

Sve više zemalja članica Europske unije uvele su primjenu ovog mehanizma. Države članice mogu same odrediti na koje se isporuke robe i usluga može primijeniti mogućnost mehanizma prijenosa. U tablici 8. dan je prikaz država članica koje primjenjuju prijenos porezne obveze za građevinske usluge (engl. reverse charge). Države koje ne primjenjuju prijenos porezne obveze, ipak primjenjuju određene odredbe iz direktiva.

⁷⁹Antić, D. (2007) Opća primjena mehanizma prijenosa obveze za PDV na kupca. Pravo i porezi, br.10/07, str.87.

⁸⁰Karlsson, K. (2008) Reverse Charge Mechanism. Master thesis. University of Lund – Faculty of Law, str.33.

⁸¹Kalčić R. i Gudelj A. (2014) Prijenos porezne obveze u graditeljstvu, Računovodstvo i financije, 2014 (11), str.105.

Tablica 8. Popis država članica EU koje primjenjuju RC za građevinske usluge

Red. br.	Država članica	Naziv zakona o PDV-u	Implementacija čl. 199. st. 1. t. a) Dir. (RC za građev. usluge)
1.	Austrija	Umsatzsteuergesetz (UStG)	Primjenjuje Rc
2.	Belgija	Belasting over de toegevoegde waarde	Primjenjuje Rc
3.	Bugarska	Закон за данък върху добавената стойност	—
4.	Cipar	Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος	—
5.	Češka	Zákon o dani z přidané hodnoty	Primjenjuje Rc
6.	Danska	Momsloven	—
7.	Estonija	Käibemaksuseadus	—
8.	Finska	Laki arvonlisäverolain	Primjenjuje Rc
9.	Francuska	Taxe sur la valeur ajoutée (TVA)	—
10.	Grčka	Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος	—
11.	Hrvatska	Zakon o porezu na dodanu vrijednost	Primjenjuje Rc
12.	Irska	Value-added tax Act (VAT)	Primjenjuje Rc
13.	Italija	Imposta sul valore aggiunto (IVA)	Primjenjuje Rc
14.	Latvija	Par pievienotās vērtības nodokli	Primjenjuje Rc
15.	Litva	Pridetines vertės mokestis	—
16.	Luksemburg	Taxe sur la valeur ajoutée (TVA)	—
17.	Mađarska	Törvény Általános forgalmi adó	Primjenjuje Rc
18.	Malta	It-taxxa fuq il-valur mizjud	—
19.	Nizozemska	Wet op de omzetbelasting 1968	Primjenjuje Rc
20.	Njemačka	Umsatzsteuergesetz	Primjenjuje Rc
21.	Poljska	Ustawa o podatku od towarów i usług	—
22.	Portugal	Imposto sobre o valor acrescentado (CIVA)	Primjenjuje Rc
23.	Rumunjska	Legea privind taxa pe valoarea adaugata (TVA)	—
24.	Slovačka	Zákon o dani z pridanej hodnoty (DPH)	—
25.	Slovenija	Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV)	Primjenjuje Rc
26.	Španjolska	Ley del Impuesto sobre el Valor Añadido (IVA)	Primjenjuje Rc
27.	Švedska	Mervärdesskatt (Moms)	Primjenjuje RC
28.	UK	Value-added tax Act (VAT)	—

Izvor: Bubalo, M. (2013) Reverse charge u građevinskoj djelatnosti u državama članicama EU. RRiF, 2013(10), str.102.

Europska unija trenutno obuhvaća 27 država članica na koje se primjenjuju direktive vezane za oporezivanje PDV-om. Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 31.siječnja 2020. godine.

Obilježja prijenosa porezne obveze u nekim zemljama EU dana su u nastavku:⁸²

1) Austrija

Člankom 19. Zakona o porezu na promet u Austriji je definiran prijenos porezne obveze. U skladu s navedenim člankom Zakona prijenosu porezne obveze podliježu građevinske usluge te ustupanje osoblja koje sudjeluje u obavljanju građevinskih usluga. Izvođaču radova se mora poslati pismena obavijest o prebacivanju obveze PDV-a na njega kao primatelja građevinske usluge da bi se mogao primijeniti prijenos porezne obveze. Ukoliko se usluga obavlja poduzetniku koji se bavi građevinskim uslugama, onda se obveza plaćanja PDV-a automatski prebacuje na kupca, bez potpisivanja ikakve obavijesti.

2) Belgija

Prijenos porezne obveze u Belgiji odnosi se na sve radove na nekretninama, odnosno na isporuku te ugradnju komponenti ili dijelova komponenti postrojenja za centralno grijanje ili hlađenje, sanitarne instalacije, elektroinstalacije, alarmnih sustava, umivaonika, sudopera, roleta te zidnih obloga i podova.

3) Mađarska

Prema mađarskom zakonu, PDV plaća porezni obveznik koji kupuje dobra ili usluge povezane s gradnjom i sličnim poslovima te povezane s najmom osoblja te isporukom dobara za obavljanje građevinskih usluga. Uvjet za prijenos porezne obveze je da su isporučitelj i primatelj registrirani za potrebe PDV-a.

4) Njemačka

Prijenosu porezne obveze podliježu isporuke građevinskih radova koji uključuju popravke, čišćenje, održavanje, preinake i uklanjanje građevina (osim planiranja i nadzora) kada se obavljaju poduzetniku koji također obavlja takvu vrstu građevinskih radova odnosno usluga.

⁸² Bubalo, M. (2013) Reverse charge u građevinskoj djelatnosti u državama članicama EU. RRiF, 2013(10), str.102

5) Slovenija

Prema odredbama slovenskog Pravilnika, prijenos porezne obveze primjenjuje se na određene isporuke odnosno usluge iz kategorije F Građevinarstvo slovenske Standardne klasifikacije djelatnosti i za podizanje montažnih građevina. Porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a, kojem se pružaju građevinske usluge uključujući usluge popravka, čišćenja, održavanja, rekonstrukcije i rušenja nekretnina te ustupanje osoblja za obavljanje tih usluga, dužan je platiti PDV.

6) Švedska

U Švedskoj se primjenjuje prijenos porezne obveze ukoliko porezni obveznik pruža građevinske usluge drugom poreznom obvezniku koji se bavi građevinskim uslugama. Tim uslugama smatraju se usluge vezane uz nekretnine, zgrade i objekte koji se prema kodovima švedske Standardne klasifikacije mogu pripisati uslugama vezanim uz pripremne radove na tlu, gradnju i građevinske radove, ugradnju instalacije, završne radove te iznajmljivanje opreme za izgradnju ili rušenje te čišćenje i najam radne snage za takve aktivnosti.

Kao što možemo vidjeti, mehanizam prijenosa porezne obveze najčešće se primjenjuje u onim djelatnostima koje je državama teško nadzirati zbog velikog broja kooperanata i veće mogućnosti prijevara. Takve djelatnosti su najčešće vezane za građevinski sektor te će u sljedećem poglavlju biti više riječi o prijenosu porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga.

3.3. Prijenos porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga

3.3.1. Građevinske usluge

Građevinske usluge smatraju se usluge u vezi s izgradnjom, održavanjem, rekonstrukcijom ili uklanjanjem građevina, uključujući usluge popravka i čišćenja te usluge osoblja ukoliko ustupano osoblje obavlja građevinske usluge.⁸³

Za građevinske usluge koje su obavljene u tuzemstvu oporezivanje je uređeno čl.75.st.3.t. a) Zakona o PDV-u prema kojem je porezni obveznik registriran za potrebe PDV-a u Republici Hrvatskoj obvezan platiti PDV po obavljenim građevinskim uslugama. Na izlaznim računima se obračunava PDV po stopi od 25% na one građevinske usluge na koje se ne može primijeniti prijenos ili propisima nije predviđen prijenos porezne obveze. Prijenos porezne obveze nije stvar izbora već se obvezno primjenjuje ukoliko su propisani uvjeti za to. Naravno, uvjeti za primjenu tuzemnog prijenosa porezne obveze određeni su Zakonom.⁸⁴

Građevinskim uslugama za koje se obavlja prijenos porezne obveze smatraju se:⁸⁵

- radovi u okviru građenja (izgradnja, održavanje, rekonstrukcija i uklanjanje građevinskog objekta ili njegovih dijelova),
- prateći radovi nužni za izvođenje radova iz prethodne točke koji su zajedno s njima ugovoreni i izvedeni,
- radovi hortikulturnog uređenja i radovi uređenja okoliša ako se izvode u okviru izgradnje i rekonstrukcije pojedinog građevinskog objekta,
- usluge koje se obavljaju u okviru arhitektonske, građevinske, geodetske, strojarske i elektrotehničke djelatnosti ako je obavljanje tih usluga potrebno za obavljanje radova iz prve točke,
- usluge stručnog nadzora građenja u skladu s propisima kojima se uređuju arhitektonski i inženjerski poslovi i djelatnosti u prostornom uređenju i gradnji,
- ustupanje osoblja, ako ono obavlja građevinske usluge,
- iznajmljivanje strojeva i opreme za građenje, s rukovateljem,

⁸³Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb:Narodne novine d.d., 73/13,99/13/148/13,153/13,143/14,115/16,106/18121/19,138/20

⁸⁴Petarčić I.(2017) Katalog tuzemnog prijenosa porezne obveze za građevinske usluge, RRIF,(8/17),str. 96.

⁸⁵Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016.godinu. RRiF, (2/17),str.223.-224.

- usluge čišćenja koje se obavljaju u okviru građenja,
- ugradnja, umjeravanje, probno testiranje, puštanje u rad i slične usluge kada se izvode na uređajima i opremi prilikom izgradnje ili rekonstrukcije građevinskog objekta,
- usluge koordinatora zaštite na radu u vezi s izvođenjem radova iz prve točke,
- geomehanički, geotehnički, geofizički i slični istražni radovi ako je obavljanje tih usluga potrebno za obavljanje radova iz prve točke.

Građevinske usluge u koje pripadaju radovi u okviru građenja (izgradnja, održavanje, rekonstrukcija i uklanjanje građevinskog objekta ili njegovih dijelova) uključuju sljedeće radove:⁸⁶

- izvođenje građevinskih konstrukcija (armirano betonske, metalne, drvene i zidane konstrukcije, njihova sanacija i ojačanje te antikorozijska zaštita s pripremom podloge),
- izvođenje hidroizolacijskih i drugih zaštitnih sustava (izrada hidroizolacije, zaštita tla folijama i sl.),
- izvođenje kolnika, aerodromske piste (izrada nosive podloge, asfaltni i betonski slojevi, sanacija nakon iskopa za polaganje vodova, održavanje i sl.),
- izvođenje željezničkih i tramvajskih kolnika (radovi na donjem i gornjem ustroju, popravci i održavanje donjeg i gornjeg pružnog ustroja i sl.),
- opremanja cesta i drugih prometnica te njihovih dijelova (zaštitna odbojna ograda, vjetrobrani, zaštita od buke, vertikalna signalizacija, horizontalna signalizacija, svjetlosna signalizacija, ventilacija, protupožarni i drugi sustavi i sl.),
- izvođenje radova na podzemnim građevinama (bušenje sa strojevima za bušenje, bušenje s eksplozivom, ugradnja zaštite, rad s pneumatskim strojevima i sl.),
- izvođenje hidroradova (vađenje šljunka i pijeska – regulacijski radovi, hidraulička ispuna i melioracija, zaštita od erozije, osiguranje obala, te odgovarajući radovi na izvođenju brana, nasipa, obala, luka i ustava i sl.),
- izvođenje podvodnih radova,
- izvođenje radova na distribucijskim sustavima i cjevovodima (radovi na izradi cijevnih vodova: plinovoda, vodovoda, naftovoda, produktovoda, vodozahvata za vodoopskrbu, sustava za odvodnju i kanalizaciju i sl.),

⁸⁶ Petarčić I.(2020) Građevinske usluge u okviru održavanja, RRIF,(3/20),str. 150.-151.

- izvođenje zemljanih radova (iskop, premještanje zemlje, nasipavanje, zasipavanje, zemljani radovi na stijenama kod kojih se koristi eksploziv, rad s pneumatskim strojevima i sl.),
- izvođenje geotehničkih radova (izvođenje temeljenja na pilotima, izvođenje potpornih zidova, izvođenje ankera, stabilizacija tla, odvodnja, podupiranje temelja, dijafragme, injektiranje, čelične zavjese, mikropilotiranje, ugradnja mlaznog betona, zaštitne mreže i barijere, bušenje bunara i sl.),
- izvođenje elektroinstalacijskih i komunikacijskih radova (izvođenje instalacija i vodova, ugradnja opreme i postrojenja uključujući prateće sustave, pomoćne uređaje, instalacije i pripadajuće dijelove elektrotehničke opreme i komunikacijske opreme, ako se izvode prilikom popravka, izgradnje ili rekonstrukcije),
- izvođenje strojarskih instalacija i konstrukcija (izvođenje instalacija, ugradnja opreme i postrojenja uključujući prateće sustave, pomoćne uređaje, instalacije i pripadajuće dijelove, strojarske konstrukcije i strojarske opreme ako se izvode prilikom popravka, izgradnje ili rekonstrukcije građevine),
- izvođenje privremenih građevinskih radova koji zahtijevaju specijalno izvođenje i opremu (montažni radovi – montaža tračnica za dizalice i postava, postavljanje skela, dizala na gradilištu, platforme i podesti i sl.),
- manje složeni zemljani radovi (iskopi do dubine od 1 m od razine okolnog tla, iskopi do 30 m³ i sl.),
- izvedba sportskih terena i parkirališta,
- manje složeni podvodni radovi (ronilačka pripomoć kod sanacije obala u podvodnom dijelu, podvodne ugradnje betona, tesarskih i armiračkih radova, kod postavljanja podvodnih instalacija, podvodni ručni iskop refulerima, podvodno rezanje i varenje i sl.),
- zidarski radovi (zidanje zidova, žbukanje, fasade, fasadni toplinski sustavi, sanacija betona, priprema podloge za završne obloge, suhi estrih, industrijski podovi, podne cementne glazure i sl.),
- izolaterski radovi, tesarski radovi, ugradnja stolarije i bravarije, krovopokrivački radovi,
- vodoinstalaterski radovi i slični radovi (sanitarni uređaji, instalacije vodovoda i kanalizacije, mokri dio instalacije protupožarne zaštite, uređaji za uklanjanje otpada, razvodi za navodnjavanje i sl.),

- radovi ugradnje instalacija grijanja i hlađenja (instalacije grijanja i hlađenja, ventilacije i klima uređaja i sl.),
- radovi ugradnje liftova i eskalatora (ugradnja liftova, eskalatori, kosih i vertikalnih podiznih platformi, industrijskih pretovarnih platformi, hidrauličnih rampi i sl.),
- plinoinstalaterski radovi, radovi ugradnje instalacija bazenske tehnike,
- manje složeni elektroinstalaterski i komunikacijski radovi (elektro-instalacije i instalacije komunikacija),
- staklarski radovi, limarski radovi, stolarski radovi, arketarski i slični radovi,
- podopolagački radovi i radovi oblaganja (kamenarski, kamenorezački, keramičarski),
- radovi završne obrade podova (teracerski, kulir, dekorativni beton i sl.),
- soboslikarski i ličilački radovi (priprema podloge, ličenje, bojanje, postavljanje tapeta),
- gipsarski radovi, štukatura i sl.,
- radovi strojnog bušenja i rezanja uključujući horizontalno bušenje ispod prometnica,
- izvođenje okana (šahtova) na distribucijskim sustavima, cjevovodima, prometnicama i sl.,
- izvođenje rekreacijskih terena i pješačkih površina (staza, nogostupa i sl.).

Vrlo važno je razlikovati pojam održavanja od rekonstrukcije.

Održavanje građevinskog objekta podrazumijeva izvođenje građevinskih radova kojima se sprječava oštećenje i propadanje građevinskog objekta. Isto tako, uključuje popravke i zamjene dotrajalih dijelova na postojećoj građevini (zamjena oštećenih dijelova krovišta, električnih i drugih vodova, obnova fasade, bojanje zidova i sl.). Takvim se radovima ne mijenja usklađenost građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena te za obavljanje tih radova nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu.

Rekonstrukcija građevinskog objekta podrazumijeva izvođenje građevinskih radova kojima se bitno poboljšava kakvoća, funkcija, kapacitet i trajanje postojeće građevine. Takvi se radovi odnose na modernizaciju, radove zbog promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa, dograđivanje, proširenje postojeće građevine (primjerice dogradnja soba ili pomoćnih prostora), uklanjanje vanjskog dijela građevine, uvođenje plinskih instalacija i sl. Rekonstrukcijom radova se mijenja usklađenost građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena te je za obavljanje radova potrebno ishoditi građevinsku dozvolu.⁸⁷

⁸⁷ Petarčić I.(2020) Građevinske usluge u okviru održavanja, RRIF,(3/20),str.151.

Građevinskim uslugama koje ne podliježu prijenosu porezne obveze smatraju se:⁸⁸

- ispitivanje određenih dijelova građevine u svrhu provjere ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu,
- proizvodnja građevinskih proizvoda i dokazivanje upotrebljivosti građevinskih proizvoda,
- periodični ili neperiodični pregled, održavanje, popravak, umjeravanje i ispitivanje već ugrađenih ili montiranih uređaja i opreme,
- čišćenje ulica, cesta, autocesta i drugih prometnih površina, zatim uređenje parkova, igrališta i sportskih terena te radovi na prometnicama u zimskom razdoblju i sl.,
- čišćenje građevine i slični poslovi koji se ne obavljaju u sklopu građenja, primjerice usluge redovitog čišćenja prostorija, pranja prozora, čišćenja odvoda, ventilacijskih i klimatizacijskih sustava, čišćenje u vezi sa sanitarnim prostorima i kanalizacijom i sl.,
- hortikulturno uređenje i uređenje okoliša, osim onog koji se odnosi na obavljanje pri rekonstrukciji
- održavanje zelenih površina, pomorskog dobra, čistoće javnih površina, dimnjačarske usluge i sl.,
- izrada prostornih planova, izdavanje projektne dokumentacije za legalizaciju objekta koja nije u okviru gradnje i sl.,
- energetski pregled građevine, izdavanje energetskih certifikata i sl.,
- usluge vještačenja,
- prijevoz građevinskog materijala, građevinskih djelatnika i opreme nužne za izvođenje građevinskih radova (skele, kranova, alata i sl.).

⁸⁸ Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016.godinu. RRiF, (2/17),str.224.

U tablici 9. daje se pregled pojedinih radova na građevinskom objektu i primjene prijenosa porezne obveze⁸⁹:

Tablica 9. Pregled radova za koje se (ne) primjenjuje prijenos porezne obveze

OPIS RADOVA	IZGRADNJA	REKONSTRUKCIJA	ODRŽAVANJE
-ugradnja uređaja i opreme	DA	DA	NE
-servis uređaja i opreme	DA	DA	NE
-popravak, zamjena i sl. instalacija (vodova, kablova, cijevi)	DA	DA	DA
-ispitivanje instalacija, uređaja i opreme	DA	DA	NE
-zamijena dijelova uređaja i opreme	DA	DA	NE
-popratni radovi nužni za ugradnju uređaja i opreme (npr. instalaterski, zidarski, projektantski poslovi i sl.)	DA	DA	NE

Izvor: obrada autorice prema Uputi za primjenu prijenosa porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga. Porezna uprava (2014)

Iz navedene tablice možemo vidjeti kako se prijenos porezne obveze primjenjuje pri popravku i zamjeni instalacija i to i pri održavanju, dok se kod ostalih radova prijenos porezne obveze primjenjuje samo pri izgradnji i rekonstrukciji.

Investitor obračunava PDV na građevinske usluge tako da na ulaznom računu ili obračunskoj situaciji obračunava PDV u iznosu od 25% na vrijednost zaračunane usluge, dok izvođač iskazuje isporuku oslobođenu PDV-a uz naznaku na računu odnosno privremenoj situaciji na klauzulu Prijenos porezne obveze prema čl.75.st.3.t. a) Zakona o PDV-u. Prijenos se obavlja sve dok su osobe porezni obveznici, a u trenutku kada se pojavi osoba koja nije porezni obveznik, zaračunava se PDV po stopi od 25%. Postoji izuzeće ako osoba koja nije porezni obveznik te obavlja određenu registriranu djelatnost te usluge zaračunava nekoj trećoj osobi. Na njih se tada ne obračunava PDV već se poziva na odredbu čl.90.st.2. Zakona o PDV-u kao „mali“ porezni obveznik. Isto tako, prijenos porezne obveze primjenjuje se i na predujmove za građevinske usluge.⁹⁰

⁸⁹ Porezna uprava (2014) Uputa za primjenu prijenosa porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga. Broj klase: 410-19/14-01/241. Zagreb: Uputa Porezne uprave

⁹⁰ Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016.godinu. RRiF, (2/17),str.224.

3.3.2. PPO obrazac

Uz PDV obrazac, Poreznoj upravi se predaje i Obrazac PPO koji se nalazi na slici 7.

Obrazac PPO													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">ISPOSTAVA (2)</td> <td></td> </tr> </table>	POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)		ISPOSTAVA (2)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">OIB (3)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">OIB poreznog zastupnika (6)</td> <td></td> </tr> </table>	OIB (3)		Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)		Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)		OIB poreznog zastupnika (6)	
POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)													
ISPOSTAVA (2)													
OIB (3)													
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)													
Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)													
OIB poreznog zastupnika (6)													
<p>Pregled tuzemnih isporuka s prijenosom porezne obveze Za tromjesečje _____ godina _____ (7)</p>													
Mjesec u kojem je obavljena isporuka (8)	Redni broj (9)	OIB primatelja isporuke (10)	Vrijednost isporuka (Obrazac PDV - red.br. I.1.) (u kunama i lipama) (11)										
Prvi mjesec tromjesečja	1.												
	2.												
	3.												
	n												
	UKUPNO (12)												
Drugi mjesec tromjesečja	1.												
	2.												
	3.												
	n												
	UKUPNO (13)												
Treći mjesec tromjesečja	1.												
	2.												
	3.												
	n												
	UKUPNO (14)												
UKUPNO (15)													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="padding: 5px;">Potvrđujem istinitost navedenih podataka.</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Obračun sastavio (ime i prezime) (16)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>		Potvrđujem istinitost navedenih podataka.		Obračun sastavio (ime i prezime) (16)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Potpis (17)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	Potpis (17)						
Potvrđujem istinitost navedenih podataka.													
Obračun sastavio (ime i prezime) (16)													
Potpis (17)													

Slika 7. Obrazac PPO

Izvor: Porezna uprava Obrazac P-PDV

Navedeni obrazac podnose oni porezni obveznici koji su obavili isporuke na koje se primjenjuje prijenos porezne obveze temeljem čl.75.st.3. Zakona o PDV-u. Obrazac se predaje na tromjesečnoj razini, elektroničkim putem do 20. u mjesecu za prethodno tromjesečje. Za 2021. godinu rokovi za predaju obrasca su:

- za razdoblje 01-03/2021 – predaja do 20.04.2021.
- za razdoblje 04-06/2021 – predaja do 20.07.2021.
- za razdoblje 07-09/2021 – predaja do 20.10.2021.
- za razdoblje 10-12/2021 – predaja do 20.01.2022.

3.3.3. Porez na promet nekretnina

Isporuka građevina i zemljišta smatra se jedinstvenom isporukom koja se oporezuje PDV-om po stopi od 25% ili se smatra oslobođenom isporukom, što ovisi o tome je li prošlo dvije godine ili ne od prvog nastanjenja odnosno korištenja. Po stopi od 25% oporezive su one građevine koje nisu nastanjene odnosno korištene više od dvije godine od trenutka stavljanja nekretnine u upotrebu. Porezni obveznik mora imati dokumentaciju kojom to dokazuje (dokument nadležnog tijela o prebivalištu i boravištu, knjigovodstvena evidencija kojom se građevina stavlja u upotrebu, drugi dokumenti kao što su ugovor o najmu, ugovor o isporuci vode, električne energije i sl. kojim se dokazuje korištenje nekretnine). Za isporučene nekretnine koje su oporezive PDV-om, isporučitelj je u obvezi predaje prijave poreza na promet nekretnina. Navedena prijava mora se podnijeti u roku od 30 dana od dana isporuke nekretnine nadležnoj Poreznoj upravi.⁹¹

Svako stjecanje vlasništva nekretnina, odnosno kupoprodaja, zamjena, nasljeđivanje, darovanje, unošenje i izuzimanje nekretnina iz trgovačkog društva, stjecanje dospjelošću, stjecanje nekretnina u postupku likvidacije ili stečaja, stjecanje na temelju odluke suda ili drugog tijela, stjecanje temeljem zakona te ostali načini stjecanja nekretnina od drugih osoba smatra se prometom nekretnina. Obveznik poreza na promet nekretnina je stjecatelj nekretnine. Porez na promet nekretnina plaća se po stopi od 3% na osnovicu koja predstavlja tržišnu vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze.⁹²

⁹¹ Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016.godinu. RRiF, (2/17),str.230.-231.

⁹² Narodne novine (2019) Zakon o porezu na promet nekretnina. Zagreb: Narodne novine d.d. 115/16, 106/18

Ukoliko je proteklo više od dvije godine od prvog nastanjenja odnosno korištenja građevina i zemljišta do datuma sljedeće isporuke, dolazi do oslobođenja od PDV-a. Porezni obveznik tada ima pravo izbora na oporezivanje. Ukoliko izabere da je isporuka oporeziva, tada se isporuka obavlja uz tuzemni prijenos porezne obveze prema čl.75.st.3.t.c) Zakona o PDV-u. Međutim, ukoliko porezni obveznik ne izabere pravo na oporezivanje, tada se ne obračunava PDV, već su iste isporuke oslobođene PDV-a prema čl.40.st.1.t. j) Zakona te je navedena isporuka oporeziva porezom na promet nekretnina. Ukoliko se navedena građevina prodaje uz oslobođenje od PDV-a unutar 10 godina od dana nabave, a isporučitelj je pri kupnji ili izgradnji iste koristio pretporez, treba napraviti ispravak pretporeza. Ispravak se radi u obrascu PDV-a za posljednje obračunsko razdoblje kada je nekretnina prodana. Stjecatelj nekretnine je u slučaju oslobođenja PDV-a, obvezan podnijeti prijavu na promet nekretnina nadležnoj Poreznoj upravi u roku od 30 dana od dana nastanka porezne obveze.⁹³

Porezna uprava propisala je novčane kazne u slučaju ne podnošenja prijave na promet nekretnina za:⁹⁴

- pravnu osobu – novčana kazna od 4.000,00 do 200.000,00 kuna,
- fizičku osobu – novčana kazna od 2.000,00 do 20.000,00 kuna,
- odgovornu osobu u pravnoj osobi – novčana kazna od 2.000,00 do 20.000,00 kuna,
- javnog bilježnika i odgovornu osobu sudu – novčana kazna od 5.000,00 do 100.000,00 kuna.

⁹³ Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016.godinu. RRiF, (2/17),str.231.

⁹⁴ Narodne novine (2019) Zakon o porezu na promet nekretnina. Zagreb: Narodne novine d.d. 115/16, 106/18

Na slici 8. prikazan je obrazac prijave prometa nekretnina.

<p>STJECATELJ NEKRETNINE</p> <p>OIB <input type="text"/></p> <p>DRŽAVLJANSTVO / DRŽAVA S.JEDIŠTA _____</p> <p>OSOBNO IME / NAZIV _____</p> <p>ADRESA _____</p>	<p>Datum primitka <input type="text"/></p> <p>Potpis i pečat <input type="text"/></p> <p>Broj telefona _____</p> <p>e-mail adresa _____</p>				
PRJAVA PROMETA NEKRETNINA					
I. Porezni obveznik					
1.1. poreza na promet nekretnina ☐ 1.2. poreza na dodanu vrijednost ☐ 1.2.1. optiranje ☐					
II. Podaci o prometu i vrsti prometa nekretnine					
2.1. Datum sklapanja ugovora/pravomoćnosti sudske odluke/pravomoćnosti rješenja ministra pravosuđa <input type="text"/>					
2.1.1. Datum isporuke nekretnine ¹ <input type="text"/>					
2.2. Vrsta prometa nekretnine:					
2.2.1. Istejajem sklopljenog ugovora:					
☐ kupoprodaja ☐ doživotno uzdržavanje ☐ darovanje datum smrti primatelja uzdržavanja <input type="text"/> ☐ zamjena ☐ orlaštvo ☐ razvignuće suvl zajednice ili dioba ☐ dioba bračne stečevine ☐ dosmrtno uzdržavanje ☐ ostali ugovori (unos nekretnine u trgovačko društvo, ustupanje grobnog mjesta i dr...) ²					
2.2.2. Istejajem pravomoćne odluke:					
☐ nasljeđivanje ☐ sudska odluka ☐ sudska odluka - dosjelost ☐ sudska odluka - odobrenje upisa 2.2.3. posebni načini stjecanja:					
☐ stečajni postupak ☐ ovršni postupak ☐ izvlaštenje ☐ suglasnost ministra pravosuđa					
2.2.4. ostali načini stjecanja _____					
III. Podaci o zakonskom zastupniku					
OIB <input type="text"/>					
osobno ime/naziv _____					
IV. Podaci o opunomoćeniku					
OIB <input type="text"/> opseg punomoći ³					
osobno ime/naziv _____ 1 2					
V. Podaci o otuditelju-ima/isporučitelju-ima					
OIB	Osobno ime / naziv	Srodstvo	Podaci o stjecanju nekretnine koja se otuđuje / isporučuje		
			Način stjecanja ⁴	Datum	Cijena stjecanja/izgradnje
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

1

2

Obilježja zemljišta															
6.31. Nagib terena ☐ ravno ☐ kosina ☐ klizište ☐ nepravilno						6.32. Infrastruktura ☐ struja ☐ voda ☐ plin ☐ kanalizacija ☐ bez infrastrukture									
Obilježja izgrađene nekretnine															
6.33. Dovršenost			6.34. Stanje (opremljenost)			6.35. Infrastruktura			6.36. Način grijanja						
☐ roh bau		☐ dovršen	☐ s dodatnim sadržajem	☐ dobro	☐ za adaptaciju		☐ struja	☐ voda	☐ plin	☐ kanalizacija	☐ lokalno	☐ etažno	☐ centralno	☐ daljnji izvor (toplana)	☐ bez izvora topline
6.37. Katnost		6.38. Dizalo		6.39. Druga obilježja						6.40. Energ. raz.					
kat /	katova	☐ da	☐ ne	broj soba	balkon/terasa/loda	☐ da	☐ ne	☐ tavan	☐ sušeren						
6.41. Godina izgradnje				6.42. Godina adaptacije				6.43. Datum prvog nastanjenja/korištenja ¹³							
6.44. Prva isporuka ¹⁴				6.45. Rekonstruirana građevina ¹⁵											
VII. Podaci o izvorima sredstava za stjecanje nekretnine															
izvor sredstva				iznos				izvor sredstava				iznos			
1. nesamostalni rad (plaća, mirovina)								7. darovi							
2. od samostalne djelatnosti								8. krediti							
3. imovina i imovinska prava								9. otuđenja nekretnina							
4. kapital - udjeli u dobiti								10. rad u inozemstvu							
5. osiguranja								11. ostalo							
6. nasljedstva								ukupno (1-11):							
VIII. Svrha stjecanja nekretnine															
☐ za privatne potrebe			☒ za poslovne potrebe			☒ za privatne i poslovne potrebe			☒ za daljnju prodaju						
IX. Podaci o posredniku u prometu nekretnina (agencije za posredovanje u prometu nekretnina)															
X. Napomene obveznika podnošenja prijave															
3															
XI. Popis priloženih isprava															
<p>Za istinitost i točnost podataka iznijetih u Prijavi prometa nekretnina odgovaram pod materijalnom i kaznenom odgovornošću.</p> <p style="text-align: right;">_____</p> <p style="text-align: right; font-size: small;">potpis obveznika podnošenja prijave</p>															
UPUTE ZA POPUNJAVANJE PRIJAVE															
NAPOMENA: u obrascu Prijave obavezno je popunjavanje svih polja															
<p>1. Datum isporuke, popunjava porezni obveznik koji stječe nekretninu od obveznika poreza na dodanu vrijednost. Datum kada je nekretnina predana na raspolaganje poreznom obvezniku.</p> <p>2. Navodi se naziv isprave temeljem koje je nastao oporeziv promet. Primjerice: • Ugovor o pravu građenja • Unos u temeljni kapital ili osnivački ulog • Ugovor o statusnoj promjeni trgovačkog društva • Zemljišno – knjižni ispravni postupak • Ugovor o ustupanju nekretnine • Predugovor • Ugovor o ustupanju grobnog mjesta</p> <p>3. Zaokružiti jednu od oznaka: 1 - opća (punomoć je dana za sve radnje u postupku što uključuje i mogućnost predaje prijave); 2 - specijalna (punomoć je dana za ločno određenu radnju, u konkretnom slučaju punomoć mora biti dana samo za podnošenje prijave).</p> <p>4. Navesti naziv isprave o stjecanju ili vlastitu izgradnju</p> <p>5. Upisuje se jedna od oznaka vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta: 1-nerazvrstano poljoprivredno zemljište, 2-oranica, 3-oranica-staklenik, 4-oranica-plastenik, 5-vrt, 6-vrt-staklenik, 7-vrt-plastenik, 8-voćnjak, 9-voćnjak-rasadnik, 10-maslinik, 11-maslinik-rasadnik, 12-vinograd, 13-vinograd-rasadnik, 14-livada, 15-pašnjak, 16-trstik, 17-ribnjak, 18-močvara.</p> <p>6. Unosi se oznaka jedne od sljedećih namjena: 1 - građevinsko zemljište stambene namjene, 2 - građevinsko zemljište gospodarske namjene, 3 - građevinsko zemljište sportsko-rekreativne namjene, 4 - infrastrukturna (npr. koridor prometnica i sl.) i 5 - građevinsko zemljište ostalih namjena</p> <p>7. Oznaka se ako je izdan bilo koji pravomoćni akt kojima se dozvoljava građenje. Osim građevinske dozvole to su i lokacijska dozvola, rješenje o gradnji, potvrda glavnog projekta i slično</p> <p>8. Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • neplodno zemljište, • stjenjak, • kamenjar, • golet, • gromača, • pijesak, • klizište, • vododerina, • sprud, • stjenovišta obala, • šijunčana obala, • pješčana obala.</p> <p>9. Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • kuća za odmor • voćarska kuća • seljački stan • ribarska kuća • planinska kuća</p> <p>10. Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • hidrocentrala • termocentrala • toplana • trafostanica • pumpna stanica • hala • otvorena hala • hangar • spremnik • skladište • silos • staklenik • toranj.</p> <p>11. Posebnom nekretninom osobito se smatra nekretnina specifičnih obilježja zbog kojih se, u pravilu, ne može koristiti usporedna metoda procjene vrijednosti nekretnine. Unosi se oznaka jedne od sljedećih podvrsta: 1 - proizvodne zgrade/kompleksi, 2 - trgovačke zgrade/kompleksi, 3 - poslovne zgrade, 4 - ugostiteljsko-turističke zgrade, 5 - infrastrukturne zgrade i građevine i 6 - druge posebne nekretnine.</p> <p>12. Nekretninama različite namjene smatra se više nekretnina koje se prema namjeni međusobno razlikuju. Primjerice, stječe se stan i parkiralište ili garaža ili stječe se kuća i dvorište i gospodarska zgrada. Ako se radi o stjecanju jedne nekretnine iz kategorije zemljišta i jedne nekretnine iz kategorije izgrađenih nekretnina obavezno se ispunjavaju podaci o obilježjima.</p> <p>13., 14. i 15. Unosi isključivo isporučitelj nekretnine na koju je obračunat porez na dodanu vrijednost</p>															
4															

Slika 8. Obrazac prijave prometa nekretnina

Izvor: Porezna uprava Obrazac prijave poreza nekretnina

4.EVIDENCIJA POREZA NA DODANU VRIJEDNOST U GRAĐEVINSKOJ DJELATNOSTI

Aldi inženjering d.o.o. je društvo u privatnom vlasništvu koje se bavi proizvodnjom ALU i PVC stolarije. Naime, Društvo je osnovano 17.siječnja 2020.godine te je odmah po osnivanju istog, ovom Društvu, kao društvu preuzimatelju pripojeno društvo Aldi d.o.o. temeljem Ugovora o pripajanju 30.siječnja 2020.godine. Aldi d.o.o. je društvo koje je poslovalo 30 godina te je kao jedna od prvih firmi na ovom području prepoznao kvalitetu novih materijala i tehnologija te radom na poslovima izvođenja aluminijskih, staklarskih i PVC radova izrastao u respektabilnu komponentu ovog segmenta proizvodnje. Ovakvim radom i pristupom prema kupcima dokazao se u kontinuitetu te je na tržištu svojim kupcima nudio potpunu uslugu u navedenim djelatnostima, sa osnovnom tendencijom da rastom u kvaliteti i praćenjem razvoja tržištu ponudi najkvalitetniji i tehnički izvrstan proizvod.

Društvo Aldi d.o.o. je odmah po pripajanju brisano iz sudskog registra, a njegovo poslovanje preuzelo je novoosnovano društvo Aldi inženjering d.o.o. koje će nastojati udovoljiti svim izazovima koje tržište pred njega stavlja.

Tablica 10. Osnovni podaci o društvu Aldi inženjering d.o.o.

Naziv	Aldi inženjering d.o.o.
Sjedište	Dugopolje, Sv.Leopolda Mandića 8
Godina osnivanja	2020.
Djelatnost	Proizvodnja proizvoda od plastike za građevinarstvo
Veličina	Mali poduzetnik
OIB	31380089091
Osnivač	Ljubo Đula
Web	https://aldi.hr/

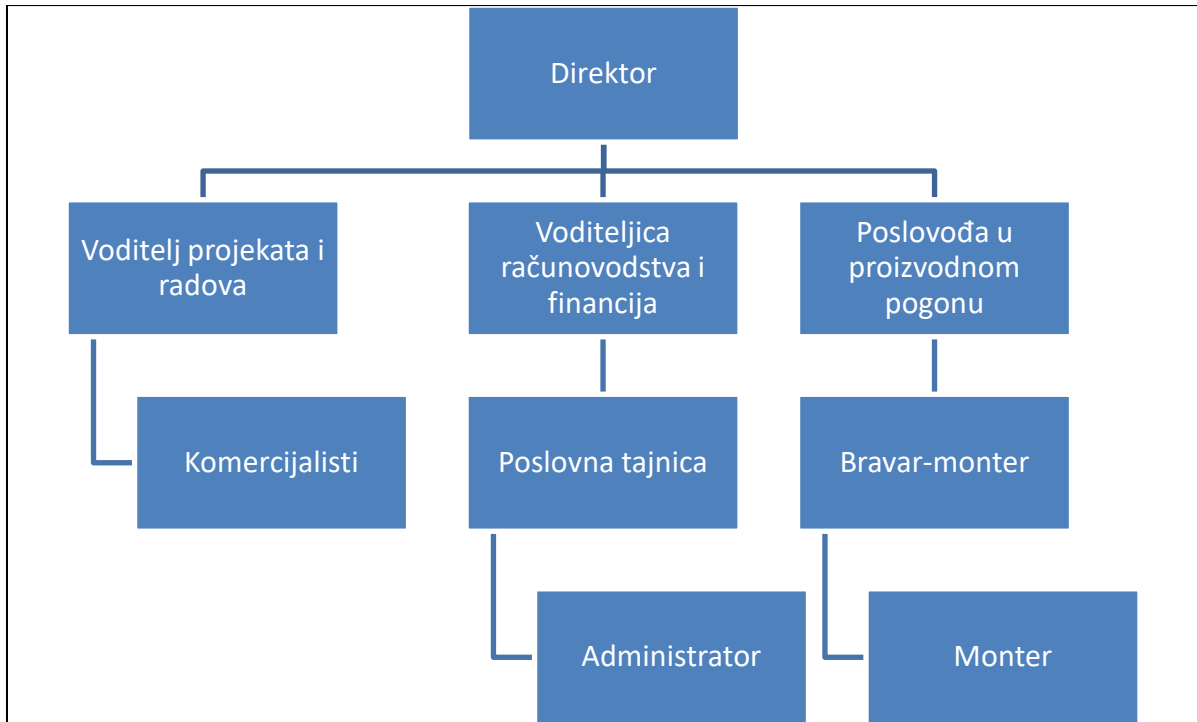
Izvor: Izrada autorice na temelju podataka sa sudskog registra i web stranice poduzeća

U vlasništvu Društva je i poslovni objekt u Solinu koji je trenutno u najmu. Poslovi koji su izvor poslovnih prihoda dobivaju se javnim natječajima, direktnim pogodbama, preporukama te suradnjom sa stalnim klijentima. Društvo djeluje pretežno na domaćem tržištu, bez

značajnih izvoznih aktivnosti na inozemno tržište. Međutim, istraživanjem tržišta i poslovnim kontaktima predviđa se postupni ulazak na tržište Europske unije.

Društvo je u 2020.godini zapošljavalo 21 radnika (prosječan broj radnika temeljem sati rada).

Na slici 9. prikazana je organizacijska struktura poduzeća.

Slika 9. Organizacijska struktura poduzeća Aldi inženjering d.o.o.

Izvor: izrada autorice

U nastavku slijedi detaljan prikaz porezne evidencije poduzeća Aldi inženjering d.o.o. Svi podaci na priloženim slikama i tablicama su vjerodostojni i točni.

4.1. Temeljne evidencije poreza na dodanu vrijednost-studija slučaja

Nakon teorijskog dijela, u ovom poglavlju izneseni su primjeri obračuna PDV-a na poreznom obvezniku Aldi inženjering d.o.o. koji je upisan u registar obveznika PDV-a te ima PDV ID broj.

4.1.1. Knjiženje ulaznih računa (URA)

Prikaz načina knjiženja ulaznih računa dani su u nastavku na nekoliko primjera.⁹⁵

1. Ulazni račun za mobilne usluge

Poduzeće Aldi inženjering d.o.o. zaprimilo je ulazni račun za mobilne usluge koji je prikazan na slici 10., a u tablici 11. prikazan je pregled knjiženja istog.

229 ALDI INŽENJERING D.O.O. SVETOG LEOPOLDA MANDIĆA 8 21204 DUGOPOLJE	MJESTO I DATUM IZDAVANJA Zagreb, 31.8.2021. PRETPLATNIK ALDI INŽENJERING D.O.O. / ULICA SV. LEOPOLDA MANDIĆA 8/ 21204 DUGOPOLJE OIB OZNAKA KORISNIKA BROJ RAČUNA	RAČUN ZA MJESEC kolovoz 2021. 31380089091 29005900000 01829005900000210901																																
I OSTALI DETALJI NA SLJEDEĆIM STRANICAMA																																		
ŠTO KORISTIM? 	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>OPOREZIVO</th><th>NEOPOREZIVO</th><th>IZNOS/KN</th></tr></thead><tbody><tr><td>1 NAKNADE TARIFA</td><td>1.380,00</td><td>0,00</td><td>1.380,00</td></tr><tr><td>2 POTROŠNJA</td><td>530,74</td><td>0,00</td><td>530,74</td></tr><tr><td>3 DODATNE USLUGE / NAKNADE</td><td>422,40</td><td>342,41</td><td>764,81</td></tr><tr><td>UKUPNO OPOREZIVO (25%)</td><td></td><td></td><td>2.333,14 +</td></tr><tr><td>PDV (25%)</td><td></td><td></td><td>583,29 +</td></tr><tr><td>UKUPNO NEOPOREZIVO</td><td></td><td></td><td>342,41 +</td></tr><tr><td>IZNOS RAČUNA</td><td></td><td></td><td>3.258,84 =</td></tr></tbody></table>			OPOREZIVO	NEOPOREZIVO	IZNOS/KN	1 NAKNADE TARIFA	1.380,00	0,00	1.380,00	2 POTROŠNJA	530,74	0,00	530,74	3 DODATNE USLUGE / NAKNADE	422,40	342,41	764,81	UKUPNO OPOREZIVO (25%)			2.333,14 +	PDV (25%)			583,29 +	UKUPNO NEOPOREZIVO			342,41 +	IZNOS RAČUNA			3.258,84 =
	OPOREZIVO	NEOPOREZIVO	IZNOS/KN																															
1 NAKNADE TARIFA	1.380,00	0,00	1.380,00																															
2 POTROŠNJA	530,74	0,00	530,74																															
3 DODATNE USLUGE / NAKNADE	422,40	342,41	764,81																															
UKUPNO OPOREZIVO (25%)			2.333,14 +																															
PDV (25%)			583,29 +																															
UKUPNO NEOPOREZIVO			342,41 +																															
IZNOS RAČUNA			3.258,84 =																															
DOBRO JE ZNATI! Moj Telekom Poslovni portal - najbolje mjesto za vaše račune! Detaljni ispisi poziva, primanje, preuzimanje i plaćanje računa te arhiva za posljednjih 12 mjeseci. Portalu pristupite na poslovni.hrvatskitelekom.hr u svakom trenutku i na bilo kojem mjestu putem računala ili mobilnog uređaja i upoznajte se sa svim pogodnostima koje donosi.	UKUPNO ZA PLATITI 3.258,84 DATUM DOSPIJEĆA 20.9.2021. Molimo Vas da ovaj račun podmirite do naznačenog datuma dospijeća.																																	
Na dan 31.8.2021. nepodmiren iznos Vaših prethodnih računa iznosi 3.457,95 kn. Cjelokupno dugovanje možete podmiriti koristeći se Pozivom na broj s ovog računa. Ovu obavijest zanemarite ukoliko ste u međuvremenu podmirili dug.	U slučaju nepodmirenja novčane obveze po ovom računu, HT može po istom zatražiti određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave.	Potpis ovlaštene osobe 																																

Slika 10. Ulazni račun za mobilne usluge

Izvor: izrada autorice

⁹⁵ RRiF kontni plan korišten je za prikaz knjiženja (Brkanić,V., Cirkveni Filipović, T.(2019.) RRiF-ov računski plan za poduzetnike XXIII.izdanje, Zagreb)

Tablica 11. Knjiženje ulaznog računa za mobilne usluge

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za mobilne usluge	4100	2.675,55	
	140012	583,29	
	2200		3.258,84

Izvor: izrada autorice

2. Ulazni račun za električnu energiju

Ulazni račun za električnu energiju prikazan je na slici 11., a tablica 12. prikazuje pregled knjiženja računa.

<p>ALDI INŽENJERING D.O.O. ZA TRGOVINU, PROIZVODNJU I PROJEKTIRANJE SV. LEOPOLDA MANDIČA 8 21204 DUGOPOLJE</p>		<p>Račun broj 72087-1-1001</p> <p>Platioc ALDI INŽENJERING D.O.O. ZA TRGOVINU, PROIZVODNJU I PROJEKTIRANJE SV. LEOPOLDA MANDIČA 8 21204 DUGOPOLJE</p> <p>OIB 31380089091</p> <p>Datum isporuke 30.09.2021.</p> <p>Interni broj 21-3610-072087</p> <p>Datum računa 30.09.2021.</p> <p>Datum dospijea 22.10.2021.</p> <p>Mjesto izdavanja Zagreb</p> <p>Vrijeme izdavanja 14:56</p> <p>Operater ADELA CRNJAK</p> <p>Način plaćanja Transakcijski račun</p>		
<p>⚡ Račun za električnu energiju</p> <p>Isporučena el. energija, 9/2021 (01.09.2021. - 01.10.2021.)</p>				
Opis	Jed. mjere	Količina	Jed.cijena (kn)	Uk. iznos (kn)
Tarifni model-31 (niski napon-bijeli)				
Opskrba - Električna energija viša tarifa (VT)	kWh	3.212,00	0,57000	1.830,84
Opskrba - Električna energija niža tarifa (NT)	kWh	1.171,00	0,37000	433,27
Opskrbna naknada	mje	1,00	35,00000	35,00
Naknada za poticanje proizvodnje iz OIEK	kWh	4.383,00	0,10500	460,22
Trošarina - poslovna uporaba	kWh	4.383,00	0,00375	16,44
Mrežarina - Električna energija viša tarifa (VT)	kWh	3.212,00	0,35000	1.124,20
Mrežarina - Električna energija niža tarifa (NT)	kWh	1.171,00	0,17000	199,07
Mrežarina - Prekomjerno preuzeta jalova energija	kVA	445,00	0,15000	66,75
Mrežarina - Naknada za obračunsko mjerno mjesto	mje	2,00	41,30000	82,60
Tarifni model-33 (niski napon-crveni)				
Opskrba - Električna energija viša tarifa (VT)	kWh	2.880,00	0,57000	1.641,60
Opskrba - Električna energija niža tarifa (NT)	kWh	699,00	0,37000	258,63
Opskrba - Angažirana radna snaga (SN)	kW	43,00	0,00000	0,00
Naknada za poticanje proizvodnje iz OIEK	kWh	3.579,00	0,10500	375,80
Trošarina - poslovna uporaba	kWh	3.579,00	0,00375	13,42
Mrežarina - Električna energija viša tarifa (VT)	kWh	2.880,00	0,21000	604,80
Mrežarina - Električna energija niža tarifa (NT)	kWh	699,00	0,10000	69,90
Mrežarina - Angažirana radna snaga (SN)	kW	43,00	38,50000	1.655,50
Mrežarina - Prekomjerno preuzeta jalova energija	kVA	1.313,00	0,15000	196,95
Opis	Jed. mjere	Količina	Jed.cijena (kn)	Uk. iznos (kn)
Mrežarina - Naknada za obračunsko mjerno mjesto	mje	2,00	41,30000	82,60
			Ukupno	9.147,59
			PDV	1.189,20
			Za platiti HRK	10.336,79
Slovima: deset tisuća tristo trideset šest kuna i sedamdeset devet lipa				
Model isporuke: Opskrba električnom energijom			Na dan 10.10.2021. vaše ukupno zaduženje iznosi 10.427,89 kn	
POREZNE STOPE				
Usluga na koju se obračunava PDV po stopi 13%		Osnovica (kn)	PDV (kn)	Vrijednost (kn)
		9.147,59	1.189,20	10.336,79
U slučaju neplaćanja po dospijea, ovaj račun može poslužiti kao vjerodostojna isprava za ovršni postupak.				

Slika 11. Ulazni račun za električnu energiju

Izvor: izrada autorice

Tablica 12. Knjiženje ulaznog računa za električnu energiju

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za električnu energiju	4060	9.147,59	
	140011	1.189,20	
	2200		10.336,79

Izvor: izrada autorice

3. Ulazni račun za nabavu materijala

Slika 12. prikazuje primljeni račun za nabavu materijala. Prikaz knjiženja nalazi se u tablici 13.

ALDI INŽENJERING d.o.o.		LEOPOLDA MANDIĆA 8		21204 DUGOPOLJE		QR kod za automatsko knjiženje www.e-UFA.hr			
Račun 1053/1/1									
Račun									
Datum računa	Šifra kupca	PDV ID. BR./OIB	Broj otpremnice	Datum isporuke	Dospijeće računa				
07.09.2021	726	31380089091	1053	07.09.2021	07.09.2021				
Veza dokument									
Broj ponude	Datum ponude								
182	02.09.2021								
Stavke									
Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos	Rabat%	Iznos rabata	Iznos
9001	AL PROFIL TERMO 65 FT-0201	KG	76,500	25,00	50,70	3.878,55	9,000	-349,07	3.529,48
9006	AL PROFIL TERMO 65 FT- 0206	KG	11,600	25,00	50,70	588,12	9,000	-52,93	535,19
9003	AL PROFIL TERMO 65 FT- 0203	KG	29,300	25,00	50,70	1.485,51	9,000	-133,70	1.351,81
			117,400			5.952,18		-535,70	5.416,48
						PDV:25% (Osn:5.416,48 kn)			<u>1.354,12</u>
						Ukupno kn:			6.770,60
Fiskalizacija računa									
Način plaćanja	Šifra operatera	Datum	Vrijeme						
Transakcijski račun	BS	08.09.2021	08:34:13						

Slika 12. Ulazni račun za nabavu materijala

Izvor: izrada autorice

Tablica 13. Knjiženje ulaznog računa za nabavu materijala

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za nabavu materijala	3100	5.416,48	
	140012	1.354,12	
	2200		6.770,60

Izvor: izrada autorice

4. Ulazni račun za gorivo

Na slikama 13. i 14. prikazani su ulazni računi za gorivo. Slika 13. prikazuje račun koji se odnosi na gorivo za teretno vozilo u vlasništvu poduzeća koje služi za obavljanje djelatnosti. U tom slučaju, poduzeće može u cijelosti odbiti pretporez iskazan na računu te isto tako u cijelosti priznati troškove. Slika 14. prikazuje račun koji se odnosi na gorivo za osobni automobil, koji se koristi za osobni prijevoz. Pretporez se tada može priznati u iznosu od 50%, a ostali dio se knjiži kao nepriznati trošak. Isto tako, i trošak koji je nastao u s vezi sa osobnim automobilom se knjiži kao 50% priznat, a 50% nepriznati. U tablicama 14. i 15. prikazano je knjiženje ulaznih računa za gorivo za osobno i teretno vozilo.

Obrazac R1			
Fiskalni račun br.: 131437/111008/1			
Interni br.: 863040 (1883)			
KUPAC: ALDI INŽENJERING d.o.o.			
Svetog Leopolda Mandića 8			
21204 Dugopolje			
OIB: 31380089091			
Datum isporuke:		02.09.2021	
Mjesto isporuke:		Dugopolje	
Datum i vrijeme:		02.09.2021 09:57:02	
Rbr	NAZIV PROIZVODA III USLUGE	TBr	
Barkod	JMj	KOI	CIJENA
			IZNOS
1	Shell Fuelsave EuroDiesel	1	
000017	LIT	19,38*10,33=	200,20
ZA PLATITI kn			200,20
Način plaćanja: Novčanice			200,20
Tbr	PDV%	PNP%	Osnov
1	25%	0%	160,16
			Porez
			40,04
			PNP
			0,00
			Ukupno
			200,20
PRODAVAČ: 157			
ZKI: d31da6d88e7d1e2185909be7fb037913			
JIR: d94ab369-c629-4d7d-9115-1bd2c10bed2e			

Slika 13. Ulazni račun za gorivo- t.vozilo

Izvor: izrada autorice

RACUN R-1 BROJ:.....	210793-S271-1
tip računa.....	1
datum računa	27.09.2021. u 13:53:20
datum isporuke	27.09.2021. u 13:53:20
blagajna	1
poslužio	S2710120

br naziv robe/usluge	
količina	cijena bez PDV
	iznos TG

01 EUROSUPER 95 CLASS + #06/3	
17,97 l	8,904
	160,01 ZU

Ukupno neto	160,01 kn
Ukupno porez	40,00 kn

ZA PLATITI	200,01 kn
gotovina	200,01 kn

TG stopa	osnovica
	iznos poreza

ZU 25,00 %	160,01 kn
	40,00 kn

UKUPNO POREZ	40,00 kn

PODACI ZA R-1 RACUN	
OIB/PDV br.	31380083091
kupec	ALDI INŽENJERING D.O.O.
adresa	DUGOPOLJE, SVETOG LEOPOLDA MANDIĆA 8
	Hrvatska

Slika 14. Ulazni račun za gorivo- o.vozilo

Izvor: izrada autorice

Tablica 14. Knjiženje ulaznog računa za gorivo-t.vozilo

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za gorivo-t.vozilo	4063	160,16	
	140012	40,04	
	2200		200,20

Izvor: izrada autorice

Tablica 15. Knjiženje ulaznog računa za gorivo-o.vozilo

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za gorivo-o.vozilo	4075	80,00	
	4076	100,01	
	140012	20,00	
	2200		200,01

Izvor: izrada autorice

5. Ulazni račun za reprezentaciju

Ulazni račun prikazan na slici 15. odnosi se na troškove reprezentacije. Za nabavu dobara i usluga za potrebe reprezentacije, ne može se odbiti pretporez što znači da ovaj račun ni ne ulazi u obrazac PDV-a, a niti u knjigu URA.

Isto tako, 50 % troškova reprezentacije porezno je nepriznato. Knjiženje je prikazano u tablici 16. u nastavku.

Šifra artikla		Katalogski broj	Naziv	JM	Količina	Cijena	Iznos	%Rab.%PDV	Iznos sa rabatom
11672		001-408	KAVA LAVAZZA CREMA E AROMA 6,25g100/1 HR	KOM	1	228,00	228,00	25	228,00
<i>Ukupno:</i>							228,00		228,00
<i>PDV (osnovica 228,00): 25,00%</i>									57,00
SVEUKUPNO kn:									285,00

RAČUN-DOSTAVNICA broj: 1093/PJ5/2
 Mjesto i datum: SPLIT, 04/06/2021
 Dospijeće: 19/06/2021
 Narudžba broj:
Poziv na broj: 10554-2151093
 Datum isporuke: 04/06/2021
 Vrijeme: 11:54:01
 Interni broj računa: 2151093

ALDI INŽENJERING D.O.O.
 S. LEOPOLDA MANDIĆA 8
 21204 DUGOPOLJE

OIB: 31380089091 **R-1**

Operater:
 Način plaćanja: Transakcijski račun

Ukoliko se tečaj EUR/Kuna, prema srednjem tečaju NB Hrvatske, od datuma računa do datuma plaćanja poveća preko 2%, obračunati ćemo Vam nastale tečajne razlike.
 Ako račun ne podmirite u roku od 10 dana od dana dospelja biti ćemo prisiljeni obračunati Vam zatezne kamate, te vršiti daljnu prodaju robe samo uz avansno plaćanje
 Roba iz računa smatra se u vlasništvu i posjedu prodavatelja dok ista nije isplaćena u cijelosti!
 Račun je pisan na računalu i pravovaljan je bez potpisa i pečata
 Preuzeo: Fakturirao:

Slika 15. Ulazni račun za reprezentaciju

Izvor: izrada autorice

Tablica 16. Knjiženje ulaznog računa za reprezentaciju

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za reprezentaciju	4180	142,50	
	4181	142,50	
	2200		285,00

Izvor: izrada autorice

4.1.2. Knjiženje izlaznih računa (IRA)

U ovom potpoglavlju slijedi nekoliko primjera knjiženja izlaznih računa.

1. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije

Slika 16. prikazuje izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije prema radnom nalogu.

Primjer knjiženja prikazan je u tablici 17.

ALDI INŽENJERING d.o.o. Sv. Leopolda Mandića 8 21204 Dugopolje OIB: 31380089091		IBAN: HR5224020061100961120 tel: 021/668-100 aldi@aldi.hr					
		VLADO ŽAJA 21222 VINOVAČ HRVATSKA OIB:					
Račun (R-1) br. F-148/FIN/1							
Datum dok. : 6.9.2021 Datum dospjeća : 6.9.2021		Način isporuke : osobno Način plaćanja : Transakcijski račun					
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Izrada i ugradnja PVC stolarije prema radnom nalogu.	1,000	kom	67.760,00	0,00	25,00	84.700,00
Vrijeme izdavanja: 6.9.2021 7:51:02		UKUPNO BEZ POREZA :				67.760,00 Kn	
		OSNOVICA 25,00% :		67.760,00 POREZ:		16.940,00 Kn	
		UKUPNO :				84.700,00 Kn	
				osamdesetčetritisućesedamstokuna i nulalipa			

Slika 16. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije

Izvor: izrada autorice

Tablica 17. Knjiženje izlaznog računa za izradu i ugradnju stolarije

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije	1200	84.700,00	
	240012		16.940,00
	7500		67.760,00

Izvor: izrada autorice

2. Izlazni račun za zakup poslovnog prostora

Izlazni račun za zakup poslovnog prostora nalazi se na slici 17. Primjer knjiženja prikazuje tablica 18.

ALDI INŽENJERING d.o.o.		IBAN: HR5224020061100961120					
Sv. Leopolda Mandića 8		tel: 021/668-100					
21204 Dugopolje		aldi@aldi.hr					
OIB: 31380089091							
d.o.o.							
21210 Solin							
HRVATSKA							
OIB:							
Račun (R-1) br. F-150/FIN/1							
Datum dok. : 6.9.2021		Način isporuke : osobno					
Datum dospjeća : 6.9.2021		Način plaćanja : Transakcijski račun					
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Zakup poslovnog prostora na adresi Don. Frane Bulića 183 /A Solin za 09/2021. po Ugovoru.	1,000	kom	34.463,20	0,00	25,00	43.079,00
Vrijeme izdavanja: 7.9.2021 11:16:14		UKUPNO BEZ POREZA :		34.463,20		34.463,20 Kn	
		OSNOVICA 25,00% :		8.615,80		8.615,80 Kn	
		UKUPNO :		43.079,00		43.079,00 Kn	
četrdesettritisućešesedamdesetdevetkuna i nulalipa							

Slika 17. Izlazni račun za zakup poslovnog prostora

Izvor: izrada autorice

Tablica 18. Knjiženje izlaznog računa za zakup poslovnog prostora

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za zakup poslovnog prostora	1200	43.079,00	
	240012		8.615,80
	7560		34.463,20

Izvor: izrada autorice

3. Izlazni račun za naknadu štete

Izlazni račun za naknadu štete zbog ne vraćanja iznajmljenog prostora u prvobitno stanje prikazan je na slici 18., dok je knjiženje prikazano u tablici 19.

ALDI INŽENJERING d.o.o. Sv. Leopolda Mandića 8 21204 Dugopolje OIB: 31380089091		IBAN:HR5224020061100961120 tel:021/668-100 aldi@aldi.hr					
		D.O.O.					
		52420 Buzet HRVATSKA OIB:					
Račun (R-1) br. F-154/FIN/1							
Datum dok. : 13.9.2021		Način isporuke : osobno					
Datum dostižanja : 13.9.2021		Način plaćanja : Transakcijski račun					
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Naknade štete zbog ne vraćanja prostora u prvobitno stanje prema sporazumu od 13.09.2021.	1,000	kom	18.697,50	0,00	25,00	23.371,88
Vrijeme izdavanja: 13.9.2021 11:13:09		UKUPNO BEZ POREZA :				18.697,50 Kn	
		OSNOVICA 25,00% :		18.697,50 POREZ:		4.674,38 Kn	
		UKUPNO :				23.371,88 Kn	
dvadesettrisučetristosedamdesetjednaka i osamdesetosamlipta							

Slika 18. Izlazni račun za naknadu štete

Izvor: izrada autorice

Tablica 19. Knjiženje izlaznog računa za naknadu štete

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za naknadu štete	1200	23.371,88	
	240012		4.674,38
	7831		18.697,50

Izvor: izrada autorice

4. Izlazni račun za prefakturirane troškove

Na slici 19. prikazan je izlazni račun za prefakturirane troškove električne energije, a u tablici 20. dan je primjer knjiženja istog.

ALDI INŽENJERING d.o.o.				IBAN:HR5224020061100961120			
Sv. Leopolda Mandića 8				tel:021/668-100			
21204 Dugopolje				aldi@aldi.hr			
OIB: 31380089091							
				d.o.o.			
				21210 Solin			
				HRVATSKA			
				OIB:			
Račun (R-1) br. F-160/FIN/1							
Datum dok. : 20.9.2021				Način isporuke : osobno			
Datum dospijea : 20.9.2021				Način plaćanja : Transakcijski račun			
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Prefakturirani troškovi el. energije za 08/2021 god. po Ugovoru.	1,000	kom	5.757,91	0,00	25,00	7.197,39
Vrijeme izdavanja: 20.9.2021 11:22:08				UKUPNO BEZ POREZA :		5.757,91 Kn	
				OSNOVICA 25,00% :		1.439,48 Kn	
				UKUPNO :		7.197,39 Kn	
sedamtisućastodevedesetsedamkuna i tridesetdevetlipa							

Slika 19. Izlazni račun za prefakturirane troškove

Izvor: izrada autorice

Tablica 20. Knjiženje izlaznog računa za prefakturirane troškove

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za prefakturirane troškove	1200	7.197,39	
	240012		1.439,48
	7836		5.757,91

Izvor: izrada autorice

4.2. Prijenos tuzemne porezne obveze-studija slučaja

U ovom poglavlju slijedi prikaz i knjiženje ulaznih i izlaznih računa s prijenosom porezne obveze. Prijenos porezne obveze nije stvar izbora već se obvezno primjenjuje ukoliko su propisani uvjeti za to. Naravno, uvjeti za primjenu tuzemnog prijenosa porezne obveze određeni su Zakonom.

Za građevinske usluge oporezivanje je uređeno čl.75.st.3.t. a) Zakona o PDV-u prema kojem se PDV obračunava po principu prijenosa porezne obveze. Naime, isporučitelj dobara ili usluga ispostavlja račun bez PDV-a te obavezno naglašava na računu da se radi o prijenosu porezne obveze, a primatelj dobara ili usluga obračunava PDV i iskazuje ga na poreznoj prijavi.

PDV se obračunava po stopi od 25% na one građevinske usluge na koje se ne može primijeniti prijenos ili propisima nije predviđen prijenos porezne obveze (npr. u slučaju da se kupac ne nalazi u registru poreznih obveznika, ukoliko je primatelj isporuke fizička osoba ili druga osoba koja nije upisana u registar poreznih obveznika).

4.2.1. Knjiženje ulaznih računa s prijenosom porezne obveze (URA PPO)

Način knjiženja ulaznih računa s prijenosom porezne obveze prikazan je u nekoliko primjera koji slijede u nastavku.

1. Ulazni račun za izmjenu i dopunu projekta za stambenu zgradu - PPO

Slika 20. prikazuje ulazni račun za izmjenu i dopunu projekta za stambenu zgradu. Na računu je navedena klauzula čl.75.st.3. Zakona o PDV-u što znači da se PDV na navedenu isporuku ne obračunava budući da su i kupac i dobavljač upisani u registar obveznika PDV-a.

Kod knjiženja istog, iskazuje se i obveza i pretporez iz prenesene porezne obveze u istom iznosu što se vidi u tablici 21.

Datum računa:	04.01.2021.
Vrijeme izdavanja:	08,10 h
Obrada dokumenta:	
Mjesto izdavanja:	Split
Adresa:	
Sredstvo plaćanja:	Transakcijski račun
Dospijeće plaćanja:	15.01.2021.

ALDI – INŽENJERING d.o.o.
21204 DUGOPOLJE – HR
Sv.Leopolda Mandića br.8.
OIB: 31380089091

RAČUN br. 04-02-21

Temeljem **Vaše narudžbe** zaračunavamo Vam:

Red. br.	OPIS	količina	iznos (kn)
1.	Za izvršenu uslugu : Izrada Glavnih projekata Izmjena i dopuna – arhitektonskog projekta za stambeni niz S1, S2 i S3 na području Meterize u Šibeniku teretimo Vas :	1	2.500,00
Ukupno:		1	2.500,00

PRIENOS POREZNE OBVEZE
(Građevinske usluge prema Zakonu o PDV-u Čl.75.st.3)

Račun je digitalno potpisan od strane ovlaštene osobe i važeći je bez pečata.

Slika 20. Ulazni račun za izmjenu i dopunu projekta – PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 21. Knjiženje ulaznog račun za izmjenu i dopunu projekta-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za izmjenu i dopunu projekta	4020	2.500,00	
	14011	625,00	
	24011		625,00
	2200		2.500,00

Izvor: izrada autorice

2. Ulazni račun za izvođenje kooperantskih radova –PPO

Na slici 21. prikazan je ulazni račun koje je poduzeće Aldi inženjering d.o.o. dobilo za izvođenje radova na zajedničkim poslovima na gradilištu. Iznos PDV-a koji se mora evidentirati po tom računu izračunava se tako da se ukupan iznos računa pomnoži sa stopom PDV-a, tj. 25%. Taj iznos PDV-a evidentira se i kao obveza i kao pretporez u istom iznosu što vidimo u tablici 22.

RAČUN BR:	22/1/1	KUPAC:	ALDI INŽENJERING d.o.o.		
Datum izdavanja računa:	27.4.2021.	ADRESA:	Sv. Leopolda Mandića 8		
Vrijeme izdavanja računa:	15:30:11		21204 Dugopolje		
Mjesto izdavanja računa:	Blaževdol	OIB:	31380089091		
Datum isporuke:	26.4.2021.	ID KUPCA:			
Datum dospijanja:	27.4.2021.				
GRADILIŠTE/OBJEKT: POLIKLINIKA HELENA, ZAGREB					
R.BR.	NAZIV ISPORUČENIH DOBARA ILI USLUGA	J.M.	KOLIČINA	CIJENA HRK	VRIJEDNOST HRK
1	Izvođenje radova prema prihvaćenoj ponudi PON 021-21 od 25.2.2021. Gradilište: Poliklinika Helena, Branimirova ul. Zagreb	kom	1	10.584,00	10.584,00
				UKUPNO:	10.584,00
				-POPUST (%):	0,00
				NETO S POPUSTOM:	10.584,00
				PDV 25%:	0,00
				UKUPNO	10.584,00
Napomena: Prijenos porezne obaveze prema čl. 75. st.3a i čl. 79. st.2 Zakona o PDV-u					

Slika 21. Ulazni račun za izvođenje kooperantskih radova-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 22. Knjiženje ulaznog računa za kooperantske radove-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za izvođenje kooperantskih radova	4111	10.584,00	
	14011	2.646,00	
	24011		2.646,00
	2200		10.584,00

Izvor: izrada autorice

3. Ulazni račun za popravak klizne kapije - PPO

Ulazni račun za popravak i preradu klizne kapije nalazi se na slici 22., dok je knjiženje istog prikazano u tablici 23.

		ALDI INŽENJERING d.o.o. SV.LEOPOLDA MANDIĆA 8 21204 DUGOPOLJE Hrvatska OIB: 31380089091					
Račun br.346/PP1/1							
Datum dok. : 19.05.21		Mjesto izdavanja : KLIS					
Datum dospjeća : 19.05.21		Način plaćanja : Transakcijski račun					
Datum isporuke : 19.05.21		Dokument izradio :					
objekt: Dugopolje							
R	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Popravak i prerada klizne kapije na objektu u Dugopolju s ponovnom montažom. Skidanje kapije, dostava u radionicu na Klisu, ispravljanje i promjena pregradnih cijevi te ponovna montaža, servis motora. Ispravljanje i popravak ogradnih elemenata kod kapije.	1,00	kpl	11.980,00	0,00	0,00	11.980,00
Vrijeme izdavanja: 19.05.21 13:42:46		UKUPNO BEZ POREZA :				11.980,00 Kn	
		OSNOVICA 0,00% :		11.980,00		POREZ: 0,00 Kn	
		UKUPNO :				11.980,00 Kn	
jedanaestisućadevestoosamdesetkuna i nulalipa							
Prijenos tuzemne porezne obveze prema čl. 75. st. 3a Zakona o PDV-u							

Slika 22. Ulazni račun za popravak klizne kapije-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 23. Knjiženje ulaznog računa za popravak klizne kapije-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za popravak klizne kapije	4120	11.980,00	
	14011	2.995,00	
	24011		2.995,00
	2200		11.980,00

Izvor: izrada autorice

4. Ulazni račun za izradu i montažu garažnih vrata - PPO

Slika 23. prikazuje ulazni račun za izradu i montažu garažnih vrata. Pregled knjiženja prikazan je u tablici 24. u nastavku.

ALDI INŽENJERING D.O.O.		VP Račun broj: 158/VP-P01/1				
SV. LEOPOLDA MANDIĆA 8 21204 DUGOPOLJE		Datum izdavanja:	24.09.2021 12:00			
		Datum isporuke (PDV):	24.09.2021			
		Valuta plaćanja:	24.09.2021 (odmah)			
		Mjesto izdavanja:	ZAGREB			
		Skladište:	P01-TRGOVINA			
		Način otpreme:	Temeljem ugovora s kupcem			
		OIB kupca:	31380089091, šifra:1295			
RB	Šifra	Naziv proizvoda ili usluge	Paketa	Količina PDV	Cijena	Iznos
1	H5520010	THERMO SAFE -E-QTV, PRAG, PODNI PROFIL, 5-STRK.ZAKLJČ, PROF. CILN., RONDO, ROZETA SIG.,HOE500		1 KOM 0%	19.995,07	19.995,07
2	H4016830	POKRAJNJA VRATA LS NT PLANAR PT1 + OKVIR BOČNIH VRATA + GARNITURA RUČKI PZ K.CRNE PLAST.		1 KOM 0%	4.224,00	4.224,00
3	H4514082	UNIVERZALNA PLOČICA ADAPTER UAP1-HCP		1 KOM 0%	539,00	539,00
4	H4017522	RENOMATIC 42 LS PLANAR RAL CH 7016MD 3500X2250		1 KOM 0%	3.388,00	3.388,00
5	H4018670	POKROV VODILICA PLANAR CH 7016 55MM 2250		1 KOM 0%	399,00	399,00
6	H3053103	VODILICA Z BR40 RM 2250		1 KOM 0%	1.433,00	1.433,00
7	H4510316	SUPRAMATIC E4 HSE4 868-BS		1 KOM 0%	1.936,00	1.936,00
8	H435211	VODILICA FS10-M		1 KOM 0%	662,00	662,00
9	H4511737	DALJINSKI HSE4 868-BS PLAST.		1 KOM 0%	264,00	264,00
10	VINEA-017K	MONTAŽA		1 KOM 0%	3.855,90	3.855,90
Poziv na broj: 01 1295-0135000168-9			0	10	Ukupno:	36.695,97
Slovima: tridesetšeststisuća šestodevedesetpet kuna i devedesetsodam lipa					SVEUKUPNO Kn:	36.695,97
NAPOMENA: Prijenos porezne obveze temeljem čl.75.st.3.,čl.79.st.9 zakona o PDV-u						
Način plaćanja: VIRMANSKI NA TRANSAKCIJSKI RAČUN HR8623600001102663462						

Slika 23. Ulazni račun za izradu i montažu garažnih vrata-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 24. Knjiženje ulaznog računa za izradu i montažu garažnih vrata-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Ulazni račun za izradu i montažu garažnih vrata	0300	36.695,97	
	14011	9.173,99	
	24011		9.173,99
	2200		36.695,97

Izvor: izrada autorice

4.2.2. Knjiženje izlaznih računa s prijenosom porezne obveze (IRA PPO)

Ovo potpoglavlje obuhvaća nekoliko primjera knjiženja izlaznih računa s prijenosom porezne obveze.

1. Izlazni račun za servis vrata - PPO

Na slici 24. prikazan je izlazni račun za servis ulaznih vrata. Primjer knjiženja nalazi se u tablici 25.

ALDI INŽENJERING d.o.o. Sv. Leopolda Mandića 8 21204 Dugopolje OIB: 31380089091		IBAN:HR5224020061100961120 tel:021/668-100 aldi@aldi.hr					
		21204 DUGOPOLJE HRVATSKA OIB:					
Račun (R-1) br. F-156/FIN/1							
Datum dok. : 13.9.2021 Datum dospijeća : 13.9.2021		Način isporuke : osobno Način plaćanja : Transakcijski račun					
Prijenos porezne obveze PDV-a temeljem čl. 75 st. 3 točke a) i čl. 79 st. 7 Zakona o PDV-u.							
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Servis ulaznih vrata prema radnom nalogu.	1,000	kom	550,00	0,00	0,00	550,00
Vrijeme izdavanja: 13.9.2021 11:58:41		UKUPNO BEZ POREZA :				550,00 Kn	
		OSNOVICA 0,00% :		550,00 POREZ:		0,00 Kn	
		UKUPNO :				550,00 Kn	
				petstopedesetkuna i nulalipa			

Slika 24. Izlazni račun za servis vrata-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 25. Knjiženje izlaznog računa za servis vrata-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za servis vrata	1200	550,00	
	7510		550,00

Izvor: izrada autorice

2. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije - PPO

Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije nalazi se na slici 25. Sukladno čl.75.st.3.točke a) te čl.79.st.7. Zakona o PDV-u primjenjuje se prijenos porezne obveze. Knjiženje računa prikazano je u tablici 26.

ALDI INŽENJERING d.o.o.		IBAN:HR5224020061100961120					
Sv. Leopolda Mandića 8		tel:021/668-100					
21204 Dugopolje		aldi@aldi.hr					
OIB: 31380089091							
d.o.o.							
21000 Split							
Hrvatska							
OIB:							
Račun (R-1) br. F-157/FIN/1							
Datum dok. : 13.9.2021		Način isporuke : osobno					
Datum dospjeća : 13.9.2021		Način plaćanja : Transakcijski račun					
Prijenos porezne obveze PDV-a temeljem čl. 75 st. 3 točke a) i čl. 79 st. 7 Zakona o PDV-u.							
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Izrada i ugradnja AL stolarije prema ponudi br. 371/2021.	1,000	kom	20.046,24	0,00	0,00	20.046,24
Vrijeme izdavanja: 13.9.2021 12:24:13		UKUPNO BEZ POREZA :		20.046,24		Kn	
		OSNOVICA 0,00% :		20.046,24		POREZ: 0,00 Kn	
		UKUPNO :		20.046,24		Kn	
dvadesettisućačetdesetšestkuna i dvadesetčetirilipe							

Slika 25. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 26. Knjiženje izlaznog računa za izradu i ugradnju stolarije-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije	1200	20.046,24	
	7530		20.046,24

Izvor: izrada autorice

3. Izlazni račun za isporuku otpada - PPO

Na isporuku otpada primjenjuje se prijenos porezne obveze temeljem Zakona o PDV-u, kako je i prikazano na računu koji se nalazi na slici 26. Knjiženje istog dano je u tablici 27.

ALDI INŽENJERING d.o.o.		IBAN:HR5224020061100961120					
Sv. Leopolda Mandića 8		tel:021/668-100					
21204 Dugopolje		aldi@aldi.hr					
OIB: 31380089091							
d.o.o.							
21000 SPLIT							
HRVATSKA							
OIB:							
Račun (R-1) br. F-158/FIN/1							
Datum dok. : 15.9.2021		Način isporuke : osobno					
Datum dospjeća : 15.9.2021		Način plaćanja : Transakcijski račun					
Prijenos porezne obveze PDV-a temeljem čl. 75 st. 3 točke a) i čl. 79 st. 7 Zakona o PDV-u.							
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Al otpad- profili	720,000	kg	6,00	0,00	0,00	4.320,00
Vrijeme izdavanja: 15.9.2021 9:01:32		UKUPNO BEZ POREZA :				4.320,00 Kn	
		OSNOVICA 0,00% :		4.320,00		POREZ: 0,00 Kn	
		UKUPNO :				4.320,00 Kn	
				četritisučetristodvadesetkuna i nulalipa			

Slika 26. Izlazni račun za isporuku otpada-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 27. Knjiženje izlaznog računa za isporuku otpada-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za isporuku otpada	1200	4.320,00	
	7508		4.320,00

Izvor: izrada autorice

4. Izlazni račun za privremenu situaciju - PPO

Ukoliko se radi o velikim građevinskim poslovima koji traju duže vremena, a naplata se izvršava mjesečno, ispostavljaju se privremene situacije. Tek na kraju radova storniraju se prethodne situacije te se izdaje okončana situacija. U nastavku je na slici 27. prikazan izlazni račun za privremenu situaciju, a pregled knjiženja slijedi u tablici 28.

ALDI INŽENJERING d.o.o.				IBAN: HR5224020061100961120			
Sv. Leopolda Mandića 8				tel: 021/668-100			
21204 Dugopolje				aldi@aldi.hr			
OIB: 31380089091							
				d.o.o.			
				21233 Hrvace			
				OIB:			
Račun (R-1) br. F-168/FIN/1							
Datum dok. : 30.9.2021				Način isporuke : osobno			
Datum dospijeća : 30.9.2021				Način plaćanja : Transakcijski račun			
Prijenos porezne obveze PDV-a temeljem čl. 75 st. 3 točke a) i čl. 79 st. 7 Zakona o PDV-u.							
R.br	Opis	Količina	J.M.	Cijena	Rabat%	PDV(%)	Vrijednost
1	Račun za I. PRIVREMENU SITUACIJU prema ugovoru o izvođenju radova i ponudi br. 363D/2020.	1,000	KOM	386.465,07	0,00	0,00	386.465,07
Vrijeme izdavanja: 11.10.2021 15:53:21		UKUPNO BEZ POREZA :				386.465,07 Kn	
		OSNOVICA 0,00% :		386.465,07		POREZ: 0,00 Kn	
		UKUPNO :				386.465,07 Kn	

Slika 27. Izlazni račun za privremenu situaciju-PPO

Izvor: izrada autorice

Tablica 28. Knjiženje izlaznog računa za privremenu situaciju-PPO

OPIS KNJIŽENJA	KONTO	IZNOS	
		DUGUJE	POTRAŽUJE
Izlazni račun za privremenu situaciju	1200	386.465,07	
	7520		386.465,07

Izvor: izrada autorice

4.3. Obračun poreza na dodanu vrijednost

Svi ulazni računi po kojim se može odbiti pretporez evidentiraju se u knjizi ulaznih (primljenih) računa. Ulazni računi s prijenosom porezne obveze evidentiraju se u knjizi ulaznih računa s PPO. Navedene knjige nalaze se u Prilozima 1. i 2. ispunjene prema računima za 09/2021.

Svi izlazni računi evidentiraju se u knjizi izlaznih (izdanih) računa te knjizi izlaznih (izdanih) računa-prijenos porezne obveze koje se nalaze u Prilozima 3. i 4. Knjige su ispunjene prema primjerima računa za 09/2021.

Poduzeće Aldi inženjering d.o.o. bilo je u obvezi Poreznoj upravi do 20.10.2021. predati:

- a) Obrazac PDV (Prilog 5.),
- b) Obrazac PPO (Prilog 6.),
- c) Obrazac URA (Prilog 1.).

U poslovnim knjigama na dan 30.09.2021. proknjižen je obračun PDV-a. Poduzeće Aldi inženjering d.o.o. za 09/2021 ima obvezu platiti PDV u iznosu od 28.483,01 kn što je vidljivo iz tablice 29.

Tablica 29. Knjiženje obračuna PDV-a

R.BR.	KONTO	OPIS KNJIŽENJA	DUGUJE	POTRAŽUJE
1.	140012	PDV 09/2021		1.997,45
2.	140011	PDV 09/2021		1.189,20
3.	240012	PDV 09/2021	31.669,66	
4.	14011	PDV 09/2021		9.173,99
5.	24011	PDV 09/2021	9.173,99	
6.	2407	PDV 09/2021		28.483,01
			40.843,65	40.843,65

Izvor: izrada autorice

5. ZAKLJUČAK

Ovim poslijediplomskim specijalističkim radom analizirano je stanje građevinske djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Naime, građevinska djelatnost u Republici Hrvatskoj ima značajan utjecaj na cjelokupno gospodarstvo budući da čini veliki dio istog. Građevinarstvo je bilo jedno od najpropulzivnijih djelatnosti u Republici Hrvatskoj sve do pojave gospodarske krize 2008. godine. Pojava gospodarske krize imala je negativan utjecaj na gospodarstvo u cijelom svijetu, a građevinska djelatnost je bila jedna od najviše pogođenih djelatnosti. Kriza je uzrokovala snažan pad ekonomskih pokazatelja od kojih možemo istaknuti prihod, vrijednost izvršenih građevinskih radova, BDP te zaposlenost. Tek 2016.godine ovaj sektor se počeo oporavljati. Međutim, u prvoj polovici 2020. godine svijet pogađa nova kriza uzrokovana pandemijom virusa COVID-19. S obzirom da pandemija još uvijek nije završena, njen utjecaj na građevinski sektor nije moguće predvidjeti te će se prave posljedice COVID-19 tek vidjeti. Analizom poreznog sustava u Republici Hrvatskoj utvrđeno je kako porez na dodanu vrijednost ima najveći udio u ukupnim porezima. PDV čini preko 50% ostvarenih ukupnih prihoda državnog proračuna što nam govori o njegovoj važnosti.

Ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju doveo je do harmonizacije hrvatskog poreznog sustava sa zakonskim propisima Europske unije. Jednu od promjena prilikom usklađivanja predstavlja i uvođenje mehanizma prijenosa porezne obveze u porezni sustav Republike Hrvatske. Pravni temelj istog nalazimo u člancima Šeste Direktive.

Šesta Direktiva predstavljala je osnovni okvir pri izgradnji vlastitog sustava PDV-a svakoj zemlji članici. Navedenom Direktivom uspostavljena je bolja usklađenost sustava PDV-a na području Europske unije. Ista je nekoliko puta mijenjana i nadopunjavana budući da su mijenjani i brojni propisi koji su bili na snazi. Brojne države članice Europske unije uvele su primjenu ovog mehanizma te one mogu same odrediti na koje se isporuke robe i usluga može primijeniti mogućnost mehanizma prijenosa. Za tada potonulu građevinsku djelatnost, navedeni mehanizam se smatrao kao izuzetno dobrim sredstvom u borbi protiv prijevara u sustavu PDV-a koje su dovodile do značajnih financijskih gubitaka. Specifičnost mehanizma je u prijenosu porezne obveze sa prodavatelja na kupca. Da bi se mogao izvršiti prijenos, oba subjekta moraju biti registrirani za potrebe PDV-a te usluge koje obavljaju moraju biti građevinske. Sve navedeno je propisano u Pravilniku i Zakonu o PDV-u. Člankom 75.st.3.t. a) definirane su usluge na koje se primjenjuje prijenos porezne obveze, a na koje ne. Ukoliko su ispunjeni navedeni uvjeti, primjena prijenosa porezne obveze predstavlja obvezu, a ne izbor.

Prijenos se obavlja sve dok su osobe porezni obveznici, a u trenutku kada se pojavi osoba koja nije porezni obveznik, zaračunava se PDV.

Evidencija poreza na dodanu vrijednost u građevinskoj djelatnosti prikazana je na studiji slučaja poduzeća Aldi inženjering d.o.o. Navedeno poduzeće upisano je u registar obveznika PDV-a te ima PDV ID broj kojim stječe pravo na oslobođenje od plaćanja PDV-a na svoju isporuku te prenosi obvezu na kupca. Kroz primjere je prikazan način knjiženja ulaznih i izlaznih računa bez i sa prijenosom porezne obveze te je napravljen obračun PDV-a prema kojem navedeno poduzeće ima obvezu plaćanja istog. U obrascu PPO prikazane su isporuke s prijenosom porezne obveze za 3.tromjesječje 2021. godine.

Na temelju analize dokumentacije poduzeća Aldi inženjering d.o.o. za razdoblje od 01.09.2021. do 30.09.2021. možemo zaključiti da je navedeno poduzeće podnijelo Poreznoj upravi svu obveznu dokumentaciju vezano uz obračun PDV-a.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Brkanić, V., Cirkveni Filipović, T. (2019.) RRiF-ov računski plan za poduzetnike. XXIII. izdanje, Zagreb
2. Jelčić, B. & Bejaković, P. (2012) Razvoj i perspektive oporezivanja u Hrvatskoj. Zagreb:HAZU
3. Jurković, P. (2002) Javne financije, Zagreb:Masmedia
4. Kalčić, R., Kuliš, D., Kesner-Škreb, M. (2012) Vodič kroz europske direktive o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb: IJF
5. Kesner-Škreb, M. & Kuliš, D. (2010) Porezni vodič za građane. Zagreb: Institut za javne Financije
6. Nikolić, N. (1999) Počela javnog financiranja, Split, Ekonomski fakultet Split
7. Schenk, A., Oldman, O. (2007) Value Added Tax: A comparative approach. Cambridge University Press
8. Simović, V. (2002) Leksikon građevinarstva. Zagreb : Masmedia

Članci i studije:

1. Amidžić Peročević K., Barac Z., Dojčić I., Javor Lj., Koprivčić Z., Vranar K., Porez na dodanu vrijednost. Zagreb: TEB
2. Antić, D. Opća primjena mehanizma prijenosa obveze za PDV na kupca. Pravo i porezi, br.10/07
3. Bogdan, A. (2020) Utjecaj koronavirusa na građevinski sektor u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://casopis-gradjevinar.hr/assets/Uploads/JCE-72-2020-4-8-R3.pdf>
4. Bubalo, M. (2013) Reverse charge u građevinskoj djelatnosti u državama članicama EU. RRiF, 2013(10)
5. Buturac, G. (2014) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Zagreb: Ekonomski Institut Zagreb, Vol. 32 (3), str. 1–23.
6. Buturac, G. (2020) Građevinarstvo i nekretnine. Sektorske analize. Ekonomski institut, Zagreb, Vol. 80 (9), str. 1-26.
7. Cirkveni Filipović T. (2017) Posebnosti godišnjeg obračuna u graditeljskoj djelatnosti za 2016. godinu. Računovodstvo, revizija i financije (2/17)

8. Filipović, L. (2020) Pogledajte tko vedri i oblaci u sektoru koji korona nije ni takla: Ovo je deset najvećih hrvatskih građevinara. Dostupno na:
<https://www.tportal.hr/biznis/clanak/pogledajte-tko-vedri-i-oblaci-u-sektoru-koji-korona-nije-ni-takla-ovo-je-deset-najvecih-hrvatskih-gradevinara-foto-20200930>
9. Harris, C.M., (2006) „Dictionary of Architecture and Construction“, izd., New York: McGraw – Hill. Dostupno na:
http://www.ig-gradnja.com/dokumenti/organizacija_gradjenja.pdf
[https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjQ-sSm15DNAhVLXhQKHZXCCdsQFggkMAE&url=http%3A%2F%2Ffaculty.kfupm.edu.sa%2FCE%2Falmanasa%2Fce%2520420%2520Notes%2FCE420lecture%2520notes%2520\(1\)%2520power%2520point.ppt&usg=AFQjCNF1u8X5w0d4ljXxEUeY5slf8bESBg&sig2=YXBIQVG3uFSjHraw5E2jFw](https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjQ-sSm15DNAhVLXhQKHZXCCdsQFggkMAE&url=http%3A%2F%2Ffaculty.kfupm.edu.sa%2FCE%2Falmanasa%2Fce%2520420%2520Notes%2FCE420lecture%2520notes%2520(1)%2520power%2520point.ppt&usg=AFQjCNF1u8X5w0d4ljXxEUeY5slf8bESBg&sig2=YXBIQVG3uFSjHraw5E2jFw)
10. IG-gradnja (2016) Dokumenti : Organizacija građenja [online]. WEB by studioFABER. Dostupno na
11. Josić, I. (2013) Periodične obveze obveznika poreza na dodanu vrijednost, Porezni vjesnik, 2013 (12)
12. Kalčić R. i Gudelj A. (2014) Prijenos porezne obveze u graditeljstvu, Računovodstvo i financije, 2014 (11)
13. Kalčić, R. (2013) Porez na dodanu vrijednost u Europskoj uniji. Porezni vjesnik 5/2013. Zagreb: Institut za javne financije.
14. Karlsson, K. (2008) Reverse Charge Mechanism. Master thesis. University of Lund – Faculty of Law
15. Kesner-Škreb, M. (1995) Porez na dodanu vrijednost, Financijska praksa 6, Zagreb
16. Lacković, Z. (2003) Marketing strategija građevinskih poduzeća srednje veličine. Ekonomski vjesnik, XVI (1-2), 23-29
17. Markota, Lj. (2013) Primjena Zakona o PDV-u od 1. srpnja 2013. RRiF, 2013(7)
18. Markota, Lj. (2020) Tko i kada treba ući u sustav PDV-a-obveze pri ulasku. RRiF, 2020(12)
19. Mijatović, N. (2004) Usklađivanje europskog PDV-a, God. 36., br. 3., Zagreb
20. Morić, N. (2013) Obveza plaćanja poreza na dodanu vrijednost, Porezni vjesnik (11/2013), str. 54-69
21. Petarčić I. (2017) Katalog tuzemnog prijenosa porezne obveze za građevinske usluge, RRiF

22. Petarčić I.(2020) Građevinske usluge u okviru održavanja. RRiF, 2020(3)
23. Savjetodavna služba HOK-a Što je PDV identifikacijski broj i kako se dobiva?
Dostupno na:
http://infos.hok.hr/faq/c_porezi_i_carine/c3_pdv/sto_je_pdv_identifikacijski_broj_i_kako_se_dobiva
24. Službeni list Europske unije (2006) DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ od 28.studenog 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost. EUR-Lex.
25. Službeni list Europske unije (2018) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2018/1695 od 6.studenog 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu razdoblja primjene neobveznog mehanizma prijenosa porezne obveze u odnosu na isporuke određene robe i usluga podložnih prijevari te primjene mehanizma brze reakcije na prijevaru u vezi s PDV-om. EUR-Lex, L 282
26. Službeni list Europske unije (2018) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2018/2057 od 20.prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost u pogledu privremene primjene općeg mehanizma prijenosa porezne obveze na isporuke robe i usluga iznad određenog praga. EUR-Lex, L 329
27. Službeni list Europske unije (2020) DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2020/2020 od 7.prosinca 2020. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu privremenih mjera povezanih s porezom na dodanu vrijednost koji se primjenjuje na cjepiva protiv bolesti COVID-19 i in vitro dijagnostičkih medicinskih proizvoda za tu bolest kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19.EUR-Lex, L 419
28. Šimović J., Šimović H. (2006) Fiskalni sustav i fiskalna politika Europske unije.
Zagreb: Pravni fakultet
29. Šimović, H. i Deskar-Škrbić, M. (2016) Efikasnost poreza na dodanu vrijednost u Hrvatskoj. EFZG working paper series, (02), 1-16.
30. Šimović,H.(2007) Porez na dodanu vrijednost i trošarine. Zagreb: Ekonomski fakultet Zagreb
31. Tušek,B. (2019) Porezni sustav u RH. Zagreb:Ekonomski fakultet Zagreb
32. Your Europe (2021) Vat rates applied in EU countries. Dostupno na:
https://eurpa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_en.htm

Zakoni, pravilnici i mišljenja PU:

1. Narodne novine (2013) Zakon o gradnji. Zagreb: Narodne novine d.d., br.153/13
2. Narodne novine (2017) Zakon o upravnim pristojbama. Zagreb: Narodne novine d.d., br.115/16

3. Narodne novine (2019) Zakon o gradnji. Zagreb: Narodne novine d.d., br.153/13,20/17,39/19,125/19
4. Narodne novine (2019) Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju. Zagreb: Narodne novine d.d.,br. 78/15,114/18,110/19
5. Narodne novine (2019) Zakon o porezu na promet nekretnina. Zagreb: Narodne novine d.d. 115/16, 106/18
6. Narodne novine (2019) Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje. Zagreb:Narodne novine d.d.,br. 78/15,118/18,110/19
7. Narodne novine (2019) Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama. Zagreb: Narodne novine d.d., br.86/12,143/13,65/17,14/19
8. Narodne novine (2020) Zakon o građevnim proizvodima. Zagreb: Narodne novine d.d.,br. 76/13,30/14,130/17, 39/19,118/20
9. Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dobit. Zagreb: Narodne novine d.d. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19
10. Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dodanu vrijednost. Zagreb: Narodne novine d.d. 73/13 do 138/20
11. Narodne novine (2020) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. 115/16, 106/18, 121/19
12. Porezna uprava (2014) Uputa za primjenu prijenosa porezne obveze prilikom obavljanja građevinskih usluga. Broj klase: 410-19/14-01/241. Zagreb: Uputa Porezne uprave

Statističke baze:

1. Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr
2. Hrvatska gospodarska komora, www.hgk.hr
3. Središnji državni portal, www.gov.hr

POPIS SLIKA

Slika 1. Područja građevinarstva	4
Slika 2. Podjela djelatnosti građevinarstva	7
Slika 3. Podjela poreza na promet	21
Slika 4. Područja primjene Zakona o PDV-u	26
Slika 5. Obrazac P-PDV	31
Slika 6. Potvrđivanje PDV ID broja putem VIES baze	40
Slika 7. Obrazac PPO.....	54
Slika 8. Obrazac prijava prometa nekretnina.....	58
Slika 9. Organizacijska struktura poduzeća Aldi inženjering d.o.o.	60
Slika 10. Ulazni račun za mobilne usluge.....	61
Slika 11. Ulazni račun za električnu energiju	62
Slika 12. Ulazni račun za nabavu materijala.....	63
Slika 13. Ulazni račun za gorivo- t.vozilo	64
Slika 14. Ulazni račun za gorivo- o.vozilo	65
Slika 15. Ulazni račun za reprezentaciju.....	66
Slika 16. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije.....	67
Slika 17. Izlazni račun za zakup poslovnog prostora.....	68
Slika 18. Izlazni račun za naknadu štete	69
Slika 19. Izlazni račun za prefakturirane troškove.....	70
Slika 20. Ulazni račun za izmjenu i dopunu projekta – PPO.....	72
Slika 21. Ulazni račun za izvođenje kooperantskih radova-PPO	73
Slika 22. Ulazni račun za popravak klizne kapije-PPO	74
Slika 23. Ulazni račun za izradu i montažu garažnih vrata-PPO.....	75
Slika 24. Izlazni račun za servis vrata-PPO	76
Slika 25. Izlazni račun za izradu i ugradnju stolarije-PPO	77
Slika 26. Izlazni račun za isporuku otpada-PPO.....	78
Slika 27. Izlazni račun za privremenu situaciju-PPO	79

POPIS TABLICA

Tablica 1. Ukupni prihod, vrijednost radova, broja zaposlenih i produktivnost, 2008.-2019.....	8
Tablica 2. 10 vodećih građevinskih tvrtki RH prema visini prihoda u 2019.	15
Tablica 3. Pregled izravnih i neizravnih poreza	20
Tablica 4. Prihodi državnog proračuna, 2019. - 2023.	25
Tablica 5. Predmet oporezivanja PDV-om.....	27
Tablica 6. Pregled poreznih obveznika koji se (ne) trebaju prijaviti u registar obveznika	30
Tablica 7. Stope PDV-a u zemljama EU	36
Tablica 8. Popis država članica EU koje primjenjuju RC za građevinske usluge.....	45
Tablica 9. Pregled radova za koje se (ne) primjenjuje prijenos porezne obveze	53
Tablica 10. Osnovni podaci o društvu Aldi inženjering d.o.o.....	59
Tablica 11. Knjiženje ulaznog računa za mobilne usluge	62
Tablica 12. Knjiženje ulaznog računa za električnu energiju	63
Tablica 13. Knjiženje ulaznog računa za nabavu materijala	64
Tablica 14. Knjiženje ulaznog računa za gorivo-t. vozilo.....	65
Tablica 15. Knjiženje ulaznog računa za gorivo-o. vozilo.....	65
Tablica 16. Knjiženje ulaznog računa za reprezentaciju	66
Tablica 17. Knjiženje izlaznog računa za izradu i ugradnju stolarije	67
Tablica 18. Knjiženje izlaznog računa za zakup poslovnog prostora	68
Tablica 19. Knjiženje izlaznog računa za naknadu štete.....	69
Tablica 20. Knjiženje izlaznog računa za prefakturirane troškove	70
Tablica 21. Knjiženje ulaznog račun za izmjenu i dopunu projekta-PPO.....	72
Tablica 22. Knjiženje ulaznog računa za kooperantske radove-PPO.....	73
Tablica 23. Knjiženje ulaznog računa za popravak klizne kapije-PPO.....	74
Tablica 24. Knjiženje ulaznog računa za izradu i montažu garažnih vrata-PPO	75
Tablica 25. Knjiženje izlaznog računa za servis vrata-PPO.....	76
Tablica 26. Knjiženje izlaznog računa za izradu i ugradnju stolarije-PPO.....	77
Tablica 27. Knjiženje izlaznog računa za isporuku otpada-PPO	78
Tablica 28. Knjiženje izlaznog računa za privremenu situaciju-PPO	79
Tablica 29. Knjiženje obračuna PDV-a.....	80

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Ukupni prihodi u građevinarstvu , 2008. - 2018.	9
Grafikon 2. Vrijednost izvršenih građevinskih radova, 2008. - 2019.....	10
Grafikon 3. Udio građevinarstva u BDP-u u Republici Hrvatskoj i EU-28, 2000. - 2019.	11
Grafikon 4. Broj registriranih i aktivnih tvrtki u građevinarstvu RH, 2013. - 2019.....	12
Grafikon 5. Broj zaposlenih u građevinarstvu RH, 2008. - 2019.	13
Grafikon 6. Prosječne mjesečne neto plaće u građevinarstvu RH, siječanj 2015. - srpanj 2020.	14

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Obrazac URA.....	92
Prilog 2. Obrazac URA S PPO	93
Prilog 3. Obrazac IRA	94
Prilog 4. Obrazac IRA s PPO	95
Prilog 5. Obrazac PDV	96
Prilog 6. Obrazac PPO.....	98

ŽIVOTOPIS

Ime i prezime:	ANA KODŽOMAN
Datum rođenja:	12. 05.1994.
Adresa:	Ulica Filipa Grabovca 22, 21 230 Sinj
E-mail:	amalenica@net.efzg.hr

Obrazovanje

2019. -	Specijalistički poslijediplomski studij „Računovodstvo i porezi“, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
2013. – 2018.	Studij Poslovne ekonomije – smjer Računovodstvo i revizija, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu.
2009. – 2013.	Ekonomsko-birotehnička škola Split – smjer ekonomist.

Radno iskustvo

02/2020. -	Voditelj računovodstva, Aldi inženjering d.o.o.
05/2019. – 02/2020.	Voditelj računovodstva, Aldi d.o.o.
03/2019. - 05/2019.	Suradnik u računovodstvu, Kontni plan d.o.o.

Vještine:

- MS Office paket
- Internet
- Synesis
- KIS
- Engleski jezik – aktivno
- Vozačka dozvola – B kategorija
- Vlasnica OPG-a

Prilog 1. Obrazac URA

POREZNI OBVEZNIK: ALDI INŽENJERING d.o.o.
ADRESA: Sv. Leopolda Mandića 8, 21204 Dugopolje
ŠIFRA DJELATNOSTI: 2223
OIB: 31380089091

Knjiga primljenih (ulaznih) računa

Od 1.9.2021 do 30.9.2021

Red. Br.	RAČUN		DOBAVLJAČ (ISPORUČITELJ DOBARA ILI USLUGA)							PRETPOREZ		
	Broj	Datum	Naziv - Ime i Prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište	OIB	POREZNA OSNOVICA			Ukupni iznos računa s porezom Prolazna stavka	Ukupno Prijenos obveze	5%	13%	25%
					5%	13%	25%			Može se odbiti Ne može se odbiti	Može se odbiti Ne može se odbiti	Može se odbiti Ne može se odbiti
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11/12	13/14	15/16
DONOS:					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	BL-9/131437/111008/1	2.9.2021	ZAGREB		0,00	0,00	160,16	200,20	40,04	0,00	0,00	40,04
								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	UPP-438-P01/1053/1/1	7.9.2021	ZAGREB		0,00	0,00	5.416,48	6.770,60	1.354,12	0,00	0,00	1.354,12
								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	BL-9/210793-S271-1	27.9.2021	ZAGREB		0,00	0,00	80,00	200,01	20,00	0,00	0,00	20,00
								100,01	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	TR-811/72087-1-1001	30.9.2021	ZAGREB		0,00	9.147,69	0,00	10.336,79	1.189,20	0,00	1.189,20	0,00
								0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	TR-703/018290059000002	30.9.2021	Zagreb		0,00	0,00	2.333,16	3.258,84	583,29	0,00	0,00	583,29
								342,41	0,00	0,00	0,00	0,00
PERIOD:					0,00	9.147,69	7.989,80	20.766,44	3.186,65	0,00	1.189,20	1.997,45
								442,42	0,00	0,00	0,00	0,00
PRIJENOS:					0,00	9.147,69	7.989,80	20.766,44	3.186,65	0,00	1.189,20	1.997,45
								442,42	0,00	0,00	0,00	0,00

Str. 1

Izvor: izrada autorice

Prilog 2. Obrazac URA S PPO

POREZNI OBVEZNIK: ALDI INZENJERING d.o.o.
ADRESA: Sv. Leopolda Mandića 8, 21204 Dugopolje
ŠIFRA DJELATNOSTI: 2223
OIB: 31380089091

Knjiga ulaznih računa s PPO

Od 1.9.2021 do 30.9.2021

Red. Br.	RAČUN		DOBAVLJAČ (ISPORUČITELJ DOBARA ILI USLUGA)						PRETPOREZ			
	Broj	Datum	Naziv - Ime i Prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište	OIB	POREZNA OSNOVICA			Ukupni iznos računa s porezom Prolazna stavka	Ukupno Prijenos obveze	5%	13%	25%
					Može se odbiti	Može se odbiti	Može se odbiti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11/12	13/14	15/16
DONOS:					0,00	0,00	59.796,20	59.796,20	14.949,05	0,00	0,00	14.949,05
								0,00	14.949,05	0,00	0,00	0,00
11.	PPO-11/158/MP-P01/1	24.9.2021	ZAGREB		0,00	0,00	36.695,96	36.695,97	9.173,99	0,00	0,00	9.173,99
								0,00	9.173,99	0,00	0,00	0,00
PERIOD:					0,00	0,00	36.695,96	36.695,97	9.173,99	0,00	0,00	9.173,99
								0,00	9.173,99	0,00	0,00	0,00
PRIJENOS:					0,00	0,00	96.492,16	96.492,17	24.123,04	0,00	0,00	24.123,04
								0,00	24.123,04	0,00	0,00	0,00

Str. 1

Izvor: izrada autorice

Prilog 3. Obrazac IRA

POREZNI OBVEZNIK: ALDI INŽENJERING d.o.o.
ADRESA: Sv. Leopolda Mandića 8, 21204 Dugopolje
ŠIFRA DJELATNOSTI: 2223
OIB: 31380089091

Knjiga izdanih (izlaznih) računa

Od 1.9.2021 do 30.9.2021

R.Br.	RAČUN		KUPAC (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGE)		Iznos (sa por.)	NE PODLIJEŽE OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENO PDV-a							OPOREZIVO				
	Broj	Datum	Naziv - Ime i Prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište	OIB		Tuzemni prijenos poezne obveze	Isporuke dobara u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene isporuke osobama bez sjedišta u RH	Sast. i Post. dobara u drugoj državi članici	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9/10	11	12	13	14/15	16	17/18	19/20	21/22	
DONOS:					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	FUS-148/FIN/1	7.9.2021	VLADO ŽAJA VINOVAČ		84.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67.760,00
2.	FUS-150/FIN/1	8.9.2021	Solin d.o.o.		43.079,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34.463,20
3.	FUS-154/FIN/1	17.9.2021	Buzet D.O.O.		23.371,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.697,52
4.	FUS-160/FIN/1	21.9.2021	Solin d.o.o.		7.197,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.757,92
PERIOD:					158.348,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	126.678,64
PRIJENOS:					158.348,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	126.678,64

Str. 1

Izvor: izrada autorice

Prilog 4. Obrazac IRA s PPO

POREZNI OBVEZNIK: ALDI INŽENJERING d.o.o.																		
ADRESA: Sv. Leopolda Mandića 8, 21204 Dugopolje																		
ŠIFRA DJELATNOSTI: 2223																		
OIB: 31380089091																		
Knjiga izdanih (izlaznih) računa - prijenos porezne obveze																		
Od 1.9.2021 do 30.9.2021																		
R.Br.	RAČUN		KUPAC (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGE)		Iznos (sa por.)	NE PODLIJEŽE OPOREZIVANJU I OSLOBODENO PDV-a										OPOREZIVO		
	Broj	Datum	Naziv - Ime i Prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno boravište	OIB		Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara u drugim državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge unutar EU	Obavljene isporuke osobama bez sjedišta u RH	Sast. i Post. dobara u drugoj državi članici	Ispunike NPS u EU	U tuzemstvu	Ostala oslobođenja	5%	13%	25%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9/10	11	12	13	14/15	16	17/18	19/20	21/22		
DONOS:						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.	FUS-157/FIN/1	13.9.2021	Split d.o.o.		0,00	20.046,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2.	FUS-156/FIN/1	13.9.2021	DUGOPOLJE		0,00	550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
3.	FUS-158/FIN/1	15.9.2021	SPLIT d.o.o.		0,00	4.320,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4.	FUS-168/FIN/1	30.9.2021	Hrvace d.o.o.		0,00	386.465,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
PERIOD:						0,00	411.381,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
PRIENOS:						0,00	411.381,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Str. 1

Izvor: izrada autorice

Prilog 5. Obrazac PDV

OBRAZAC PDV		
POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE
ALDI INŽENJERING D.O.O. DUGOPOLE BV. LEOPOLDA MANDIČA 0008		3420
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB	PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE
3138009091		od 0109 do 3009 oco. 2021
OPIB	POREZNA OSNOVICA (Iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% I 25% (u kunama i lipama)
OBRACUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (I.+II.)	574.755,92	X X X X X
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLEŽU OPOREZVANJU I OSLOBODNJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)	411.381,31	X X X X X
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	411.381,31	X X X X X
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA	0,00	X X X X X
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU	0,00	X X X X X
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU	0,00	X X X X X
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH	0,00	X X X X X
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU	0,00	X X X X X
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU	0,00	X X X X X
8. TUZEMNE ISPORUKE	0,00	X X X X X
9. IZVOZNE ISPORUKE	0,00	X X X X X
10. OSTALA OSLOBODENJA	0,00	X X X X X
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	163.374,61	40.843,65
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%	0,00	0,00
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%	0,00	0,00
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	126.678,64	31.669,66
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	36.695,97	9.173,99
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00	0,00
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00	0,00
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	0,00	0,00
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%	0,00	0,00
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%	0,00	0,00
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%	0,00	0,00
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00	0,00
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00	0,00
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00	0,00
14. NAKNADNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA	0,00	0,00
15. OBRACUNANI PDV PRI UVOZU	0,00	0,00
III. OBRACUNANI PRETPOREZ – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	53.833,45	12.360,64
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 5%	0,00	0,00
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 13%	9.147,69	1.189,20
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 25%	7.989,80	1.997,45
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRACUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)	36.695,96	9.173,99
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%	0,00	0,00
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%	0,00	0,00
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	0,00	0,00
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%	0,00	0,00
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%	0,00	0,00
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%	0,00	0,00
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%	0,00	0,00
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%	0,00	0,00
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%	0,00	0,00
14. PRETPOREZ PRI UVOZU	0,00	0,00
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	X X X X X	0,00

IV.	OBVEZA PDV-a U OBRACUNSKOM RAZDORLIJU ZA UPLATU (I. - II.) ILI ZA POVRAT (II. - I.)	X X X X X	28.483,01
V.	PO PRETHODNOM OBRACUNU: NEUPLACENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VIŠE UPPLACENO - POREZNI KREDIT	X X X X X	0,00
VI.	UKUPNO RAZLIKA: ZA UPPLATU ZA POVRAT	X X X X X	28.483,01
VII.	IZNOS GODIŠNJEG RAZMERNOG OBITKA PRETPOREZA		0,00

OPIS		VRIJEDNOST ISPORUKE IZNOS U KUNAMA I LIPAMA	
VIII. OSTALI PODACI			
1.	ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+ 1.2.+ 1.3.+ 1.4.+ 1.5.)	0,00	
1.1.	NABAVA NEKRETNINA	0,00	
1.2.	NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.3.	PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ	0,00	
1.4.	NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
1.5.	PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE	0,00	
2.	OTUĐENJE/ISTJERANJE GOSPODARKE CJELINE ILI POGONA	0,00	
3.	ISPORUKA NEKRETNINA	0,00	
3.1.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
3.2.	ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
3.3.	ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZNE PDV-om	0,00	BROJ NEKRETNINA 0
4.	UKUPNO PRIMLJENE UBLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEĐIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
5.	UKUPNO OBAVLJENE UBLUGE POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEĐIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)	0,00	
6.	PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA	0,00	
7.	POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM MNOŽACIMA		

_____ kn
POVRAT
IBAN _____

_____ kn
PREDUJAM

_____ kn
USTUP POVRATA

OBRACUN SASTAVIO
(ime, prezime i potpis) ANA KUDRICHMAN _____

POTPIS _____

Izvor: izrada autorice

Prilog 6. Obrazac PPO

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)		Split	Obrazac PPO	
ISPOSTAVA (2)		Solin	OIB (3)	31380089091
			Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)	ALDI INŽENJERING D.O.O.
			Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)	DUGOPOLJE, SV. LEOPOLDA MANDIĆA 0008
			OIB poreznog zastupnika (6)	

**Pregled tuzemnih isporuka s prijenosom porezne obveze
Za 3. tromjesečje 2021. godine**

(7)

Mjesec u kojem je obavljena isporuka	Redni broj	OIB primatelja isporuke	Vrijednost isporuka (Obrazac PDV - red.br. I.1.) (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)
srpanj	UKUPNO (12)		0,00
kolovoz	UKUPNO (13)		0,00
rujan	1.		20.046,24
	2.		550,00
	3.		4.320,00
	4.		386.465,07
	UKUPNO (14)		411.381,31
UKUPNO (15)			0,00

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Obračun sastavio (ime i prezime) (16)	Potpis (17)

Izvor: izrada autorice